

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Čekovni račun. Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Italija je napovedala vojsko Angliji in Franciji

Mussolini je v govoru, v katerem je razglasil vojno napoved, slovesno izjavil, da Italija ne misli nobene druge sosede potegniti v vojsko -- Vojskovanje se začne 11. junija

Rim, 10. junija. t. Stefani: Napoved, da bo Mussolini govoril nocoj ob 18, se je bliskovito raznesla po vsem mestu. Toda ne samo po mestu — tudi vso Italijo je takoj zajela novica, da bo nocoj Mussolini določno povedal stališče Italije o vsem, kar se sedaj dogaja po svetu.

V Rimu so se takoj nato začele valiti silne množice proti trgu Venezia, prav tako pa so tudi po drugih mestih vse organizacije uredile vse potrebno, da bi najširše množice ljudstva mogle na velikih trgih poslušati Mussolinijev govor. Pa ne samo po mestih, tudi po vaseh so povsod po-

stavljani zvočniki, ki bodo prenašali Mussolinijev govor.

Ves Rim se je v prvih popoldanskih urah odel v zastave. Nad trgom Venezia se razliva najlepše sonce. Navdušenje množice je ogromno. Vse pričakuje zgodovinskih trenutkov, ko bo Mussolini izrekel svojo besedo, in vsako minuto postaja razpoloženje bolj slovesno. Zvočniki pa že prenašajo fašistične in italijanske narodne pesmi. Na številnih poslopih so postavljene slike, ki kažejo italijanskega vojaka, kako lomí verige.

Zvočniki opozarjajo ves čas ljudi, da bo govoril ob 18 Mussolini.

vse verige, ki nas tlačijo. Te verige nas zapirajo v zaprto morje, če nima svobodnega dostopa na ocean.

Ta borba pa ni drugega kot samo del logičnega razvoja naše revolucije. To bo borba med revnimi in bogatimi narodi, ki imajo in ljubosumno tišče pri sebi vsa bogastva in vse zlato. To je borba med mladimi in rodovitnimi narodi in narodi, ki so sterilni in ki propadajo. To je borba med dvema stoletji in dvema idejama.

Italija ne misli nobene druge sosede potegniti v vojsko

Sedaj, ko smo se vdali svoji usodi in ko so porušeni mostovi za nami, izjavljam slovesno,

da Italija ne misli drugih narodov potegniti v vojno, ki so z Italijo sosedi na morju ali pa na suhem. Švica, Jugoslavija, Turčija, Egipt in Grčija, naj vzamejo na znanje te moje besede.

Z Nemčijo bomo vztrajali do konca

Na pomembnem sestanku v Berlinu sem izjavil, da nam nalaga fašistična morala to: kadar gremo skupaj s prijateljem, tedaj moramo iti z njim do konca! (Navdušenje. Vzkliki Hitlerju!) Mi smo to storili in vztrajali bomo do konca z Nemčijo, z nemskim narodom, z njenimi zmagovitimi silami!

Na predvečer tega silnega dogodka pa se spomnimo našega kralja in cesarja (vzklikanje kralju in cesarju). Vljudno pozdravimo tudi Voditelja Nemčije, ki je naša zaveznica. (Vzklikanje Hitlerju.)

Fašistična in proletarska Italija je sedaj zopet tako edina in močna, kakor ni bila nikdar. Naše povelje je sedaj samo eno in to povelje se že širi od Alp do voda Indijskega oceana: zmagati (silno navdušenje). In mi bomo zmagali! Tedaj bomo pa

Italiji in Evropi dali končno dobo miru s pravico.

Mussolini je nato vprašal:

Ali boste zgrabili za orožje?

Vsi so vzkliknili: Da!

Ali boste pokazali ves svoj pogum in vso svojo odločnost?

Da!

Množica je nato še dolgo vzklikala zadnje besede in pozdravljala Mussolinija, ki se je moral še večkrat vrniti na balkon. Godbe so nato odigrale himne in razne narodne pesmi.

Vojna se začne dne 11. junija

Rim, 10. junija. t. Stefani: Italijanski zunanji minister grof Ciano je ob 16.30 popoldne sprejel francoskega veleposlanika Andre Francois Ponceta in mu sporočil naslednje:

Besedilo vojne napovedi:

»Njegovo Veličanstvo kralj in cesar Italije se smatra v vojnem stanju s Francijo od jutri naprej, dne 11. junija.

Ob 16.45 je bil pri grofu Ciano sprejet angleški veleposlanik in mu je grof Ciano sporočil isto kakor francoskemu veleposlaniku.

Reynaudov govor o italijanski vojni napovedi

Pariz, 10. junija. t. Reuter: Nocoj je kratko govoril po radiu tudi predsednik francoske vlade Reynaud in izjavil:

»Sedaj traja že šest dan največja bitka v svetovni zgodovini! Naša vojska sijajno manevrira in ni opustila niti pedu zemlje, ne da bi prizadejala silne škode sovražniku. V trenutku, ko se je pogumna Francija tako sijajno borila proti nemški nadoblasti za svojo neodvisnost in za neodvisnost vsega sveta, je Mussolini sklenil kreniti proti nam v vojno. Visoke osebnosti, kakor Roosevelt in papež, so se trudile, da bi preprečile, da se vojna razširi. Vse je bilo zastonj. Zakaj pa je Mussolini sklenil prelivati toliko krvi? To je danes popoldne ob 16.30 vprašal naš veleposlanik Andre Francois Poncet grofa Ciana, ko je prejel vojno napoved. Grof Ciano mu je odgovoril:

Mussolini odločuje edini o vsem in vse svoje načrte je sestavil s Hitlerjem.

Sovražnosti se začno popolnoma. Francija vstopa v to vojno z mirno vestjo. Francija ne more umreti!

Manifestacije v Berlinu

Berlin, 10. junija. AA. Stefani: Takoj ko se je zvedelo, da bo danes ob 18 govoril Mussolini, se je začela pred poslopiem italijanskega poslanstva zbirati velikanska množica ljudstva, da bo poslušala po radiu Mussolinijev govor in nato priredila manifestacije prijateljski Italiji.

Popolna zatemnitev v Italiji

Rim, 10. junija. t. Reuter: Danes je bilo odredeno, da morajo biti vsa mesta in naselja v Italiji zatemnjena.

Mussolinijev govor

Na balkon palače Venezia je prišel Mussolini točno ob 18. Ko so ga množice opazile, so ga začele pozdravljati z ogromnim navdušenjem, ki se ni hotelo poleči nekaj minut. Svoj govor je začel s temi besedami:

Bojevniki suhozemske vojske — letalstva in mornarice! Črne srajce fašistične revolucije in legij! Možje in žene Italije, cesarstva in albanškega kraljestva! Poslušajte!

Vojna napoved

Ura, določena po usodi, bije sedaj pod nehom naše domovine! (Silno navdušenje) To je ura neodoljivih odločitev. Vojna napoved je že bila izročena veleposlanikom Anglije in Francije. (Silno navdušenje).

Mi gremo v vojno proti plutokraciji in reakcionarnima demokracijama na zahodu, ki sta zmerom ovirali naš korak in često grozili obstoju samemu vsesa italijanskega naroda.

Dogodke najnovejše zgodovine pa bi lahko posneli v teh besedah: polovičarske obljube, stalne grožnje, izsiljevanje in nazadnje kot krona vsega tega nesramno obleganje od strani Zveze narodov in 52 držav.

Kako bi se še lahko rešil mir

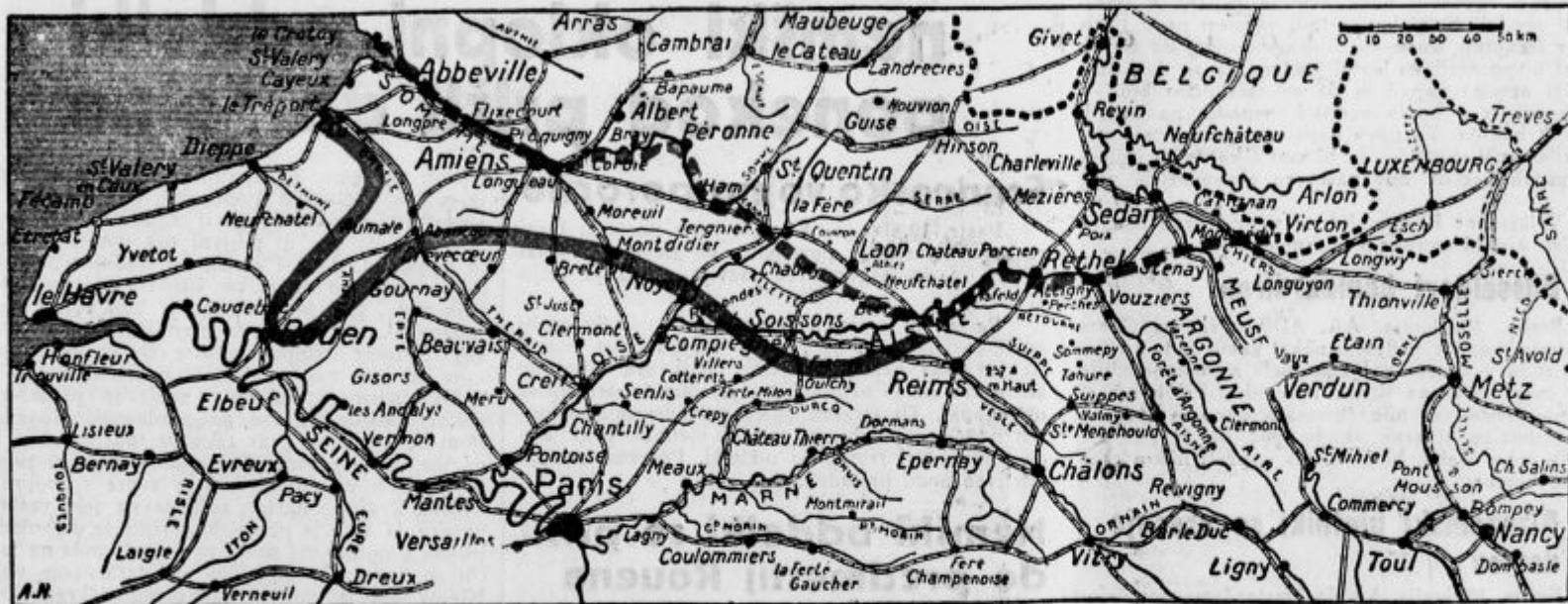
Naša vest pa je popolnoma mirna. Obenem z vami je ves svet priča, da je fašistična Italija storila vse, kar je bilo človeško mogoče, da bi ne prišlo do tega viharja, ki sedaj tlači vso Evropo, toda vse je bilo zastonj. Treba bi bilo izvesti revizijo mirovnih pogojev in jih preurediti tako, da bi upoštevale življenjske potrebe narodov, ne bi pa smeli misliti, da so bile te pogodbe večne. Ne bi smeli vztrajati pri politiki varščin, ki so se izkazale pogubne za vse tiste, ki so take varščine sprejeli. Ne bi bili smeli zavrniti Hitlerjevih ponudb v mesecu oktobru, ko je bila končana vojna proti Poljski.

Toda vse to spada že v zgodovino. Mi smo danes odločeni vojskovati se in to upoštevaje vse žrtve in vse tveganosti. Tisti narod ni velik, ki se umakne največjim izkušnjam, ki mu jih nalaga zgodovina. (Navdušenje.)

Naš vojni cilj

Sedaj zgrabimo za orožje, da branimo, kar smo si priborili, sedaj bomo pa uredili še problem naših meja na morju. Mi hočemo prelomiti

Raztegljiva bojna črta

----- fronta 5. junija

———— fronta 10. junija

Nihanje bitke v Franciji ni v ničemer podobno bitki na Meuse. Južno od Namurja je samo nemško vrhovno poveljstvo določalo potek bojev. Francosko vrhovno poveljstvo se je krčevito oklepalo svojega načrta še tudi potem, ko se je pokazalo, da ga ni mogoče vzdržati. Pustilo je armado generala Corapa ob reki, mesto da bi jo potegnili nazaj na južni breg. To je povzročilo katastrofo.

V veliki borbi za Francijo, ki sedaj divja na 300 km dolgi črti, je položaj nekoliko drugačen. Brauchitsch poskuša z vsemi silami zavzeti Pariz in stremi za tem, da predre francosko bojno črto. Weygand pa stori vse, da ne bi bil presenečen. Ako se na kakem mestu pokaže, da je nemški pritisk presilen, se francoske čete umaknejo na že prej pripravljene postojanke. Bojišče je na ta način postalo elastično, kar zelo otežuje prodor fronte, pač pa povzroča napadalcu hude izgube. Pri takem vojskovanju igra seveda važno vlogo duševna prisotnost in okretnost vojskovodij.

Nemška ofenziva se dosedaj razvija v štirih mogočnih sunkih. 1. Na zapadu od Abbevillea proti porečju reke Bresle; 2. Vzhodno od tukaj od Amiensa proti Beauvaisu; 3. V sre-

dišču od Perronnea na Nesles in od St. Quentin na Ham ter Noyon in 4. Vzhodno od Laona na Aisne in Soissons. Zadnje dneve pa se kaže stremljenje, da se bojišče razširi tudi na vzhod ob reki Aisne približno do Rethela.

Prvotni glavni sunek je bil napravljen v središču. Dolina reke Oise preseka francosko obrambno črto od severa proti jugu. Ako bi na tem mestu nemški napad uspel, potem bi se moral Weygand takoj umakniti s celo armado na Seino in na Marno in prepustiti Pariz njegovi usodi. Weygand je to videl ter je zaradi tega na tem področju najbolj okrepil svoje postojanke. Zato na tem področju nemška ofenziva ni uspela in so se Francozi morali v središču umikati največ zaradi tega, ker so jim Nemci upognili obe krili.

Posebno silovite so bile borbe na francoskem desnem krilu. Tu so Nemci po siloviti nemški pripravi najproje prekorčili rečico Ailette. Nato so se v dvodnevnih silovitih bojih polastili iz zadnje svetovne vojne slovitega gričevja Chemin des Dames. Tudi tu jih Francozi niso mogli ustaviti in so se morali umakniti čez reko Aisne. Po zadnjih vesteh se je Nemcem posrečilo prekorčiti tudi Aisne in se

utaboriti na levem bregu reke. Kljub temu, da so nemške čete parkrat bile vržene nazaj, so končno vendarle obdržale v svojih rokah prehode čez Aisne tudi na levem bregu.

Še bolj nepovoljen je bil razvoj bitke na francoskem levem krilu, to je ob morju. Tu angleški polki niso vzdržali nemškega pritiska in so se že drugi dan umaknili na reko Bresle. Po pordnevi bitki v porečju Bresle, se je v soboto popoldan nemskim oklopnim oddelkom nenadno posrečil prodor čez reko do Forges les Eaux na reki Bethune in še celo dalje prav do reke Seine, ki so jo nemški oddelki dosegli pri Rouenu.

Francosko poročilo pravi, da se francoske čete prizadevajo te nemške oklopne in motorizirane oddelke, ki so tako daleč prodrli v francosko zaledje, izolirati in uničiti. Vendar pa je to hud udarec za francosko obrambo, ki je zaradi nemškega pritiska na obe krili prisiljena počasi umikati tudi svoje središče pri Noyonu.

Pogled na zemljevid kaže, da se borba v Franciji spreminja v borbo za Pariz.

Norveška se ne vojskuje več

V posebnem proglasu pravi kralj Haakon, da se bo vlada na drugih bojiščih borila za svobodo Norveške

Stockholm, 10. junija. DNB: Norveški zunanji minister Koht je dal snoči po radiu iz Tromsøja izjavo, v kateri je dejal, da je norveški parlament 9. junija sklenil, ustaviti sovražnosti. Parlament je tudi odločil, da se norveški kralj in vlada umakneta iz države.

Stockholm, 10. junija. AA. DNB: Švedska časnikarska agencija je objavila naslednjo vest norveške brzojavne agencije iz Tronhjemu: Norveško vrhovno poveljstvo je izdalo povelje, da je treba sovražnosti ustaviti v nedeljo zvečer ob 24. Parlamentarci so že na potu.

Stockholm, 10. junija. AA. DNB: Švedska časnikarska agencija poroča, da so se v nedeljo zvečer razširile vesti na Norveškem in Švedskem, da so angleške in francoske čete pripravljene umakniti se in da se norveški kralj ter vlada ne mudita več v državi. V zvezi s tem izjavljajo, kakor se je zvedelo od zanesljivih norveških krogov, da so te vesti vsekakor točne.

Oslo, 10. junija. DNB: Vest o ukinitvi sovražnosti so sprejeli na Norveškem z največjim zanimanjem. Ljudstvo obširno komentira drugi in dokončni beg Angležev z Norveške.

Helsinki, 10. junija. t. Reuter: Sedem norveških vojni letal je priletelo na letališče v Pet-samu in v druga severna finska mesta. Prav tako je na finsko ozemlje prbežalo mnogo norveških

vojakov in norveških beguncev. Vsi norveški vo-jaki so bili takoj internirani.

London, 10. junija. t. Reuter: Proglas kralja Haakona norveškemu narodu pravi, da je kralj v sporazumu z vlado in vrhovnim poveljstvom sklenil, da naj se ustavi vojskovanje na Norveškem. Tako bi naj bilo deželi prihranjeno nadaljnje uničevanje.

Norveške čete, ki so se dva meseca junaško borile, niso mogle več prejemati potrebnih sredstev za vojskovanje. Tako niso mogle nadaljevati borbe proti premočnim nemškimi oddelkom.

Kralj in vlada bosta na drugem bojišču nadaljevala borbo za svobodo Norveške.

Poročilo norveške vlade

London, 10. junija. Reuter. Norsk Telegram Biro prinaša tole poročilo: Norveško vrhovno poveljstvo je odredilo, da se opolnoči ustavijo sovražnosti. Delegati za pogajanja so že na poti. Kralj, prestolonaslednik in vlada so zapustili Norveško in izdali proglas na prebivalstvo. Ta proglas pravi, da so se britanske, francoske in poljske čete umaknile z Norveškega, ker so potrebne zavezniškim vladam na drugih frontah. Norveške čete so se borile dva meseca hrabro in drzno, a ne morejo dobiti zadosti municije in letal, zato morajo opu-

stiti boj proti nemški premoči. Toda Norvežani se udeležujejo bojev na drugih frontah.

Berlin, 10. junija. AA. DNB. Nocojšnji večer-niki prinašajo pod ogromnimi naslovi poročila o umiku Angležev in o tem, da je Norveška opustila vojno. »Lokal Anzeiger« piše: Nemški lovci in čete iz Štajerske in Koroske so pregnale Angleže čez morje. »Berliner Börsen Zeitung« podčrtava pomen tega dogodka za prestiž Velike Britanije in pravi, da se Angleži niso strašili nobenega napora, da bi vsaj v tem najbolj oddaljenem delu bojišča postali zmagovalci.

Kralj in vlada v Angliji

London, 10. junija. AA. Reuter. Uradno poročajo, da so Angleži in Francozi umaknili svoje čete iz severne Norveške. Norveški kralj in norveška vlada se zdaj mudita v Veliki Britaniji.

London, 10. junija. Reuter. Danes so se norveški kralj Haakon, njegovo spremstvo in vsi člani norveške vlade pripeljali z vojno ladjo v neko angleško pristanišče. Kralj Haakon se, sodeč po zunanjsčini, zelo dobro počuti in je miren. Pri izkrcavanju so ga pozdravili visoki britanski in francoski pomorski častniki ter je kralj z njimi prebil nekaj časa v razgovoru, preden je stopil v posebni vlak in se odpeljal v neznano smer. Med prihodom in odhodom kralja in njegovega spremstva je bil občinstvu pristop prepovedan.

Nemška poročila:

Nemci so v Narviku, na zahodnem bojišču pa se vse razvija po določenem načrtu

Poročilo nemškega vrhovnega poveljstva

Berlin, 10. junija. t. Poročilo nemškega vrhovnega poveljstva pravi: Nemška zastava se vije nad Narvikom. Pogajanja za kapitulacijo norveške vojske se nadaljujejo.

Borbe v Franciji se razvijajo po določenem načrtu. Vsi sovražni protinapadi so bili odbiti. Skupine naših letal so bombardirale zbiranje sovražnih čet. Pristanišči Cherbourg in Havre sta bili bombardirani s težkimi bombami. Mnogo ladij je bilo zadetih. Poročilo dodaja, da je bilo zbitih v nedeljo 91 sovražnih letal, 5 nemških letal pa porušeno.

Glavni stan voditelja rajha. DNB: Vrhovno poveljstvo državne oborožene sile poroča: Junaški odpor nemškega oddelka pod poveljstvom divizijskega generala Dietla, odpor, ki je trajal ted-

ne in tedne v Narviku v najhujših okoliščinah v bojih s številčno mnogo močnejšim sovražnikom, je zdaj kronan s popolno zmago. Gorske čete iz nemške vzhodne krajine, letalske enote in posadke naših rušilcev so v teh bojih, trajajočih čela dva meseca, ponovno dokazale slavno junaštvo nemške vojske. Po zaslugi njihovega junaštva se zavezniške pomorske in letalske sile pripravljajo, da zapuste pokrajino Narvik in Harstat. Nad Narvikom se naposled vije nemška zastava. Norveške čete so opolnoči 10. junija prenehale s sovražnostmi. Pogajanja o kapitulaciji se že vrše.

Kassel, 10. junija. DNB: V noči od sobote na nedeljo je sovražno letalo letelo nad Kasselom ter v Niederveldu vrlo nekaj bomb. Ena bomba je bila zažalna ter je padla na neko zasebno poslopje, dve drugi pa na neke manjše zgradbe, dočim ostale niso naredile nobene škode. Človeških žrtev ni bilo.

Položaj po presoji nemških listov

Berlin, 10. junija. DNB: Vsi berlinski ponedeljski časopisi so v znamenju poročil o novih nemških uspehih na zahodu. Listi so izšli z ogromnimi glavnimi naslovi na prvi strani, kakor n. pr.: Na Sommi in Oisi razvite močne sovražne sile. »Novi veliki uspehi na zahodu«. »Uspešni napad naših pomorskih sil v Severnem morju«, in podobno.

»Der Montag« piše o večeršnjem uradnem poročilu vrhovnega poveljstva državne oborožene sile ter pravi med drugim: Od večeraj dalje mora generalisim Weygand računati s sledečimi petimi dejstvi:

1. Tako imenovana »Weygandova bojna črta«, ki jo je v največji naglici zgradil, pri čemer se je poslužil vseh sredstev sodobne utrjevalne tehnike, se je obdržala ponekod nekaj ur. Na vsej svoji dolžini pa t. j. od ustja reke Somme do Aisne, je bila prebita v dveh dneh.

2. Obrambni pas, ki ga je uredil generalisim Weygand v ozadiju francoskih postojank ob Sommi in ob Aisni in ki je bil glavna podlaga vseh razpoložljivih sil, ki jih je vrhovni poveljnik namenil za taktično in strateško držanje svojih postojank, se je pokazal v delovanju kot zgrešen. Samo po sebi se razume, da so Nemci uredili način uporabe svojih edinic in grupiranja posameznih vrst orožja ter da so vnaprej računali s tem, da je sovražnik kilometre in kilometre daleč za svojimi prvimi bojnimi četami zagotovil sebi možnost, zaustaviti naše prodiranje s pomočjo utrjenih obrambnih postojank po gozdovih in v posameznih rečnih dolinah ter naseljih.

3. Nič ni podpiralo izredno žilavega in hrabrega odpora, ki so ga dali posamezni francoski polki. Francoske divizije, ki so imele nalogo braniti ta obrambni pas, so razbite divizije, ki so medtem na novo prispele, so na ta način že prisiljene k umiku.

4. Izkazalo se je, da je bila netočna predpostavka generalisima Weyganda, da bo nemški napad izveden na določeni nepretrgani bojni črti, oziroma, da bo on s svojo obrambno taktiko prisilil Nemce, da bi zvedli samo napad takšne narave ali pa nobenega. General Weygand je izdelal svoj načrt na podlagi pojmovanja, ki je slonelo na

izkustvih iz pretekle vojne in ki jih je nova nemška napadalna taktika že davno prehitela. Nemške čete pa so spet ob najslonejšem sodejovanju vojnega letalstva, oklopnih oddelkov, organiziranih hitrih edinic in pehotnih divizij, ki prihajajo za njimi, izvedle na posameznih krajih bojišča široke in globoke prodore ter so s tem omogočile sproščeno premikalno bitko na vsem področju, ki zdaj predstavlja glavno poprišče operacij.

5. V trenutku, ko mora generalisim Weygand tudi sam ugotoviti nove nemške uspehe v smeri proti spodnji Seini kakor tudi v smeri proti Parizu, v trenutku, ko mora drugim priznati, da se mu načrt ni posrečil, ki je šel za tem, da za dalj časa zadržati nemški napad in da se otežkočijo boji — že poročajo o novih nemških napadih na drugih točkah bojišča. Ta nova dejstva ne dopuščajo generalisimu Weygandu, da bi vsaj s kakšnimi izgledi na uspeh naredil nov načrt za obrambo na vsej črti.

Völkischer Beobachter se v prvi vrsti bavi z novimi uspehi nemške vojne mornarice.

Düsseldorf bombardiran

Berlin, 10. junija. AA. ADB: Pri sovražnem bombardiranju je priletelo nekaj komb tudi v Düsseldorf in v Essen. V Düsseldorfu so bombe ubile dve osebi. Stvarna škoda ni velika. Pri bombardiranju Essena ni bilo človeških žrtev in tudi ne pomembnejše stvarne škode pač pa je pozneje umrla neka oseba, ki je hotela odpreti neko francosko bombo.

Nizozemski ujetniki se vračajo domov

Berlin, 10. junija. AA. Iz Amsterdama poročajo: Večeraj je prispelo čez morje več transportov holandskih vojni ujetnikov, ki jih je Nemčija po nalogo vodje rajha odpustila. Nizozemski listi obširno pišejo o tem in posebno poudarjajo zdravstveno stanje teh vojni ujetnikov. Domov poslani vojni ujetniki pripovedujejo, da so v Nemčiji z njimi lepo ravnali.

Angleška poročila:

Vse je odvisno od tega, kako bodo uporabljene rezerve

London, 10. junija. Reuter: Vojaški strokovnjak Reuterja piše, da je v bitki, ki se pravkar bje med morjem in Argoni, končni rezultat odvisen od tega, kako bo francosko poveljstvo znalo razmestiti in izrabiti svoje rezerve. Mnogo bo odvisno ne samo od hrabrosti Francozov, ampak tudi od nemških divizij, ki imajo velikanske izgube.

Glede razširjenja fronte misli Reuterjev vojaški strokovnjak, da ima to razširjenje svojo uporabnost in pomen. Nemško poveljstvo je doslej

Angleški listi pišejo, da je treba poslati pomoč Franciji

London, 11. junija. Reuter: Listi smatrajo, da je vojni položaj resen, poudarjajo pa, da bojna črta ni niti na enem mestu prebita, čeprav so Nemci dosegli po petdnevnih orjaških napadih in za ceno ogromnih izgub nekaj uspehov. Vsi časopisi brez razlike se zavzemajo za to, da se pošljejo nove čete in material v Francijo. Izkušujejo popolno priznanje francoski vojski ter poudarjajo njen sijajen odpor. Ponavljajo tudi besede generala Weyganda, da bo sovražnik v kratkem izčrpal še svoje zadnje moči. »Daily Mail« pravi med dru-

Letalstvo stalno na delu

Bufalo, 10. junija. Reuter: Šest bombnikov ameriške vojne mornarice, ki so bili poslani zaveznikom, je danes vzletelo iz Bufala verjetno v smeri proti Novi zemlji, odkoder bodo nadaljevali pot v Anglijo. Ti ameriški bombniki predstavljajo prednico ostalih 50 vodnih letal, ki bodo, kakor je pretekli petek sporočil minister za vojsko in mornarico, »prodana letalski družbi Curtis ter jih bo na ta način možno potem prodati zaveznikom.

London, 10. junija. Reuter: Letala britanskega kr. letalstva so s svojim nastopom zmanjšala število sovražnih benejskih zalog. V Gandu in Valencienu so izbruhnili ogromni požari zaradi eksplozivnih bomb, ki so jih vrгла angleška letala. Požar, ki je nastal v Valencienu, je bilo možno videti v daljavo 80 km. Ob zori so težki bombniki izvedli polete nad severno Francijo in Nemčijo ter uničili mostove na cestah. S težkimi bombami so tudi zatrpali vhode v železniške predore.

gim: Francozi se bore slajno. Moramo jim dati vsa pomoč, s katero razpolagamo.

»Daily Herald« piše: Ni se bilo mogoče izogniti temu, da ne bi izgubili dela ozemlja. Žrtve, ki jih je pretrpel v veliki meri sovražnik v orožju in v moštvo, so morale pod silo okoliščin roditi nekaj uspehov. Če mora Nemčija plačati tako visoko ceno za vsak kvadratni kilometer francoskega ozemlja, potem se zastavlja vprašanje, koliko bo mogla še nadaljevati s takšnim svojim pritiskom.

Mi pa moramo izraziti zahvalo francoskim armadam, ki se tako hrabro bore za svobodo in znago vseh svobodnih ljudi na svetu. Zdaj je treba dati vsa podpora Franciji in to brez najmanjšega odlašanja.

»Daily telegraph« pravi med drugim: Kljub strahovitemu pritisku nemških motoriziranih oddelkov in kljub ogromnim žrtvam bojna črta zdaj ni bila prebita in to je že eno zadovoljivo dejstvo. Treba je zavstavi vse svoje sile, da se poveča ofenzivna moč naših letalskih napadov, kakor tudi, da se pomnoži britanske čete, ki se bore zahodno od obrambne črte.

»News Chronicle« pa pravi: V zelo kratkem času mora priti do odločitve, ker sovražne čete ne morejo predolgo vzdržati naporov, ki se od njih zahtevajo. Francozi se zavedajo pomena lastnega odpora. Oni to dokazujejo s svojim nesmrtnim junaštvom.

Churchillova poslanica Reynaudu

London, 10. junija. AA. Reuter: Poslanica, ki jo je Churchill poslal Reynaudu, pravi med drugim:

Britansko vojaštvo daje francoskim četam kar največjo podporo v veliki bitki, ki jo bjejo s tako neustrašeno hrabrostjo. Mobilizirana so vsa razpoložljiva sredstva, da se bo pomagalo na kopnem, na morju in v zraku. Britansko letalstvo je neprestano v akciji nad bojiščem, zadnje dni so se pa izkrcale nove britanske čete na Francoskem, da bodo sodelovale v skupnem boju.

Otroci zapuščajo London

London, 10. junija. Havas: Ministrstvo narodnega zdravja je sklenilo, da se začeni od četrta dalje izseli iz londonskih predmestij 120.000 otrok. To preseljevanje bo trajalo približno šest dni. Otroke bodo poslali v zahodne angleške pokrajine.

Cobber Kain mrtev

London, 10. junija. t. Reuter: Slavni letalec Cobber Kain se je smrtno ponesrečil. Cobber Kain je bil tisti letalec angleškega letalstva, ki je dosedaj zbil največ sovražnih letal.

Kanadski vojni minister se je ubil

Toronto, 10. junija. Reuter. Pri letalski nesreči se je ubil tudi kanadski vojni minister.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 10. junija. AA. Davišnje poročilo francoskega vrhovnega poveljstva se glasi: Bitka od morja pa do Argonov se razvija s čedalje večjo srditostjo.

Pariz, 10. junija. t. Reuter: Višje vojaške osebnosti so izjavljale, da pomeni Weygandova izjava, da je sedaj nastopilo zadnje četrte ure odločilne borbe, to, da je nemško orožje silno izpostavljeno uničevanju. To strašno uničevanje nemških oklopnih oddelkov potrjujejo nemški ujetniki, prav isto pa povedo vsi izvidniški oddelki. Posebno nemški tanki so hudo prizadeti.

Nemški oddelki so prišli do predmestij Rouena

Pariz, 10. junija. Havas: Včerajšnji boj bi po mnenju nemškega vrhovnega poveljstva moral biti odločen. To pa se ni uresničilo. Ogromna prizadevanja nemških armad v zadnjih 48 urah bo sodelovanju enega milijona 800.000 vojakov, ne samo da niso dovedla do zloma francoskega odpora, pač pa je bil na mnogih točkah njihov napad blokiran in ustavljen na najučinkovitejši način. To se je zgodilo predvsem v Champagni, kjer je bilo 40 nemških divizij popolnoma zaustavljenih v napadih vzdolž cele fronte, ki jo zavzemajo, t. j. od Porciana pa dalje do Rethela, Le Chesnea in Populaira v Argonih. Edini uspehi ogromnih nemških prizadevanj so, da so Nemci utrdili dva mostova na obeh straneh reke Aisne in to tam, kjer je voda plitva in jo je možno prebrsti. Toda položaj teh dveh mostov ostane še dalje negotov. Tu so francoske čete stalno prehajale v protinapade. Na tem delu bojišča se je pripetil posebne vrste dogodek. Nemci so namreč prvokrat zdaj uporabili svoje padalce v Franciji. Prej so poskušali z višine spuščati izolirane padalce v Franciji. To spuščanje padalcev v masah ni rodilo zaželenega uspeha, ker je bilo ugotovljeno, da ti padalci niso imeli svojih krajevskih pomagačev.

V uradnem poročilu dalje stoji, da je skupina teh padalcev severno od Bougiera obkoljena in sicer v predelu, ki je gosto zaraščen z gozdovi, kjer nemška letalska pehota ne bo mogla izvesti diver-

zijskih pokretov. Z napadi, ki so jih Nemci snoči izvedli na področju Pontavera, se je fronta razširila proti vzhodnemu pasu bojišča okoli Soissona. Še vedno pa obstoji pasivni pas med Pontaverom in mestom Chateau-Porcien ob srednjem toku reke Aisne približno na 35 km širokem prostoru. To je edin mrtvi pas, ki je, kakor je bilo včeraj zjutraj sporočeno, služil zdaj za prenikanje nemških tankov. Nemške oklopne enote so še vedno odrezane od pehote in se jim ni posrečilo izogniti se navzkrižnemu ognju naše artilerije predvsem v dolini Andelle pa vse do predmestja Rouena in Pont de Larchea, prav tako pa tudi v dolini Epte pa vse do Guysora. To so samo nevarni poskusi posameznih edinic, ki nimajo zveze s svojim zaletjem. Zanje je možno reči, da so neke vrste konjenica, ki se ji je posrečilo prebiti se na nekaterih točkah v notranjost naših postojank, toda na ta način so se preveč oddaljile od jedra svoje vojske. Njihov cilj je zaenati zmešnjavo v kraje kamor pridejo. Nemške čete se tega načina vojskovanja poslužujejo predvsem na bojišču ob spodnji Seini.

Na podlagi vsega tega je možno reči, da prodor nemških ogledniških oddelkov do predmestja Rouena ob severni obali reke Seine, ne more imeti neposrednega večjega pomena. Oni stavek v dnevnem povelju generala Weyganda, v katerem se poudarjajo predpostavke, da se more fronta razširiti vse do Švice, do snoči ni bil podkrepljen s kako novo podrobnostjo. Treba je naglasiti v zvezi s tem, da so Nemci že nekaj dni sem vedno pogosteje bombardirali francoske utrdbe na bojišču ob Renu.

Bitka za Pariz se je danes začela

Pariz, 10. junija. b. Tekom prejšnje noči je prebivalstvo Pariza slabo spalo radi neprestanega streljanja proti nemškimi letalom. Mi so skušala razrušiti železnice, mostove in vojaške objekte v okolici Pariza.

Pariški listi in merodajne osebnosti javljajo, da se je danes pričela bitka za Pariz. Največja nevarnost pretli od infiltracije nemških blindiranih kolon v Normandiji, kjer so pa podvzete vse mere, da se ta nevarnost kolikor mogoče odstrani. Nemški listi poročajo, da bo morebiti potrebno, da se izselijo iz Pariza v pokrajino

Francija preživlja najtežjo dobo svoje zgodovine

Pariz, 10. junija. Havas: Francija preživlja najdramatičnejšo dobo svoje zgodovine. Čas je odločen — pravi glavni urednik »Petit Parisien«. Vera, ki navdaja našo vojsko, nas ne bo nikdar zapustila, tudi tedaj ne, če bi po nesreči germanški val prišel do Pariza. Boji v Franciji potekajo čedalje srditeje. Proti strojem se bore človeške kosti z junaštvom, ki po svoji veličini prekaša ono junaštvo, s katerim so se naši predniki izkazali v vojni 1914 v bitki pri Verdunu.

Leon Blum poudarja v »Populairu«, da vojska uporablja stroje v čedalje večjem številu in čedalje učinkoviteje, toda končno le ljudje vodijo te stroje in se jim upirajo tudi ljudje. Zaveznike žive edince so prinesle v ta boj nekaj kar presega hrabrost. Prinesli so v ta boj odločno notranjo voljo in neomajno pripravljenost vztrajati do konca. Nemška sila se mora izčrpati s samosvojo pretiranostjo — pravi Blum. Pripravljenost zaveznikov mora izhajati iz izkušnje čvrsta, ker mora nadomestiti številčne podrejenosti. Na koncu svojega članka pravi Leon Blum tole: Treba je zaupanja in hrabrosti, mi ne bomo premagani.

»Matin« piše, da ta orjaški spopad ni spopad za Pariz pač pa za ona sveta mesta, v katerih se je rodila in v katerih je rasla ter živila svoboda.

General Duval pravi v »Journalu«, da ni treba pripisovati prevelikega pomena nemškimi teritorialnim osvajanjem, ker se zdaj francoske čete samo taktično umikajo. Cilj je vztrajati čim dlje in tako povečati sovražne izgube in njegovo izčrpanost. Isti list v svojem uvodniku pravi da je 10 angleških divizij končalo svojo solo in da je do bilo ves potreben material ter da je za njimi poldrug milijon vojakov, ki se še urijo in uče. Mi niti ne govorimo — pravi omenjeni list — o materialu, o letalih, ki jih pošilja Avstralija, ter o tankih, ki jih daje Kanada, kajti Anglija je imperij, pokrit s tovarnami. To je imperij, ki z našim tvori eno samo skupnost, en sam imperij, geslo tega velikega imperija pa je: iti do skrajnosti.

Poročilo francoskega letalskega ministrstva

Pariz, 10. junija. AA. Havas: Letalsko ministrstvo sporoča: Nastopajoči v popolnem soglasju s suhozemsko vojsko so naše nočne ekipe osredotočile svojo akcijo na pokrajine, na katerih divjajo srditi boji. Naše eskadrole so večkrat napadle prometne vozle, kakor tudi sovražne kolone na odseku Peronne in St. Quentin. Po bombardiranju je bilo opaziti številne požare. Mostovi, ki jih je

sovražnik zavzel včeraj, so bili vsi bombardirani. Ena eksadrola je vrgla na sovražnika nad 30 ton eksploziva. Vsa naša letala so se vrnila v svoja oporišča. Prav tako so lovka letala napadla sovražne blindirane edince ter motorizirane kolone. Pri večrajšjih bojih je bilo sestreljenih veliko število sovražnih letal. Koliko je teh sestreljenih letal, še ni ugotovljeno.

Reuter: Davi zarana je francosko topništvo začelo bombardirati nemške postojanke v bližini švicarske meje. V okolici Basla so opazili na nemškem ozemlju gost dim, streljanje se je nadaljevalo v presledkih po 20 minut.

Francoska vlada se seli v Bordeaux

Washington, 10. junija. b. »United Press« poroča danes ob 15.30 iz Pariza, da so se velike časniške agencije in druge važne ustanove preselile v Bordeaux. Francoska vlada pride istokot vsak trenutek v Bordeaux. V Londonu je danes popustil optimizem radi dejstva, da se nemški tanki nahajajo že na Seini.

Premikalna vojska v popolnem redu

Pariz, 10. junija. AA. Havas: V sedanjem trenutku, za katerega velja zapoved »dobro se držite, je odpor francoskih čet čudovit. Premikalna vojska je v popolnem razvoju. Iz dospeh poročil se vidi tole: 1. Na vsej fronti do Argonov se Francozi čvrsto drže, le tu pa tam je opaziti umikalne manevre, pri čemer zasledujejo sovražne tanke. Poveljniki armad popolnoma obvladujejo operacije, ki so v teku. 2. Francoski vojniki se bore pogumno in inicijativno in je njihov odpor vreden največjega občudovanja. Bore se, kakor so se borili francoski borci pri Verdunu; tako je izjavila neka poučena vojaška osebnost. 3. Važno je tisto mesto v večeršnjem povelju generala Weyganda, ki pravi, da je nastopila poslednja faza. To je utemeljeno v dejstvu, da imajo Nemci strahovite izgube. Podatki od ujetnikov in od oglednikov se v tem pogledu popolnoma strinjajo. Posebno je potrebno hitro popravilo v delavnicah.

Begunci

Pariz, 10. jun. »Meuser« piše, da je v Franciji okrog 2 milijona Belgijcev-begunccev, 70.000 Luksemburčanov in 50.000 Nizozemcev.

Ponoči govori Roosevelt

Washington, 10. junija. AA. Reuter: Predsednik Roosevelt bo imel nocoj ob 23.15 (po Greenwichu) svoj govor, ki ga bodo prenašale ameriške radijske postaje v nekaj jezikih.

Roosevelt je prebil svoj odhiti na reki Potomac. Med osebnostmi, ki so bile z Rooseveltom na jahti, je bil tudi član veleposlaništva USA v Berlinu, Aleksander Kirk, ki se je pred nekaj dnevi vrnil v USA zaradi gotovega reletara.

Washington, 10. junija. Pod vtisom prodiranja nemških čet je intervencionistična struja v USA dobila novega impulsa. Tako je n. pr. 30 uglednih književnikov in profesorjev poslalo odprto pismo Newyork Timesu z zahtevu, da Združene države takoj napovedo Nemčiji vojno. Fronta ob Sommi, pravi to pismo, predstavlja mejo nacionalnih interesov Amerike, zato morajo Združene države takoj zastaviti vse svoje vojaške sile v obrambo te meje. Bivši zunan. minister v Hooverovi vladi Stimson je tudi poslal odprto pismo listu »Newyork Herald Tribune« z zahtevu, da Združene

države čim hitreje pošljejo orožje zahodnim vele-silam in uvedejo splošno vojaško obveznost.

Newyork, 10. junija. Reuter: Prekoceanski parnik »Prezident Roosevelt« je priplul v newyork pristanišče s 723 ameriški državljani, ki so se vrnili iz Evrope.

Pomoč zaveznikom nujna

Newyork, 10. junija. AA. Havas: Bivši državni podtajnik Henry Stimson je poslal pismo uredništvu lista »Newyork Herald«, v katerem popolnoma odobrava izjave generala Perschinga, ki je zahteval, da se zaveznikom pošlje popolna pomoč ter da se predvsem povečajo pošiljke letal, tankov in ostalega vojnega materiala. V pismu tudi stoji, da bi v Združenih državah morali vpeljati splošno vojaško obveznost.

Lizbona, 10. junija. AA. Havas: Ameriški admiral David Lebreton, poveljnik pomorske eskadre, je prispel z letalom v Lizbono.

Sovjetija in Japonska se sporazumevata

Moskva, 10. junija. AA. Tass; Razgovori, ki so pred nedavnim potekali med ljudskim komisarjem za zunanje zadeve Molotovim in japonskim veleposlanikom Togo, so se končali s sporazumom glede vprašanja določitve meja na onem področju, kjer je preteklo leto prišlo do spopada. Tega vprašanja, kakor je znano, sovjetsko-mongolska in japonsko-mandžurska komisija nista mogli svoj čas rešiti in je vse to predstavljalo težave za ureditev odnošajev med Sovjetsko Rusijo in Japon-

ske ter med Mongolsko narodno republiko in Mandžukoom.

Tokio, 10. junija. AA. Havas: Po poročilu agencije Domej je bil sporazum o razmejiti zunanje Mongolije in Mandžukua, ki so ga napovedali iz Moskve, potrjen tudi v Tokiju. Preostalo je samo še, da se rešijo nekatere podrobnosti. Pooblaščen krogi izjavljajo, da je bil sporazum stvarno dosežen že v začetku junija med japonskim veleposlanikom v Moskvi Togom in sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Molotovim.

Parško pismo

Očividec o bombardiranju Pariza

Pred nekaj dnevi smo izvedeli, da je bil Marseille bombardiran. Vse je ugibalo, kaj bodo Marsejčani storili: ali bodo vsi zahtevali vojni križec, ali pa jo bodo vsi pobrisali, bodisi v Pariz, ali pa veaj v Bordeaux. Saj to gotovo veste, da so Marsejčani nekako tako, kot pri nas Ribničani (naj se le-ti ne jeziko: norca se človek dela le iz onega, ki ga ima rad), samo še v hujskem. Pa smo bili kmalu kaznovani. Sedaj se pa Marsejčani nam smejejo. Čez tisoč bomb, to niso nobene matje solze. Bilo je pa takole:

Ves Pariz je ravno sedel pri črni kavi. Tudi jaz sem bil nekako eredi pota med kavo in likerjem, pa še nekoga prijatelja sem imel pri sebi na kosilu. Ta ee je pravkar vrnil iz Norveške, tako, da sva si imela marsikaj povedati. Pa se naenkrat oba spogledava. Monotonno začnejo trobiti zunaj policijske trobente, takoj nato pa zavijati še sirene za alarm, kot stari psi na pomlad, kadar v luno gledajo. — Alarm podnevi se ni tako pretresljiv, in mirno sva nadaljevala najjo pogovor. Čez pol minute pa še drugi signal. Aha, to bo pa torej zares! Pa je že začelo v daljavi gmeti. Najprej tako, kot bi nekdo štokrjal po podstrešju. Mahneva jo na dvorišče.

Med tem je že udarjalo od vseh strani. Kanoni vseh kalibrov, strojnice, in na nebu so se začeli tvoriti kolobarčki dima od razstrelkov bomb, nekako tako, kot gotovi virtuozi v uniojski kavarni, ki znajo tako lepo pošiljati v zrak kolobarčke dima. In videti je bilo, kot da je nebo iz pločevine, tako je vse gmetlo in hreščalo od letal. In vedno moč-

nejše je postajalo to gmetenje, kot bi vsak strel pretresel to pločevinasto streho. Mislite si gmetenje v gledališču za najbolj slovesne prilike, n. pr. pri Milinarju in njegovi hčerki. Tako, da počasi nisem več vedel, če ni tesnoba močnejša od radovednosti. Naenkrat pa začnejo v ta hrup sekati kratki zvižgi, nekak čuden hrup, ki kar butne po nebu, kot bi se neke ogromne palice spravile na Pariz in ga začele mlattiti po napetih hlačah. Še to je bilo slišati, kako je udarec po njih padel. Samo počasi se je tudi hiša začela pozibavati, in nehote naju je vsak udarec vrgel za korak bližje vratom. Ali bo tale za naju? Še nel Kaj pa tale? Tudi ne. Samo vedno bližje pa le vse skupaj prihaja. In moj prijatelj se začelja pridušati, da se je vse kadilo. Ali se je izplačalo priti s fronte, da ga sedaj srebi Pariza ubijejo? Zaman sem ga tolažil, da bo kljub temu na državne stroške pokopan, seveda, če ga bo še toliko ostalo, da bo vredno klicati pogrebce. Tu in tam useka na tla drobce granate in pri tem nekam čudno zapoje. Naenkrat pa butne preko nas cel vihar letal; videti jih sicer ni, kar pa je le še bolj neoprijeto. Silen udarec, cela hiša kar zastoka, in v trenutku od naju ni bilo videti drugega, kot pete. V enem trenutku se je vsa tesnoba sprostila v nekak blazen strah, in še danes ne vem, kako da si nisva polomila nog po stopnicah v klet. Seveda naju je takoj nato sram postalo; ko sva se pa potepeno vrnila na površje, že ni bilo ališati drugega, kot zamolklo gmetenje letal, in tu in tam se je še spozabil kak zaostali top. Cesta je v trenutku oživila. Reševalni avtomobili, gasilci, vojniki, vse drvi naprej, od daleč pa veter prinaša duh po ognju.

Zaenkrat je javljenih kakih 250 mrtvih in okrog 800 ranjenih. Radio je povedal, da so bili to po večini neprevidni radovedneži, ki se niso skrili v klet. Seveda smo vse neprevidneže obojali. Šele kasneje

Diplomatski stiki med Italijo in Sovjetijo so zopet redni

Moskva, 10. junija. Tass. Italijanski veleposlanik v Sovjetski Rusiji Rosso je odpotoval iz Rima v Moskvo, sovjetski veleposlanik v Italiji Gorelkin pa iz Moskve v Rim. Oba veleposlanika bosta, čim prideta v omenjeni prestolnici, takoj prevzela svoje poste.

Trgovina med Sovjetijo in Bolgarijo

Sofija, 10. jun. DNB: Na podlagi sporazuma o trgovinski zamenjavi med obema državama, sklenjenega meseca januarja letos, je sovjetska zveza poslala v Bolgarijo v začetku junija 5500 ton bombaža. Od tega ga bodo 2000 ton predelali in spet izvozili nazaj v Sovjetsko zvezo, ostali del pa bo ostal v Bolgariji za domačo porabo.

Spopad na meji med Litvo in Sovjetijo

Kaunas, 10. junija. Na litovsko-sovjetski meji blizu Alitusa se je pripetil incident. Neki prebivalec, čigar posestvo leži tik ob meji, je oddal več strelcev proti sovjetski straži. Takoj so se pojavili sovjetski obmejni stražniki in vzeli revolver temu prebivalcu. Ta je izjavil, da je streljal na nekega sovjetskega vojaka. Uvedli so preiskavo, ker mislijo, da je Litovčan hotel streljati na nekega sovjetskega vojaka.

Kaunas, 10. jun. DNB: Ob 10.30 se je litovski zunanji minister odpeljal s posebnim vlakom v Moskvo. Minister se bo udeležil razgovorov, ki jih ima že od petka predsednik

sem se spomnil, da sem bil sam prav tak, pa mi je kar mrzlo postalo po hrbtu.

Zaman sem poskušal priti do težje poškodovanih krajev. Tu in tam je videti na cestah jame, prav lepih poropci, in pa kaka mimo grede porušena hiša, kot bi jo nekdo z nožem prerezal, navpično ali vodoravno. Toda če je bila prva kavarna porušena, so v sosednji, nekaj hiš naprej, že vsi zbrani, čeprav je tudi tu puh podrl eno steno, in vse mirno pije aperitiv — posebna milost od strani gospodarja ker sicer je ponedeljek dan brez aperitiva; ja kdo ne bi ob tej priliki skozi prete pogledal. Med tem pa iz ruševin sosednjih hiš gasilci spravljajo ranjence in mrljice. Tu pa vsak obuja spomine. Tega bi bila nekoč kmalu ubila opeka s strehe, na drugače se je pred kratkim na cesti skoraaj podrla drevo. Se jaz se spomnim, kako sem šel v marcu po velikih bulvarjih; veter je lomil drevesa, kar naenkrat butne predme težek kovinski zavoj za rože, prav iz petega nadstropja. Seveda sem bil takoj obkrožen od pasantov, ker so vsi mislili, da sem dobil živčni napad, tako sem debelo pogledal, kaj naenkrat ta zaboj pred menoj pomeni. Neki dobronarčen stražnik mi je celo ponudil, da me pelje v kavarno na kozarček.

Tako smo bili drugi dan vsi začudeni, ko nam je poveljniki mesta po časopisih čestital, da smo se dobro držali. Saj je vendar šlo vse čisto preprosto. Kdor jo je dobil po glavi, je itak šel po gobe, da bi se pa razburjati potem, ko smo že enkrat pete odneali, bi bilo pa res odveč. Samo zvečer si vsak pri-makne hlače malo bliže, da so pri rokah, ker kljub vsemu človek le rajši vidi, da na sosedu pada. — Končno pa je vse le bolj ali manj stvar verjetnostnega računa. Te razmere nas pa počasi vodijo do evangeljskega načela, da človek ne sme misliti na jutrišnji dan.

vlade Merkis z Molotovom. V litovskih političnih krogih pripisujejo sovjetsko-litovski pogajanjem velik pomen.

Irska je tudi v nevarnosti

Dublin, 10. jun. AA. Reuter: Predsednik irske vlade de Valera je imel včeraj govor, v katerem je naglašal, da je dolžnost vsakega človeka takoj stopiti v vojsko, da bi bil varen. Vsakega napadalca bo drago veljalo — je dejal de Valera — če bi poskusil prodreti na Irsko. Izrazil je tudi zaskrbljenost, da morda veliko število ljudi ne upošteva resnosti položaja ter je nanje naslovlil zahtevo, naj spremene svoja zastarela pojmovanja o položaju in naj se odzovejo vladinemu klicu.

London, 10. junija. Havas: De Valera je imel včeraj v grofiji Cler kratek govor, v katerem je pozval prebivalstvo, naj se prilgasi za vojsko narodne obrambe. Če želimo — je dejal — izogniti se razdejanju, ki ga prinaša vojna, moramo biti pripravljani in preprečiti vsak poskus napada oziroma izkrcavajna.

Anglija uvedla obvezno vojaško dolžnost

London, 10. jun. AA. Reuter: Zakonodajni svet je danes sprejel dekret, ki uvaja obvezno vojaško službovanje za vse Britance. Zakonodajni svet je prav tako izglasoval dekret o izurjenju krajevnih čet in obrambnega korpusa.

Tajne seje angleškega parlamenta ne bo

London, 10. jun. AA. Reuter: Parlamentarni dopisnik Reuterja poroča: Kljub temu, da so neki krogi računali s tem, da se bo jutri spodnja zbornica sestala na tajno sejo in da bo na tej seji velika debata o vladni politiki, se zdaj zdi, da tega ne bo. Spodnja zbornica je pred kratkim sklenila kar največji odpor proti Nemčiji in moralno in gnotno pomoč Franciji v njeni težki preizkušnji. Pretekli teden so se širili glasovi, da bo več članov vlade kritiziranih zaradi svoje prejšnje politike, toda takrat so mislili, da bo vlada računala za tajno sejo z neomejenim časom in da bo tako možna debata o vseh vprašanjih. Toda vlada bo omejila debato na en sam dan Spodnja zbornica ne želi izgubiti niti enega dne s kritikami. Vlada zahteva, da se glavna pozornost posveti vojni sami.

Ukrepi na švicarski meji

Bern, 10. junija. b. Švicarsko vojno vodstvo je podzelo vse potrebne korake na francoski meji, kjer preti nevarnost, da bodo večje francoske enote zaradi vetno hujskega pritiska Nemecev prešle na švicarsko ozemlje. Vse te francoske enote bodo razorožene in internirane.

Protiangleške demonstracije v Madridu

Rim, 10. jun. b. Dopisnik »Gionarle d'Italia« poroča iz Madrida, da se prirejajo v vsej Španiji protiangleške demonstracije. Ko je novi angleški poslanik sir Samuel Hoare prišel iz kraljevske palače, kjer je predal svoja akreditivna pisma generalu Francu, ga je pričakovalo okoli 1000 demonstrantov, ki so vzklikali: Gibraltar je španski. Policija je takoj intervenirala in demonstrante razgnala.

Kjöbenhavn, 10. jun. DNB: V dobro poučenih krogih izjavljajo, da se v kratkem začne pogajanja med Dansk in Švico za sklenitev trgovinske pogodbe.

Politični zapiski

Več kontrole!

Belgrajska »Samouprava« prinaša članek, kjer govori o potrebi samokontrole in samodisciplinavnosti z ozirom na razne govorice, ki se razširjajo zlasti po radju in letakih. List naglašuje, da je to potrebno, ker je nevtiralnost Jugoslavije ugotovljeno dejstvo. Če pa se Jugoslavija upira rovarjenju, ki prihaja od zunaj, se mora zavarovati tudi pred vsemi poskusi od znotraj. Zato mora Jugoslavija poostriženo kontrolirati razširjanje raznih govorice v svojih mejah. Ne more dopustiti, da bi se v nji razširjali letaki z raznimi izmišljotinami, ki jih razširjajo lahkomišelnim in brezvestnim ljudem. Organizirati mora svojo obrambo proti ljudem, ki ustvarjajo psiho zoper zahteve politike. Celotno samopostopovanje ustvarjanja take psihoze je treba pravočasno preprečiti. Živimo v času velikih dogajanj in razburjenj, ki uničujejo živce. Zato mora v takih razmerah javno mnenje biti konstruktivno, resno ter vsikdar na višku. Zato od oblasti pričakujemo strogo izvajanje postav zoper tiste, ki v javnem mnenju povzročajo nemir... Zato država pozdravlja ukrepe vlade tudi zoper profitarje in špekulante ter pozivlja na največjo strogost sodišč in vseh organov javne oblasti.

Zoper defetiste

Narodna odbrana je prinesla zanimiv članek zoper defetiste ter med drugim naglašuje, da je namen defetizma slabiti zaupanje v samega sebe, razbijati vse čimline narodnega odpora, desorganizirati javno življenje ter demontirati državno upravo. Cesar ne zmora puška, top, bombnik in tank, to stori potem defetizem, ki je najbolj podlo sredstvo, ki so se ga doslej posluževali ljudje, da bi z njim razbili odporno silo drugega... Naša družba, ki je patriotska ter se zaveda svojega položaja ter nalog, mora v ključni zahtevi vse defetistične prikazni, naj že pridejo na dan od katere koli strani in kakršni koli obliki. To pa je treba storiti pravočasno, ker se vsaka bolezen da pravočasno ozdraviti. Če defetistične prikazni izhajajo iz kletavosti, lahkomišelnosti in nepoučenosti, naj se zakon izvaja sicer odločno, vendar uvidevno. Nato »Narodna odbrana« pozivlje vse državljane v boj zoper defetizem v vseh njegovih oblikah. Dopustiti defetistične prikazni, da se okrepe in ukoreninijo, pomeni isto, kar pomeni poraz, pomeni isto, kar izguba najsvetejših narodnih pridobitev.

Srbski list o Hrvatih

V Belgradu je začel izhajati nov list »Naša linija«, ki ga izdaja Miloš Milošević. List se poganja za sporazum med Ljubljano, Zagrebom, Belgradom in Sofijo. V svojem članku med drugim tole naglašuje: »Kot Srbin bom povedal Srbom mnogo neprijetnih stvari. Najprej jim bom povedal, da so slabo poučeni, kar hudo žali Hrvate, ki so spet preveč občutljivi. Hrvate od Srbov ne loči le vera. Poleg po veri se Hrvati ločijo od Srbov tudi po mnogo lastnostih, ki iz njih delajo poseben narod, kateri je sicer Srbom močno blizu, vendar ne mnogo bližji ko Bolgari. Treba je reči, da hrvaški narod po večini govori jezik, ki za Srbe ni nič bolj razumljiv kakor bolgarski ali slovenski jezik. V preteklosti se Hrvati nismo nikdar srečavali niti v dobri niti v slabem. Hrvati niso bili »robovi« v Avstro-Ogrski in mi jih nismo »osvobodili«. Od polovice 9. stoletja so Hrvati imeli svoje narodne kneze ali kralje. Z Madžari so se Hrvati pismeno pogodili, da so ohranili v svojih rokah upravo, sodstvo in šole v narodnem jeziku. V Zagrebu so imeli svoj sabor in svojo vlado, v peštanski državni zbor pa so pošiljali svoje delegate, kakor tudi v dunajski državni zbor. Samostojno so razpolagali z enim delom svojih dohodkov. Večji del njihovih vojakov je služil v hrvaških domobranskih enotah na samem Hrvaškem pod poveljstvom hrvaških in erbskih častnikov. Hrvati so se stoletja ustavljali tujemu navalu od vseh strani ter so se bolj ohranili kakor Čehi, bolj kakor Poljaki in celo bolj kakor nekateri Srbi. Niso se dali pretopiti, temveč so celo mnogo tujcev pohrvatili. Hrvati so mislili na Jugoslavijo najmanj 100 let poprej, preden je nastala. V Belgradu so se sedeli Turki, ko se je Zagreb imel za glavno mesto Hrvatov, Srbov in Slovencev. Hrvati se ne žele izgubiti v kakšni slovenski zavojevalni državi. Zeleli so še pred Srbi ter bolj kakor Srbi žele Hrvati veliko južnoslovanško državo. Zele v Jugoslaviji biti enakopravni s Srbi. Hrvati niso separatisti, marveč zahtevajo zgolj enakopravnost v Jugoslaviji, ker jim zgodovina pač ni podelila prvenstva v manjši Jugoslaviji brez Srbije. Vedno so se imeli za domačine na Hrvaškem, v Slavoniji in Dalmaciji, tamkajšnje Srbe pa so kot naseljenice imeli za svoje goste.«

Zoper izjavo Milana Grola

Glasilo ministra dr. Lazarja Markovića »Delo« je prineslo o zadnji izjavi voditelja demokratske stranke Milana Grola tole kritiko: »Ne želimo presojati politične sodbe g. Milana Grola o koncentraciji, ker ima vsaka politična stranka pravico svoje stališče izdati ter braniti. Ves svet pa je bil presenečen, da je v teh in takih časih govoril o koncentraciji opozicije, o nekaki koncentraciji za notranji boj in za notranje epopade. Kar nas v izjavi Milana Grola zanima in kar moramo kot javno glasilo kritično presoditi, to je trditve voditelja demokratske stranke, češ da javno mnenje v naši državi, zlasti pa srbsko javno mnenje, ne odobrava sporazuma od 26. avgusta ter da je to treba upoštevati. Če bi javno mnenje v erbskih vrstah res ne odobravalo sporazuma s Hrvati, bi to bila huda in resna zadeva. Toda ta Grolova trditve je docela brez podlage ter neresnična. Najsijsi erbski narodni sloji so sporazum s Hrvati ne le pozdravili temveč so tudi nedvomno izjavili svojo privrženost politiko sporazuma lojalno in pošteno do kraja izvesti. Vidijo preokret v splošni zunanjo-politični države ter v psihološkem stanju erbskih, hrvaških in slovenskih ljudskih plasti. Velikansko številno demokrato je zapustilo vodstvo demokratske stranke ter obrnilo hrbet Milanu Grolu in njegovim prijateljem, pozdravljajo sporazum kot delo razumne in trezne države politike.«

Občinske volitve v Vojvodini

Preteklo nedeljo so bile občinske volitve v desetih občinah donavske banovine, in sicer v njenem zahodnem delu. Kakor se glasi poročilo iz Novega Sada, je pri teh volitvah JRZ dobila štiri občine, HSS pa šest. Zanimivo so številke po posameznih občinah: v Trojancih, okraj Darda, je glasovalo 141 volivcev, izmed katerih je dobila JRZ 96, HSS 45 glasov. V Dražu je HSS dobila 205, JRZ 93 glasov. V Dubošivci je HSS dobila vseh 193 glasov, ker je bila le njena lista. V Baču JRZ 576, HSS 283 glasov. V Sonti HSS 747, JRZ 41. V Plavni JRZ 261, HSS 224 glasov. V Bajmoku HSS 1721, JRZ 21 glasov. V Svetozaru Miletiću HSS 551, JRZ 177. V Bačkem Bregu HSS 281, JRZ 85. V Čonopliah JRZ 745, HSS 75 glasov. Volilna udeležba je bila med 88 do 67%.

Svet za zunanjo trgovino ustanovljen

Belgrad, 10. junija. m. Minister za trgovino in industrijo je v soglasju z gospodarsko-financijskim komitetom ministrov izdal pravilnik o svetu za zunanjo trgovino, s katerim se pri ravnanju za zunanjo trgovino ustanavlja kot posvetovalni organ ministra za trgovino in industrijo za vsa področja zunanje trgovinske politike. Ta svet bo imel posebno nalogo, da bo dajal mišljenja in sklepe o uvedbi kontrolnih ukrepov glede uvoza, izvoza in tranzita ter ureditve trgovskih in plačilnih odnosov za inozemstvo, dalje o načinu plačila za uvoz, izvoz in izvedbo kompenzacijskih poslov za inozemstvo, kakor tudi o državnih naročilih v inozemstvu in pogojih o načinu plačila teh naročil.

Svet za zunanjo trgovino ima 14 članov, med katerimi so pomočnik ministrstva za trgovino in industrijo, inšpektor državne brambe, ravnatelj

ravnateljstva za zunanjo trgovino, glavni ravnatelj Prizada, načelnik industrijsko-obrtnega oddelka v ministrstvu za trgovino in industrijo, dalje po en zastopnik finančnega, vojnega, prometnega, kmetijskega ministrstva, ministrstva za zunanje zadeve ter gozdove in rudnike, dva zastopnika banjskih oblasti banovine Hrvatske ter zastopnik Narodne banke.

Ta svet bo imel nalogo, da ima poleg rednih sej konference z zastopniki gospodarskih zbornic, združenj zvez ter drugih gospodarskih organizacij zaradi obravnavanja vprašanj, ki se tičejo zunanje trgovine in trgovinske politike sploh. Te konference bo skliceval predsednik sveta po potrebi, toda najmanj enkrat na vsaka dva meseca.

Pravilnik je objavljen v današnjih Službenih novinah in je z današnjim dnevom stopil v veljavo.

Živahni politični posveti v Belgradu

Belgrad, 10. junija. m. S povratkom predsednika vlade g. Dragiša Cvetkovića in podpredsednika dr. Mačka je znova oživelo politično življenje. Dopolodne je bila v kabinetu dr. Mačka najprej daljša konferenca članov kmečko-demokratske koalicije. Na sestanku so bili podpredsednik vlade dr. Maček, finančni minister dr. Sutej, minister brez portfelja dr. Bariša Smoljan kot zastopnik HSS. Od strani SDS so pa bili navzoči predsednik in minister za socialno politiko dr. Budisavljević in glavni tajnik te politične skupine Sava Kosanović. Po tej konferenci sta imela daljši razgovor predsednik vlade Dragiša Cvetković in podpredsednik vlade gosp. dr. Vladko Maček.

Popoldne ob 5. so se v hotelu »Majestic« sešli člani vodstva samostojne demokratske stranke ter so razpravljali o vseh vprašanjih, ki so se pojavila po znanih izjavah, ki sta jih podala predsednik JRZ g. Dragiša Cvetković na eni strani in na drugi strani predsednik SDS, minister za socialno politiko dr. Budisavljević. Na sestanku so bili minister dr. Budisavljević, glavni tajnik SDS Sava Kosanović in predsednik izvršilnega odbora SDS Venčeslav

Vilder, ki je popoldne dopotoval z letalom iz Zagreba v Belgrad.

Na tej konferenci so imeli samostojni demokrati široko konferenco vodstva stranke, na kateri so razpravljali o istih vprašanjih. Rezultate današnjih konferenc bodo jutri sporočili na sestanku vodstva SD koalicije.

Poleg konference, ki so jo imeli samostojni demokrati, je bil v Belgradu popoldne tudi sestanek radikalnega glavnega odbora.

Belgrad, 10. junija. m. Okrajna organizacija JRZ za okraj aleksinski je na svoji seji izvolila za predsednika okrajne organizacije predsednika vlade in predsednika JRZ g. Dragišo Cvetkovića.

Belgrad, 10. junija. AA. Po nekaj dneh bivanja v Zagrebu se je finančni minister dr. Juraj Sutej vrnil davi v Belgrad. Prav tako se je vrnil v Belgrad minister za gozdove in rudnike dr. Džaffer Kulenovič, ki se je mudil v Brčkem. Dalje se je davi vrnil v Belgrad kmetijski minister dr. Branko Čubrilovič, ki je prebil nekaj dni v Negotinu in okolici, da si je ogledal poplavljenega kraja.

Zaradi velikih nalivov v Srbiji so nastale povodnji

Belgrad, 10. jun. m. Iz belgrajske okolice, kakor tudi iz notranje Srbije poročajo o ponovnih velikih nalivih, ki povzročajo povsod veliko škodo. Tako se je večeraj utrgal oblak nad Kijevim in Resnikom pri Belgradu.

Zaradi neviht so močno narasle vse vode ter so poskodovale glavno železniško progo pri Nišu. Tudi iz Mladenovca, Aleksića in Markovca poročajo o velikih nevihtah, ki so divjale po tamošnjih

kraji, kjer so poskodovale železniško progo, več cest in razdejale več hiš.

Od stalnega deževja in nalivov se je na več mestih razlila velika Morava ter je poplavlila velike dele s pšenico in koruzo zasejanega polja. Od stalnega deževja sta pričeli naraščati tudi Sava in Donava, ki je pri Zemunu narasla že za 6 metrov nad normalo.

Romunija in njene težave

Romunija se nahaja ves čas sedanje evropske vojne tako rekoč v obrambnem položaju, in sicer se ne brani, kakor vemo, z orožjem v rokah, ker ji je uspelo, da je kljub izredno kočljivim okoliščinam, v katerih se nahaja, ohranila do zdaj svojo nevtiralnost. Njena obramba je diplomatskega značaja, to se pravi, da se romunska vlada pri vseh veličnih prizadevah, pa naj bodo iz tega ali iz onega tabora, da bi ohranila celost svojega teritorija, ki je po raznih okoliščinah ogrožena.

Velike težave ima Romunija že samo s svojo nevtiralnostjo, pa jih je doslej z zelo modro in spretno politiko znala ohraniti in se tudi sprito skrajnega napora, ki ga obema vojskujočima strankama nalaga usodni razvoj vojskih operacij na zahodni fronti, ne boji, da bi mogla zaradi tega vprašanja samega priti v bližnji bodočnosti v zadrego. Vsaj dokler ostane Italija izven vojnega konflikta, se Romunija nima bati, da bi kakšna intervencija s Sredozemskega morja na balkanske obale sprožila dejanja, ki bi Romunijo hočeš nočeš potegnili v vojno. Ker vrši Romunija strogo kontrolo nad prometom po Donavi k njenim pristaniščem na Črnem morju ali pa iz Črnega morja v srce srednje Evrope, na čemer je najbolj interesirana Nemčija, ki nujno potrebuje romunsko petrolejo, se ji ni bati posledic kakšnega spora, ki bi nastal, če bi kdo hotel ta promet kakor koli že oteževati ali onemogočiti. Na drugi strani pa njen največji odjemalec Nemčija nima nobenega interesa spravljati Romunijo v kakršne koli težave, dokler blagovna izmenjava med obema državama ni motena. Seveda stane romunsko vlado velikega truda, da previdno balansira med obema skupinama evropskih velesil in se nobeni ne zameri, hkrati pa to zahteva od nje tudi velikih žrtev, če pomislimo, da je v mnogih političnih in gospodarskih ozirih navezana na zahodni demokraciji, s katerima ima trgovske pogodbe, je pa morala iz ozirov do Nemčije odkloniti ugoden predlog njenih nasprotnic, da bi jima za drag denar prodala večji del svojih surovin, to se pravi v prvi vrsti petroleja in žita ter govejve živine, da bi bila Nemčija prikrajšana za te tako dragocene proizvode. Vendar narod to politiko veskoki odobrava in je pripravljen zaradi tega nositi težke žrtev, da bi le Romunija ne bila zapletena v krvavi evropski ples, ki vsakogar tem bolj plaši, čim bolj se razvija v neusmiljeno klanje in uničevanje neizmernih dobrin.

Največ skrbi Romuniji torej ne prizadeva spor med Nemčijo in demokratičnimi zaveznicami, dokler se ta spor ne bi razširil na jugovzhodno območje Evrope, ampak nepopravnano nasprotje med Romunijo in Sovjetsko Rusijo zaradi Besarabije, ker ni treba, da bi to nasprotje sprožilo v nevarnem spor šele izbruh vojske na obalah Sredozemskega morja, ampak more to vprašanje postati pereče in neposredno zmotiti mir ob kakršni koli priliki, ki bi se za to nudila in bi jo nasprotnik hotel izkoristiti. To besarabsko vprašanje skrbi romunsko vlado bolj, kakor bi se to dalo sklepati iz tiska ali uradnih izjav, ki ne povedo nič drugega, kakor da je Romunija trdno odločena, da brani svoje ozemlje ali kateri koli njegov del. Vendar pa se razvidi iz italijanskega časopisja, ki nam pove, da se v zadnjih časih posebno Italija trudi, da bi Romunija v besarabskem vprašanju na kakršen koli način poiskala izhoda, da je morala stvar postati zelo pereča in čedalje bolj pereča, tako da se njen pomen na noben način ne da zmanjševati. Ne bomo pozrevali zgodovine Besarabije, čije pripadnost se ne da razmotrivati samo z etnološkega stališča, ker je v njem romunsko prebivalstva slaba polovica,

druga polovica pa so Ukrajinci in Židje, ampak je važnost te dežele med Dnjestrom in Prutom v tem, da prav tako, kakor južno od nje ležeči pas Dobruže, meji na široko območje ustja Donave in zato vsakdo takoj uvidi politično in vojaško važnost obeh teh spornih ozemelj. Besarabija je bila od 1812 do 1856 pod rusko oblastjo, od 1856 do 1878 pod Romunijo, kateri so jo prisodile zahodne velesile po krimski vojni, svetočestfanski mir 1858 pa jo je spet prisodil Rusiji, ki je pa Romuniji v zameno za Besarabijo dala Dobružo. V zapletenih homatijah zadnjih let svetovne vojne se je Besarabije spet polastila Romunija, ki je dosegla za to priznanje zahodnih velesil šele leta 1920, česar pa Rusija do današnjega dne ni priznala. Romunija se je glede tega pogajala s Sovjetsko Rusijo leta 1921 in 1924; ker pa Romunija ni pristala v noben kompromis v tej zadevi, so Sovjeti do slej vztrajali na kategoričnem stališču, da to deželo zahtevajo nazaj in se ji ne odpovedo. V tem smislu so bile podane Romuniji zaupne izjave tudi ob začetku sedanje vojne pa do današnjega dne.

Zveza besarabskega vprašanja z vprašanjem Dobruže je tako prirodna, da je tako lani kakor letos tudi Bolgarija obnovila svojo zahtevo po Dobruži ali vsaj po južnem delu tega pasu med črnomořsko obalo in vzporedno z njo tekočo Donavo, ker je tukaj prebivalstvo po pretežni večini bolgarsko. Tudi za tako žrtev se je Romuniji težko odločiti, saj nekako na sredini tega pasu leži prevažno romunsko pristanišče Konstanca. Sprito takega stanja Evropa ni bila preveč presenečena, ko je izvedela, da je usodni moment izkoristila Madžarska, da Romunijo opomni, da v Transilvaniji po madžarski statistiki živi po večini madžarsko prebivalstvo in da bi bilo treba pristopiti tudi k rešitvi tega vprašanja, ki se je zdelo po trianonskem miru končoveljavno rešeno. Po zanesljivih informacijah je Romunija, ki smatra v vprašanju Besarabije nemogoče vsako rešitev, ki bi to deželo ali kateri koli njen del prisodila Rusiji, pripravljena odstopiti Bolgariji južno Dobružo, brez Konstanca seveda, dočim naj bi se v Transilvaniji izvedla kakšna poprava meje, združena morebiti tudi s preselitvijo dela madžarskega prebivalstva, vendar pa se dozdaj ni našla nobena srečna formula v tem pogledu, ki bi zadovoljila obe stranki. So se pa zmenile vse te države, da teh vprašanj ne bodo reševale niti sile in kakšno rešitev, dokler traja evropska vojna, ker so vse te tri države v izrecnem ali neizrecnem soglasju z vsemi ostalimi balkanskimi državami na tem stališču, da se ne smejo ustvarjati na Balkanu zapletljivi, ki bi ga potegnili v vojsko.

Seveda je besarabsko vprašanje tako, da vsa druga potiska v ozadje in ne neha ogrožati sedanega teritorialnega obsega po minuli vojni nastale velike Romunije. Romunija je močno oborožena in pripravljena na obrambo do skrajnosti, režim strogo nadzoruje tuje in zapira sumljive elemente, prosto gibanje po državi je omejeno, oziroma strogo nadzorovano in materialni, moralni in psihološki odpor Romunije, če bi bilo treba braniti državo, je na višku, kakor ni bil še nikoli tako. Razume se, da temu odzovarja tudi diplomatska delavnost Romunije. V tem pogledu pa se zdi, da se položaj še ni razjasnil, da razna posvetovanja niso imela uspeha ali vsaj še niso prinesla potrebne gotovosti in da zato odnošaji med Romunijo in Sovjetsko Rusijo s čedalje večjo močjo silijo k rešitvi, o kateri je želeli, da bi bila taka, da bo podprla resna prizadevanja vseh balkanskih držav in Sovjetske Rusije same, da bi bil Balkan obvarovan vojnega meteža.

Dr. Korošec v Bukarešti

Bukarešta, 10. junija. AA. Danes ob 14.45 so je pripeljal z brzim vlakom v Bukarešto predsednik jugoslovanskega senata dr. Anton Korošec. Na postaji so dr. Korošeca sprejeli predsednik romunskega senata Argetoiano, pomočnik zunanjega ministra Cateanu, odpravnik jugoslov. poslanstva Kulmer z osebjem poslanstva.

Dr. Korošec se je pomudil v kratkem razgovoru s prisotnimi, nato se je pa odpeljal v hotel »Athenes-Palace«, kjer se je nastanil. Kmalu nato je dr. Korošec obiskal jugoslov. poslanstvo, nato pa se je vpisal v dvorne knjige.

Seja katoliških škofov v Zagrebu

Zagreb, 10. junija. b. Jutri zjutraj se bo pričela v Zagrebu seja katoliškega episkopata. V Zagrebu je dospelo že več škofov. Tako je danes zjutraj dopotoval z belgrajskim brzovlakom vrhbosanski nadškof dr. Ivan Šarić, popoldne ob 4.30 sta dopotovala dr. Josip Srebrnič, škof krški, in dr. Viktor Burić, škof senjski, djakovski škof dr. Akšamovič je pa že nekaj dni v Zagrebu. Pridejo še dr. Bonifacij, dr. Ujčić in o. Jeromin Sileta. V soboto popoldne se vrne v Zagreb tudi zagrebški metropolit dr. Alojzij Štepinac, ki je že ves teden na deželi.

Rojstni dan bratov Radičev

Zagreb, 10. junija. b. Jutri bo v Zagrebu proslava rojstnega dne Stjepana in Antona Radiča, ki jo prireja Seljačka sloga v vsej Hrvatski. Današnji zagrebški tisk posveča tej proslavi največjo pozornost in prinaša slike pokojnih bratov Radičev, dr. Mačka in Rudolfa Hercega kot predsednika Seljačke sloge, ki prireja to proslavo.

Otroško skrbstvo na Hrvaškem reformirano

Zagreb, 10. junija. b. Oddelek za socialno skrbstvo banovine Hrvatske je v soboto zaprl otroške domove. Vsi otroci se oddajo v rejo na kmeto, Kmetom, ki sprejmejo otroke v oskrbovanje in vzgojo, se bodo izplačevale nagrade mesečno po 200 din. Banska uprava upa, da bodo tako otroci bolje oskrbovani, kakor so bili v otroških domovih, in da se bodo navadili kmečkega dela in vzljubili rodno grudo. Obenem bodo pa kmetje, ki prevzamejo otroke v oskrbovanje, imeli s to oskrbino tudi malo olajšavo v svojem težkem položaju.

Zoper morilce dr. Šufajla

Zagreb, 10. junija. b. Danes se je pričela pri okrožnem sodišču proti Branku Zvergerju, Ljubomiru Beloševiću in Stevi Večerincu glavna razprava, za katero je veliko zanimanje. Obtoženi so, da so 18. februarja leta 1931. na zverinski način umorili vseučilijskega profesorja dr. Milana Šufajla. Obtoženec Stevo Večerinc je prišel na razpravo v uniformi političnega upravnega pripravnika. Po prečitjanju obtožnice se je pričela razprava, ki bo trajala nekaj dni.

Volitve v kmetijsko zbornico v Vojvodini

V nedeljo so bile v 25 okrajih donavske banovine volitve svetnikov Kmetijske zbornice. Izid volitev je naslednji: v 21 okrajih je bil izvoljen zastopnik Kmetijske zbornice, ki je pristaš JRZ, v 1 okraju je bil izvoljen pristaš dr. Markovićeve skupine, v 1 demokrat, v 1 pa zemljoradnik Gjordjevićeve skupine. Volitve na Uki pa so odložene na pozneje.

Drobne novice

Belgrad, 10. jun. AA. Premješčen je inž. Miron Brinar za gozdarskega pristava na gozdarski odsek banke uprave v Ljubljani.

Belgrad, 10. junija m. S kraljevim ukazom je napredoval za referenta državnega sveta v 4. skup. 1. stopnje Zdenko Verstovec — Prevečan je računski uradnik 6. skup. Fran Petrina iz Zagreba v krajevno kontrolo v finančno ravnateljstvo v Ljubljani.

Belgrajske novice

Belgrad, 10. junija. AA. Davizni odbor Narodne banke je odredil, da morejo lastniki motornih jadrnic in ribiči, ki love ribe v domačih vodah, kupovati pogonski material (nafto) v svobodnih skladiščih za dinarje, namesto za svobodne devize ne glede na oba sklepa deviznega ravnateljstva Narodne banke z dne 4. marca t. l.

Zagrebske novice

Zagreb, 10. junija. b. Jutri ob 11 dopoldne bo zagrebški župan Mate Starčević odprl v častnikarskem domu mestno knjižnico, ob 11.45 pa mestni higienski muzej.

Zdravniški kongres proti tropičnim boleznim

Berlin, 10. jun. DNB: Institut za tropične bolezni v Hamburgu bo proslavil letos svojo 40 letnico obstoja. Pri tej priliki bo v jeseni priredil obodelovanje z nemškimi medicinskimi društvom za tropične bolezni zdravniški kongres za boj proti tem boleznim. Tega kongresa se bodo vjetno udeležili tudi zastopniki iz inozemstva. Na njem bodo razpravljali o delu na polju zatiranja tropičnih boleznih, v prvi vrsti v Afriki.

Hiša v nekem belgijskem mestu, ki je postala žrtev nemških bomb.

Gospodarstvo

Zahteve naših sadjarjev

Sadjarji in vrtnarji so sestavili na svoji redni letni skupščini dne 2. junija t. l. nastopne resolucije:

1. Določbe lovskega zakona naj se tako spremenijo: a) da bo mogel občinski odbor v onih občinah, kjer je sadjarstvo gospodarska panoga, odrediti, da se mora zahtevati iztrebiti; iztrebiti ga mora lovski zakupnik; b) da bo sadjarjem v ostalih krajih zagotovljeno povračilo dejanske škode brez posebnih stroškov in strogih formalnosti; c) da pri spremembi lovskega zakona sodelujejo zastopniki kmetijskih zbornic in sadjarskih društev; d) da se za predsednike odškodninskih razsodišč postavljajo samo osebe, ki so tudi praktični sadjarji.

Vlado prosimo, da našo zahtevo upošteva, javne korporacije in vsa druga javnost pa naj nas podpre v tej upravičeni zahtevi.

2. Kr. banska uprava naj podvzame potrebne ukrepe, da se bo banovinska naredba o čiščenju sadnega drevja in zatiranju sadnih škodljivcev z dne 7. januarja 1939 povsod strogo izvajala. Zanimarjeni sadovnjaki so gnezdišča številnih zajedavcev, ki stalno ogrožajo oskrbovane nasade, zato naj se proti zanikrnejem v naredbi določene sankcije tudi izvajajo.

3. Obvezno škropljenje proti San José-kaparju bo rodilo željen uspeh le tedaj, če se bo izvajalo v okuženih okoliših v vseh nasadih brez izjeme. Ker pa so pokončevalna sredstva in drvesne škropilke sorazmerno drage, si jih manjši in srednje veliki posestniki zaradi občutne denarne stiske pri najboljši volji ne morejo nabaviti, je neizogibno potrebno, da prisrčno prizadetim kmetovalcem na pomoč država in banovina z izdatnimi denarnimi podporami. Škropljenje opravijo pod strokovnim vodstvom posestniki sami. Prosimo kraljevske banske uprave, da odredi fitopatološki pregled sadovnjakov v vseh okrajih ter izda v primeru okužbe potrebne ukrepe.

4. Če namerava oblast saditi obcestne nasade, naj v ta namen podeli kmetovalcem drve brezplačno. To drveje bodo kmetovalci oskrbovali sami po navodilih oblasti. Drveje in pridelek naj bo last kmeta, na čigar zemljišču raste.

5. Občutna ovira za dobičkanosnejši razvoj sadne trgovine je pomanjkanje primernih sadnih hramb (sadnih skladišč) pri naših kmetovalcih. Z ureditvijo sadnih skladišč na zadružni osnovi bi se stroški za producenta znatno znižali in sadje bi bilo mogoče prodajati tudi pozimi, ko je navadno ugodnejša konjunktura kakor jeseni. Tako skladišča bi bila najuspešnejši regulator cen na domačih in tujih tržiščih in bi bila velikega pomena za povečanje konzuma — prvenstveno namiznih jabolk. Dala bi uspešno orožje v tekmi z inozemskimi, zlasti z ameriškim blagom, ki si osvaja jugoslovanska tržišča proti koncu zime tem lažje in uspešneje, ker domačega blaga v tem času primanjkuje. Merodajne oblasti prosimo, da nudijo našim sadjarskim podružnicam in zadrugam izdatno denarno pomoč za gradnjo zadružnih sadnih skladišč. Ponavljamo ponovno našo zahtevo, da se zgradi v Mariboru kot v najvažnejšem jabolčnem središču v državi, kakor tudi v Ljubljani, čimprej centralni skladišča s hranilnimi napravami. Tako skladišča bodo donasala ogromne koristi našim sadjarjem in izvoznikom, služila bosta pa tudi potrebam tranzitnega prometa s sadjem v druge države.

6. Nadprodukciji zelenjave v Sloveniji, posebno v Ljubljani in okolici, je treba posvečati posebno paznjo in začeti akcijo v dveh smereh. Prvič, da se začne propaganda za povečanje konzuma zelenjave med delavskim in kmečkim ljudstvom in drugič, da se izposluje na merodajnih mestih pospeševanje in organizacija izvoza zelenjave iz Slovenije v južne, posebno primorske kraje ob času, ko je tam primanjkuje. Omogoči naj se tudi izvoz v inozemstvo. Vse to naj se doseže z ustanovitvijo posebnih zadrug. Ureditev tržnih razmer po naših mestih in trgih je nujna, da se tako pospešuje in olajša domači konzum zelenjave in sadja.

7. Spričo dejstva, da je sadnih sušilnic izredno malo, je storiti vse, da se bo neugodno stanje v korist sušenja sadja predrugačilo. Zato je nujna naloga državnih in banovinskih oblasti, da gradnjo sadnih sušilnic z izdatnimi podporami omogočijo in v sestransko pospešujejo. Isto velja tudi za brezalkoholno sadno produkcijo, ki je iz znanih razlogov prav v naših krajih potrebna čim večje moralne in gnotne podpore od strani oblasti.

8. Sadne sušilnice naj se spopolnijo in oskrbijo s potrebnim inventarjem za domačo predelavo sadja. (Kotli za kuhanje marmelade, lupilniki za sadje, stilizatorji za pripravljane sladkosa.)

9. Po vaseh naj se prirejajo tečaji o vlaganju in pakovanju sadja ter tečaji za vkuhavanje sadja in izdelavo sladkosa.

10. Podružnicam SVD naj oblasti dovolijo trošarine prost sladkor za vkuhavanje sadja, kakor ga dobivajo vinogradniki za slajenje mošta in čebelarji za krmljenje čebel.

11. Industrijska podjetja naj opozore svoje delavstvo, da ne bo delalo škode sadjarjem.

12. SVD naj po možnosti poskuša dobiti v pregled razne nasvete in navodila, ki se objavljajo v raznih listih o sadjarstvu in vrtnarstvu in jih po potrebi popravi. Če se to ne da doseči, naj objavi napake v našem listu, da bodo naši člani opozorjeni na pogršna navodila.

13. Glede obiranja sadja izdani predpisi naj se strogo izvajajo, da ne bo nezrelo sadje kvarilo cene drugemu sadju.

14. Kr. banska uprava naj organizira potujoče tečaje o sajenju in čiščenju ter preceppljevanju drevja in o obiranju in shranjevanju sadja.

15. Za pospeševanje sadjarstva naj nastavi dva potovalna učitelja za sadjarstvo.

16. Privileg. izvoznika družba naj čimprej imenuje vsaj dva svoja delegata za pospeševanje sadjarstva, in sicer enega za Dolenjsko in enega za Belo Krajino.

17. V svrhu poglobitve pouka o sadjarstvu in vrtnarstvu ter pouka o zatiranju škodljivcev kulturnih rastlin, naj se nastavijo posebni sadjarski in vrtnarski strokovnjaki.

18. Da bo mogoče širiti res zdrave in rodovitne sadne sorte, naj vsaka podružnica komisijsko določi drevesa, od katerih se sme jemati cepiče. Tako drevesa naj se vidno označijo.

19. Za loškaški kraj naj se določi v sadnem izboru odlično domačo jabolko »sevko«, ki jo vpletujejo tudi v sosednih krajih Italije.

20. Organizira naj se dobava cepičev hrusk, ki so dobre za sušenje.

21. Naj se ponovno izda »Sadni izbor« v besedi in sliki.

22. Prepove naj se prodaja raznih ekstraktov za napravljajanje umetnega sadjevca. Ti ekstrakti kvarijo cene sadjevca in so tudi sicer brez vsake vrednosti za človeško prehrano.

Razširjenje kontrole cen

Na predlog urada za kontrolo cen sta minister trgovine in industrije ter socialne politike in ljudskega zdravja predpisala razširjenje kontrole cen še na naslednje predmete: 1. a) za valjano žico; b) žeblice, ki so izvaljeni iz železne ali jeklene žice; c) leseni gradbeni material; d) opeko in strešnike; e) žbukasto železo vseh vrst; f) fasirano železo razen U in T nosilcev vseh vrst; g) rafijo in manilo. Nadalje je urad za kontrolo cen pooblaščen, da za žbukasto železo vseh vrst, fasirano železo razen U in T nosilcev, vseh vrst rafijo in manilo določi maksimalne cene za vso državo.

Izvoz zgodnjega sadja v Nemčijo

Priv. izvozna družba sporoča, da so za zgodnje sadje dodeljeni za uvoz v bivšo Avstrijo naslednji kontingenti: 41.000 mark za jagode, 60.000 mark za češnje, 65.000 mark za breskve, 54.000 mark za grah in fižol ter 30.000 mark za paradiznike. Posebej je ravnateljstvo za zunanjo trgovino določilo v sporazumu z merodajnimi nemškimi oblastmi za jagode, dobavljene do 7. junija, ceno 54 mark za 100 kg, in za jagode, dobavljene po 7. juniju, 50 mark. Te cene se razumejo franco jugoslovansko-nemška meja. Pri prodaji franco madžarsko-nemška meja, morajo izvozniki zahtevati 1.50 mark več. Prodaja po nižjih cenah je prepovedana. V svrhu kontrole mora vsak izvoznik v roku 24 ur dostaviti Priv. izv. družbi kopijo fakture z natančno oznako vagona (pri prekladanju navesti obe številki vagona), količine in vrednosti izvoženega blaga. Poleg tega mora biti na vsaki kopiji fakture naznačeno tudi število potrdila za zavarovanje valute, kakor tudi količina, na katero se glasi. Odbitki od fakture se morajo opravičiti z uradnimi dokumenti. Cene za ostalo zgodnje sadje in povrtino bodo odredene v najkrajšem času. Nadalje objavlja Priv. izv. dr. tudi že listo uvoznikov iz Ostrmarke, ki so dobili uvozna dovoljenja za uvoz zgodnjega sadja in povrtine iz Jugoslavije.

Spomini na kardinala Verdiera

Dr. J. Jč.

Prvo srečanje.

V jeseni leta 1922 sta se vozila dva mlada Slovenci v Pariz. Prvi je bil profesor iz škofskih zavodov, ki se je nameraval na Sorboni izpopolniti v glasoslovju drugi je bil bogoslovec začetnik, ki mu je bilo francosko katoliško društvo ponudilo podporo za bogoslovne nauke na Katoliškem inštitutu. Hudo ju je skrbelo, ali jima bo njuna francosčina zadoščala, da se razvedeta po velikanskem Parizu. Na srečo ju je na postaji pričakoval rojak, hitro je bilo sklenjeno, da najprej poiščejo Karmsko semenišče in spravijo na varno bogoslovca.

Staro zidovje ni obetalo nič dobrega. Kaj takega tudi Maribor premore. Kakšni neki bodo predstojniki? Bogoslovcu je bilo kaj tesno pri srečanju tiste hiše, ko so čakali na očeta superiorja. Pričakal se je starejši duhovnik, srednje visok, močne, široke postave in koščene obraza, ki je bil vse naš in domač. Tak obraz ima kaj prav dober slovenski kmečki očka. Pariški rojak je nekaj pojasnjeval, nato se je superior — bil je gospod Verdier — obrnil k bogoslovcu in ga nekaj spraveval. Ta je s svojim šolskim znanjem sicer prenesel, da govori po francosko, a kaj, to je samo stulil. Sicer pa itak ni imel pri roki slovarja, da bi mu izdelal odgovor. Superior ga je po očetuškov pobožal po glavi ter ga pritegnil k sebi, da se je vse izgubil v širokih gubah njegovega talarja. Tako na starih slikah svetopisemski oče sprejema izgubljenega sina. Vse to je bilo tako pristržno in pristno, da sta ob slovesu oba spremljevalca hkrati pripomnila: »Tebi bo dobro v tej hiši.«

»Aux Carmes«

Da, dobro nam je bilo v Karmskem semenišču pod vodstvom očeta Verdierja. V častljevem

posloplju, ki je bilo nekoč karmelski samostan, potem ječa, ki je ob revoluciji bila kri mučencev, nato zopet cerkveno posloplje in ki ga je žele med svetovno vojsko superior Verdier spremenil v semenišče v sedanji obliki, se nas je zbrala kaj pisana družba. Po petnajst različnih narodnosti nas je bilo. Videl si samozavestnega Hrvata, predkritega Poljaka, boječega Slovencega, mehkega, jeguljastega Romuna, finega Šveda, širokoustega Španca, podjetnega Amerikanca. Pa tudi Francozi sami, ki so se shajali v to medškofijsko semenišče iz raznih krajev in slojev, so tvorili bogato zbirko zanimivih značajev. Poleg delavskih in kmečkih sinov si našel uglajene in občutljive otroke starih plemiških družin, poleg nezkušenih fantov, ki so pravkar ušli srednji šoli, zrele moške, ki so popustili svoje poklice, da se posvetijo oltarju; najstarejši bogoslovec je po letih prekašal najstarejšega profesorja. Kdo naj vse te značaje nategne na isto kopilo strogih semeniških pravil. To je znal samo eden: superior oče Verdier.

Karmsko semenišče pod njegovim vodstvom ni bilo navaden strog vzgojni zavod, ampak družina. Hišni red ni jemal svobode, marveč je bil izraz obzirnosti do sotovarišev in sredstvo za oblikovanje osebnosti, ki se ga je vsakdo prostovoljno in vestno posluževal. Pomanjkljivosti stare neprimerne hiše, ki se je oče Verdier znal tako duhovito iz nje šaliti, so nam postale zaradi njega zanimive in ljube. Bil sem ponosen, da je imela prav moja sobica namesto ene stene velikansko okno, za tlak pa v eni polovici dve obsejni kamniti plošči, v drugi polovici in malo nižje pa vegasta lesena tla. Take posebnosti se najdejo samo v naši ljubi Karmski hiši. Pozneje sem videl, da ima marsikatera hiša podobne posebnosti, ki jih pa gojenci z nevoljo prenašajo. Toda oče Verdier nam je iz vzgojevališča ravno znal napraviti dom. Dom pa je dom, naj bo tak ali tak, da čim ubožnejši je, tem dražji je sreč.

Zgodilo se je, da je moral oče Verdier med letom kam odpotovati in so ga nadomeščali nje-

Izredno napet film velikih »zvezdnikov« in močne dramatične vsebine

Ljubavni roman broadway, pesalke, ki se je poročila z bogatim farmerjem

Njena preteklost

MARGARET SULLAVAN
ROBERT YOUNG
MELOYN DOUGLAS

Kino Union tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

23. Prepove naj se kuhanje žganja iz kupljene sadja (fig, rozin in slivno).

Posebne zahteve drevesničarjev

Drevesničarski odsek pa je sestavil še naslednjo resolucijo:

1. Sadni naraščaj se mora vzgajati po določenih in enotnih smernicah, ki jih predpiše banska uprava v sporazumu z drevesničarji za vse drevesnice.

2. Predpiše naj se pravičen način prodaje, kontrolira strokovno in fitopatološko vse enkrat pripravljene in odobrene drevesnice brez posebne prijave. Priznani in morda obvezni organizaciji se prizna sodelovanje pri kontroli in pravica, da sme po sklepu izvršiti to tudi ločeno od uradne kontrole in o tem poročati.

3. Nastavi naj se poseben referent za vzgojo sadnega naraščaja, ki poseduje potrebno znanje in prakso, in ki vodi ter kontrolira vse drevesnice, javne in privatne ter usmerja vzgojo tako, da je v prid sadjarstvu. Kontrola mora biti stroga, toda vzgojna.

4. V načelu nimamo drevesničarji nič proti javnim drevesnicam. Želimo, da ostanejo in plemenito tekmujejo. Vsekakor se pa ne da tajiti, da so prav javne drevesnice povzročale v preteklem desetletju pri prodaji sadnega naraščaja dumping, ki je porazno vplival na privatno podjetnost, da je ta danes močno opešala in grozi pomanjkanje dobrega sadnega naraščaja. Zahtevamo, da se preneha z dosedanjim prakso podpor in dotacij, ki so omogočale neprimerno nizke cene, daleč pod vzgojnimi stroški.

Vsaka javna drevesnica mora biti vzor v vseh ozirih, tudi glede rentabilnosti. Vrednim in potrebnim kmetijskim sadjarjem, zlasti v primeru nezgod, naj se daje čimveč podpor za nakup sadnega naraščaja, ki se izplača oni javni drevesnici, kjer bo dotičnik drevesca prejel. Na ta način bodo podporo prejeli vredni in potrebni in bo otipljiva, dočim je do danes imel korist od znižanih cen vsak, tudi nepotrebn.

Institut za javne finance v Zagrebu

Na Hrvaškem se zadnja leta kaže vedno večji interes za osnovo znanstvenih ustanov, ki se pečejo z gospodarskimi, socialnimi in finančnimi vprašanji. Te ustanove se ustanavljajo z znatno podporo vseh merodajnih političnih faktorjev na Hrvaškem. Tako je bila v nedeljo v Zagrebu ustanovljena glavna skupščina »Instituta za javne finance«, katero je vodil vseuč. prof. dr. Valdemar Lunaček. Zanimivo je, da je banovina dala temu institutu subvencijo 100.000 din. Iz poročila g. dr. Leitnerja je razvidno, da obstajajo taki instituti za javne finance samo v Franciji (v Parizu) in v Holandiji (v Haagu). Inicijativo za njegovo osnovo v Zagrebu je dal gosp. dr. Zlatko Herkov. Članstvo zavoda tvorijo vse javne gospodarske korporacije, posamezni gospodarji ter društva finančnih uradnikov. Za sedaj je službeno glasilo instituta »Financijski arhiv«. Za predsednika instituta je bil izvoljen g. dr. Valdemar Lunaček, za podpredsednika g. dr. Vladimir Franolič, za tajnika g. dr. Hugo Holzmann, za blagajnika pa g. dr. Alfred Leitner. Izvoljeni so bili tudi trije redni in trije dopisni člani iz vrst finančnih in statističnih strokovnjakov.

Cena domače volne. Pretekli tečen smo objavili uredbu, po kateri so določene najnižje cene za odkup domače volne. Te cene so daleč nad cenami svetovnega trga. Tuja volna, ki ustreza n. pr. kvaliteti volne cigaja, bi veljala danes samo okoli 47.50 din, dočim znaša cena za domačo volno v opranem stanju 87.50 din. Zaradi tega je pričakovati, da se bodo podražile one volnene tkanine, ki jih kupuje in nosi največ kmet, t. j. tako imenovano kmečko sukno.

Promet v naših pomorskih lukah. V marcu letos je dopotovalo v naša pristanišča in luke 7078 ladij s 1.189.122 tonami v primeri s 7414 in 1.414.603 tonami lani marca. Mesece februarja 1940 je znašal promet 6480 ladij s 1.042.728 tonami (februarja 1939 7038 in 1.189.122 tonami).

Gospodarska sloga. V nedeljo, 15. t. m., je bil v Zagrebu občni zbor Gospodarske sloge, ki je bila ustanovljena leta 1935. Tedaj je štela Gospo-

darska sloga 6186 članov, na koncu leta 1939 pa je imela 101.190 članov. Imovina Gosp. sloge znaša je 24.5 milij. din in ima zadruga tudi lep dom v Zagrebu.

Francoska banka izkazuje v dobi od 23. do 30. maja znatno povečanje meničnih posojil: od 6.032 na 14.076 milij. frankov. Predumirni državi so narasli od 26.7 na 32.6 milijarde. Obtok bankovcev je narasel od 166.695 na 170.853 milij. frankov, zmanjšale pa so se naložbe pri banki. Skupno kritje je nazadovalo od 44.12 na 42.8%.

Borze

Denar

10. junij.

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 4.522.460, na belgrajski pa 35.000.000 din. V efektih je bilo prometa na belgrajski borzi 0.6 milij. din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt 164.01—167.21
Pariz 100 frankov 92.85—95.15
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov 993.36—1003.36

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 1 marka 14.70—14.90

Zagreb — zasebni kliring:

Solun 100 draham 33 denar

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 draham 33.00—33.70
Sofija 100 din 35.00—90.00

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 202.86—206.06
Pariz 100 frankov 111.90—117.20
Newyork 100 dolarjev 5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov 1227.55—1237.55

Curib, Belgrad 10, Pariz 9.40, London 16.62, Newyork 446, Milan 22.50, Madrid 45, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Sofija 400, Varsava 90, Budimpešta 79, Atene 300, Carigrad 300, Bukarešta 225, Helsingfors 850, Buenos Aires 100.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 385 —391

v Zagrebu 395 blago

v Belgradu 391.50—393

Ljubljana. Državni papirji: 7% inv. pos. 96 bl. agrarji 50 bl., vojna škoda promptna 385—391, begluske obv. 61—63, dalm. agrarji 53—55, 8% Bler. pos. 93.50—94.50, 7% Bler. pos. 83.50—84.50, 7% pos. DHB 101 den., 7% stab pos. 93 bl. — Delnice: Narodna banka 7.850—7.900, Trboveljska 250 den.

Belgrad. Državni papirji: vojna škoda promptna 391.50—393 (391.50), begl. obv. 61.50—64, dalmatinski agrarji 54.50—55 (54.50), 4% sev. agr. 49.25 den., 8% Bler. pos. 93.50 den (91), 7% Bler. pos. 84 den. (84.50), 7% pos DHB 100.50 den. — Delnice: Narodna banka 7.850—7.900 (7.900), Privatna agrarna banka 169—171 (175 drobnj).

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 96 bl. agrarji 50 bl., vojna škoda promptna 395 bl., begluske obv. 61—63, dalm. agrarji 53—54.50 (53.50, 54), 4% sev. agrarji 50—51.50, 6% šumske obveznice 55 bl., 8% Bler. pos. 93.50—94.50, 7% Bler. pos. 83.50—84.50, 7% stab. pos. 93 bl. — Delnice: Privatna agrarna banka 175 bl., Trboveljska 250—252 (250), Gutmann 55 den., Sladk. tov. Osijek 220 den., Osj. livarna 160 den., Isis 31 den., Oceania 600 den., Jadr. plovba 400 den.

Zitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. okol. N. Sad 250 do 252, gor. bač 253—255, srem., slav., 250—252, gor. bač. 251—253, bač. ladja Tisa 254—256. — Korusa bač., bač. par. Indija, Vršac 210—212. — Tendence čvrsta. Promet srednji.

čudaštva, ki so se razvijala pri tem ali onem. Sploh je bil kot pristen Francoz izredno duhovit, tako da je samo njegova velika dobrota mogla osladiti kakšno prav zasoljeno. Sicer pa je vedno upošteval, da so med ljudmi pač tudi posebnosti, ter se nas opozarjal, naj mirno sprejmemo to dejstvo. »Kdo izmed nas pa je popolnoma »normalen«?« nam je vprašal nekoč. »Ali ni vsakdo v kakem oziru pretiran in smešen?«

Zelo važno vzgojno sredstvo je bila očetu Verdierju pohvala. Često predstojniki močje sprejemajo, kar je dobrega na gojencih, in grajajo, kar je slabega. Tako se zgodi, da so vsi njihovi odgovori skoro same prepovedi in graje. Superior Verdier je ravnal skoraj obratno. Svoja navodila gojencem je rad navezal na misel, da so elita Francije in da imajo zaradi tega izredne odgovornosti. Nazival nas je svoje sotrudnike in soustanovitelje mladega Karmškega semenišča, ki naj sijajni duh zavoda posreduje mlajšim letnikom. Tudi o stvarih, ki jih je želel izboljšati, je dejal, če se je je količička dala, da so v glavnem sicer dobre, vendar bi se naj še nekoliko potrudili. Nekeč se je zgodilo, da je zavod na koncu leta pokazal nenavadno slab učni uspeh. Vse je bilo potro in pričakovali smo resnih opominov. Toda oče Verdier je dobro vedel, da slabega uspeha na splošno ni bila kriva lahkomiselnost, saj je skoraj vsak mesec moral poslati koga zaradi prenapornega dela na dopust. Zato je samo tolažil in dvigal: »Tisti, ki ste imeli smolo, boste morali pač tudi to prenesti. Tudi v življenju se človeku vse ne posreči. Veste, če ugled zavoda zahteva, da jih vsako leto nekaj »položijo«. Mi vsi smo dolžni prav za prav hvaležnosti tistim, ki so se žrtvovali za ugled Katoliškega inštituta.« Odličnjakom, ki se pričakovali pohvale, se je nekoliko pobesil grebenček, manj nadarjeni pa pridni slušatelji so dobili novega poguma. Ne vem, če bi se vsakemu vzgojitelju obnesel tak vzgojni način, vem pa, da je superior Verdier z njim žele največje uspehe.

(Dalje.)

Droblne novice

Koledar

Torek, 11. junija: Barnaba, apostol; Jošt, opat.
Sreda, 12. junija: Janez F., sponavalec; Leon III. papež.

Novi grobovi

† V Kamniku je umrl znani in od vseh spoštovani trgovec in posestnik g. Josip Klementič starejši. Pokopali ga bodo v sredo ob 5 popoldne.
 † V Ljubljani je umrla gospa **Franciška Strukelj**. Pogreb bo v sredo ob 2 popoldne izpred mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

† V Ljubljani je umrla gospodična **Marija Marinko** iz Zelene jame. Pogreb bo danes ob pol petih popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice.

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal v 68. letu svojega življenja gospod **Anton Dolenc**, sluga državnega učiteljskega v pokoju. Pogreb bo danes ob 3 popoldne izpred mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti 9, na pokopališču k Sv. Križu.

† Na Vrheh je v 64. letu svoje starosti umrl gospod **Jožef Škufca**, posestnik. Pokopali ga bodo danes ob 9 popoldne na pokopališču na Krki. Naj jim sveti večna luč! Zaljučnim naše iskreno sožalje!

† Učitelj Franc Zacherl

Ljutomer, 10. junija.
 V soboto, dne 8. junija je ob 9 zvečer umrl upokojeni učitelj g. **Franc Zacherl**. Pokojnik se je rodil 5. julija 1869 v Beldbachu na severnem stajerskem kot sin nižjega uradnika. V rani mladosti je prišel v Ljutomer, kjer je obiskoval ljudsko šolo, v gimnaziju je hodil v Ptuj, na učiteljske pa v Maribor, kjer je 1889 maturiral. Učiteljsko službo je nastopil najprej v Mali Nedelji, kjer je služboval dve leti. Za tem je prebil sedem let v Cezanjevcih. Polnih 27 let pa je solal otroke v Ljutomeru, kjer je bil tudi upokojen in kjer je preživel tudi vsa nadaljnjata leta v pokoju. Pokojnik je bil kot učitelj odlični pedagog. S posebnim veseljem je budil v mladih solarčkih narodno zavest s slovensko pesmijo. S svojo dobro srčnostjo, ki je vsakega otroka prevzela in mu vzgojitelja prikupila, je dosegel največje vzgojne uspehe. Nabrajal si je v svojem dolgoletnem službovanju veliko knjižico in ustvaril velik arhiv z notami. Pokojnik je uspešno deloval tudi kot organist. Tako je bil v Cezanjevcih 5 let organist, za tem pa od leta 1901 do 1925 v Ljutomeru. Posebno znan je postal, ker je z veliko poštrevolnostjo zbiral pesmi, zlasti cerkvene in priložnostne za razne blagoslovitve. Farane je razveseljeval posebno s svojimi božičnimi pesmimi, katere sta s svojo ženo zapela v duetu. Kot organist je zbiral narodno blago, posebno pesmi, ki so tonile v pozabo. Hodil je v ta namen po vaseh, kjer so mu stari ljudje peli pesmi, on pa jih je zapisoval. Pokojnik Zacherl pa si je v svojem življenjskem delu pridobil tudi neveljnih zaslug kot zaveden narodnjak. V predvojnih letih se je z veseljem udeleževal v raznih društvih, kjer so se zbirali zavedni Slovenci, tako v čitalnici, slovenskem pevskem društvu in drugih. Vsa leta pred vojno je bil član občinskega odbora v tretjem volivnem razredu, kjer je bil opora nižjim slojem prebivalstva. Ustanovil je tudi prosvetno in gasilsko društvo. Kot poštrevolni družbeni delavec je prejel od raznih društev osem diplom. Z Zacherlom lega v grob zgleden katoliški mož, dobronamen delavec, zaveden Slovenec in vzoren učitelj ter vzgojitelj, kakor tudi družinski oče. Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes popoldne ob pol 5 v Ljutomeru. Naj mu sveti večna luč! Zaljučnim naše globoko sožalje!

Osebnosti

— Poročila sta se v nedeljo v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani g. dr. **Herman Lesane** in kand. filoz. gđc. **Vladka Plantan**. Obilo sreče in božjega blagoslova.

Kopalne oblike — čista volna — stare nizke cene
 ALOJZIJ POHRATO PREJ
JOS. KUNC & Co.
 LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA CESTA

Javna zahvala

Prireditve letošnjega protituberkuloznega tedna v dneih od 19.—20. maja je dokazala, da znamo Slovenci tudi v težkih šahih vrednotiti smisel in pripravljenost za pomoč bednemu bolniku in za njegovo ozdravljenje doprinesati denarne žrtve. Čeprav nabirala akcija v protituberkuloznem tednu še ni zajela prav vsakogar in so se ji mnogi izmaknili, moremo vendarle že zdaj ugotoviti, da se kile protituberkuloznega tedna ni izgubil v praznino, marveč je bil v splošnem deležen res nepriljenega, toploga in iskrenega odziva. V dneh protituberkuloznega tedna smo postavili temeljni kamen skladu za podpiranje revnih jetičnih bolnikov. Geslo »Noben jetični brez bolniške postelje« je v najširših plasteh našega naroda pognalo zdrave korenine. Niso sicer še zaključeni računi, uverjeni pa smo že zdaj, da je naša letošnja sedemdnevna prireditve nadkrčila tako v moralnem kot materialnem oziru vse prejšnje.

Visoko pokroviteljstvo prvega predstavnika oblasti gospoda bana dravske banovine dr. Marka Natlačena nad našo prireditvijo je razgibalo v plemeniti tekmi za sodelovanje vse naše kulturne, humanitarne, telovadne, športne in druge organizacije, ki so v zvezi z našimi krajevnimi edinicami v polni meri izvršile svojo dolžnost. Vzpredno z njimi sta korakali šola in cerkev.

Ne dvomimo, da bodo vsem tem naknadno in s primernimi ukrepi sledile tudi vse občine, denarni zavodi, zavarovalnice, razna industrijska podjetja itd., na katere je protituberkulozna zveza apelirala s posebnimi pismi.

Preobširno bi bilo naštevati vse činitelje, ki so podprli naša prizadevanja v protituberkuloznem tednu moralno in materialno. Zato veljaj v našim in vseh revnih jetičnih bolnikov imenu vsem in vsakemu posebniku naša neomajna in najiskrenejša zahvala! Zaključujemo s toplo prošnjo: Vsa slovenska javnost spremljaj naša plemenita stremjenja tudi v bodoče!

Protituberkulozna zveza v Ljubljani,
 dne 11. junija 1940.

Tajnik: Predsednik:
Dr. France Debevec, s. r. Dr. Joža Bohinjec, s. r.

Huda nevihta s točo nad mestom in okolico

Ljubljana, 10. junija.

Človek si je mogel šele danes popoldne ustvariti pravo sliko o pustošenju, ki ga je večer popoldne povzročila sprva suha in debela toča, pozneje združena z močnim nalivom. Po nekaterih vrtovih, njivah in gredah je vse potlačeno in okleščeno, drugod v neposredni bližini pa ljudje niso utrpeli niti najmanjše škode. Letošnja Medardova nedelja je mestu in okolici prinesla hudo vremensko neizgodo, ki jo ljudje že dolgo ne pomnijo. Star in v vremenu izkušeni trnovski vrtnar je kratko izjavil: »Tako hude toče in takega neurja že dolgo ne pomnim. Slično je bilo junija 1. 1919.« Mnoge Trnovčanke, Krakovčanke in tudi druge vrtnarice so obupane in žalostno zro na svoje, prej tako skrbno obdelane gredice, kjer je vse uničeno. Stara trnovska zelenjadnica se je izrazila: »Tako sem se veselila vsega. Solata mi je lepo delala glavo. Paradižniki so lepo cveteli. Vse je dobro kazalo. In v desetih minutah mi je bilo vse uničeno. Bilo je grozno!«

Včerajšnji dan je bil silno soparen. Vročina je pritiskala. Kopalci so bili vročega dneva veseli. Okoli 14 pa so se na zapadu okoli vrhniških hribov začeli zbirati črni oblaki, ki so se vrteli v vse smeri. Vsakdo je pričakoval bližajočo se nevihto. Pa so se oblaki razpršili. Kmalu nato pa so se kopčiči in grediči črni oblaki na severozahodni strani, tja proti Kamniku, Vranskemu in Moravčam. Okoli 16.30 je nevihta drvela od moravske strani proti Ljubljani. Ljudje so hiteli domov in v zavetja. Po zapiskih ombrografa meteorološkega zavoda se je neurje nad Ljubljano pojavilo točno ob 16.40 in je trajalo neprestano tja do 17.10. V središču mesta in na periferiji, kakor tudi po gotovih okoliških predelih se je najprej vsula suha, kot lešnik, ponekod celo kot oreh debela toča. Ta je klestila in bila, kamor je padala, prav na gosto. Pozneje se je toči pridružil hud naliv. V mestu je toča padala dobrih 20 minut, drugod se je čas menjaval od 10 do 15 minut. Bilo je strašno, ko se je debela toča vsipala s streh na ulice in padala po trgih in drevoredih. Zdelo se je, kakor da bi bila Ljubljana iz zračnih sfer bombardirana od neznanega sovražnika z belimi krogli. Mahoma so bile ulice in ceste popolnoma pokrite s točo, ki je ponekod dosegla plast, debelo do 2 in še več prstov. Ko je neurje ponehalo, so bile nekatere ulice na vse strani pobeljene. Toča je tako silno padala na strehe, da je tam razbijala in krushila stare in tudi nove opeke. Strehe so zelo mnogo trpele v Zvezdi, Šelenburgovi in Prešernovi ulici, na Sv. Petra cesti in tudi drugod. Po neurju se je polagoma zjasnilo. Toda okoli 20 se je pojavila nova nevihta, spremljana s silnim bliskanjem in treskanjem. Treščilo je dvakrat na Viču v električne napeljavne. Nekateri kraji so bili za nekaj minut brez električne luči.

Toča je hudo besnela nad delavsko kolonijo

Galjevico. Ljudem, ki so svoje gredice s skrbjo in marljivostjo obdelali, je toča popolnoma vse potolkla in razbila. Tudi Barjani so imeli prav hudo uro. Na mnogih njivah je uničen fižol, na drugih pšenica, druge zopet drugi poljski pridelek. Bujno rastoča trava, ki je te dni čakala veselih koscev, je pomadrana tako, ko da bi šla konjenica čez travnik. Toča je močno pokončala razne prideleke in posevke na Izanski cesti, dalje na Havptmanci tja v Črno vas.

Ljudje na raznih krajih iz območja neurja so lahko s čudom opazovali, kako se je vrtnec vrtel in drvel iz kraja v kraj in kako so curki toče padali z višine. Trnovo je bilo po toči poleg Mirja najhujše prizadeto. Mnogim Trnovčanom je toča vse uničila in pobila. So pa tudi primeri, da je toča gredo popolnoma zasula in pobelila, sosedna gredica pa je ostala nepoškodovana. Vič je manj trpel po toči. Na Brezovici niso sploh imeli kaplje dežja, tudi Vrhnika je bila obvarovana neurja.

Toča je dalje klestila okoli Dravelj, Zgornje Šiške, na Ježici, na Crnučah, po Mostah, na Fužinah in Štepanji vasi, v Dev. Mar. v Polju in drugih vaseh okoli Zaloga je bil samo močnejši naliv. Pod Šmarno goro in v Mednem niso dobili niti kaplje dežja.

Zelo huda je predla Fužinam. Tam je toča po njivah napravila veliko škodo. Na mnogih krajih so še davi ob 8 ležale plasti strnjene toče. Drugod so jo ljudje zgrabili na kupe. Tudi v Mestnem logu so bili še davi kupi toče. Tako je bilo mnogo toče pri Breskvarjevi gostilni ob Cesti na Loko.

V Trnovem, Krakovem, na Mirju in drugod je toča uničila ogromno lepe glavnote solate. Pobita je čebula, uničen je stročji fižol, okleščene so krompirjeve bilke, pokončani so paradižniki. V Trnovem je na neki gredi toča popolnoma pomadrila lepe cvetake. Uničene so razne sadike. Drevje je mnogo trpelo. Toča je klestila jabolka in hruske.

Glavna mestna vrtnarija v Tivoliju ni mnogo trpela po toči. Padlo je, pravijo, le nekaj zrn. Pravo katastrofo pa je doživela mestna vrtnarija v Trnovem. Tudi vsi bližnji nasadi so trpeli. Pa tudi vsi prebivalci v njeni okolici imajo po toči vse uničeno. Toča jim je posebno okleščila obišne trte. V vrtnariji so bile na 2 kupa naložene šipe za pokrivanje gredic. Te šipe, ki so razmeroma debele, je toča kar luknjala. Vrtnarija ima na večjem kompleksu nasajenega mnogo stročnega fižola. Ta je popolnoma pokončan. Iz zemlje štrle samo nizke bilke. Treba bo novega nasaditi. Sadike za pozno zelje, ohrovt in kolerabe so pomadrane. Solata je uničena. Večja greda vrtnih jagod je pokončana. Tudi rože so mnogo trpele, kakor tudi sadno drevje. V mestni vrtnariji je bilo toče do 4 prate na debelo. Končno naj omenimo, da je del botaničnega vrta na Izanski cesti tudi trpel po toči.

— Festival belokranjskih narodnih običajev v Metliki preložen. Iz Metlike nam poročajo, da je zaradi ovir festival belokranjskih narodnih običajev, ki bi moral biti dne 16. junija v Metliki, preložen na kasnejši čas.

— **Blagoslovitev gasilskega avtomobila** v St. Vidu. Pray lepa je bila slovesnost blagoslovitve gasilskega avtomobila, ki si ga je nabavila Prostovoljna gasilska četa v St. Vidu nad Ljubljano. Avtomobil so napravile domače tvrdke. Blagoslovil je avtomobil dekan in kanonik g. **Zabret**, ki je imel na navzoče gasilce lep nagovor. Šentivškim gasilcem je iskreno čestital starišina Gasilske zajednice dr. Anton Kodre, zaključni govor je imel načelnik šentivških gasilcev in načelnik gasilske župe za ljubljansko okolico g. **Jože Rupnik** iz Dugore pri St. Vidu. Slovesnosti so se v lepem številu udeležili šentivški, okoliški in ljubljanski gasilci. Po blagoslovitvi so gasilci pred gasilsko zastavo ob zvokih železničarske godbe »Sloge« defilirali. Po končani slovesnosti je bila v gostilni pri »Jagru« gasilska zabava.

— **Zveza slovenskih obrtnikov** v Ljubljani sporoča, da bo kralj. banska uprava sprejemala prošnje za odpis zastankov na banovinskih dokladah vseh onih interesentov, ki jim je minister za finance odpisal zaostanke na davkih, ki so izkazani konec leta 1937, po uredbi z dne 22. decembra 1938 M. s. št. 1667. Obrtniki, ki računajo tudi na odpis zaostankov na banovinskih dokladah, naj vložijo pri banski upravi posebne prošnje za odpis teh zaostankov. Te prošnje morajo biti seveda kolkovane z banovinskim kolkom.

— **Opozorilo gospodarim krogom**, izšla je knjiga »Predlog zakona o obli carinskih tarif s uvoznimi in izvoznimi carinami z vsemi izpremembami in dopolnitvami do 30. maja 1940.« — Knjiga vsebuje poleg uvozne in izvozne tarife vse druge fiskalne predpise, ki se nanašajo na carinjenje in plačilo vseh drugih davščin, ki se plačuje pri carinarnicah. Knjiga je tiskana v latinici. Cena je 350 din. Naročila pošiljati na naslov: Prič-Sterdjevič-Stojkovič, referenti finančnega ministrstva-carinskega oddelka. Vplačila poslati na čekovni račun št. 57649 Poštne hranilnice.

— **Vpisovanje v Državno dvorazredno trgovsko šolo** v Ljubljani. Vpis učencev in učenk v I. in II. razred bo dne 2., 3. in 4. sept. 1940 od 8 do 12. V I. razred se sprejemajo tisti, ki so dovršili štiri razrede srednje šole z nižjim tečajnim izpitom ali meščansko šolo z završnim izpitom in nimajo na dan vpisa več nego 17 let. Učenci(ke), ki imajo na dan vpisa več nego 17, pa manj kot 19 let, se smejo vpisati samo z dovoljenjem kr. banske uprave. Učenci(ke), ki se žele vpisati v I. razred se morajo javiti osebno dne 27. ali 28. ali 29. avgusta 1940 med 8. in 12. uro in predložiti z 10 din kolkovano prijavo za vpis, izpričevalo, rojstni list in davčno potrdilo. Dopolnilni izpit iz nemškega jezika polagajo samo tisti učenci(ke) meščanski šol, ki se tega predmeta niso učili na meščanski šoli. Dne 31. avgusta 1940 ob 8 bo na razglasni deski objavljeno, kdo je sprejet. Nesprejeti bodo dobili svoje listine pri šolskem slugi, sprejeti se bodo pa definitivno vpisali dne 2., 3. ali 4. sept. 1940, izročili dodatni kolek za prijavo za 40 din in plačali šolnino ter vse drugo, kakor bo naznanjeno na razglasni deski. Prijavljenci za II. razred bodo predložili dne 2. ali 3. ali 4. sept. 1940 prijavo za vpis, ki mora biti kolkovana z 50 din, izpričevalo I. razreda in davčno potrdilo. Obenem bodo plačali šolnino in vse drugo, kakor bo naznanjeno na razglasni deski.

— **Ogenj v Češči vasi pri Prečni**. Iz Prečne na Dolenskem nam poročajo: Plat zvonov je oznanjal, da gori. Kar hitro se izve, da gori. Mesojedčev kozolec. Ker je bilo okrog polne in so bile gospodinje doma, so hitro prihiteli s škafi. Prečenskim gasilec je zapregel brizgalno Mesojedec Janez, ki je ravno vozil opeko. Ko je ta zaslišal, ga gori v Češči vasi, je kar hitro izpregel svoj voz in pripregel gasilni voz, ne da bi vedel, da gori njegov kozolec. Kakor vedno, tako je bilo tudi to pot: tudi novomeški gasilci so bili kar hitro na kraju požara. Hitri pomoči od vseh strani je uspelo, da je bil ogenj v pol uro pogasjen in tako pol vasi obvarovane pred nesrečo požara.

— **Smrtna nesreča kolesarja**. V nedeljo zvečer se je okrog pol 10 zgodila na betonirani cesti Medvode—Jeperca huda prometna nesreča, katere žrtev je postal 57-letni upokojeni železničar Jurman Jakob iz Zgornje Šiške. Jurman Jakob je vozil od Jeperca proti Medvodam skupno s svojim sinom in sta vozila vstric. Nasproti jima je privozil osebni avto, last Michaela Šipica iz Kranja. Avto je vodila Božič Mara, trgovska pomočnica iz Kranja točno po desni strani. Preden bi se morala kolesarja srečati z avtomobilom, je hotel Jurman Jakob prehiteti sina. Pri tem pa se je s svojim prednjim kolesom zadel v kolo svojega sina. To je moža spravilo močno in ravnovesja. Medtem ko se je lovil, je zapeljal popolnoma na levo stran ceste prav pred avto, ki je ta čas pripeljal mimo. Jurman je zadel v avtomobil in pri trčenju odletel s kolesa in čez pokrov avto-

Po državi

* **Zagrebska mestna klavnica** največji odjemalce električnega toka. Za potrebe mestne klavnice je v zagreškem mestnem proračunu določenih 2.728.000 din, za pol milijona din več kakor v preteklem proračunskem letu. Zanimivo je, koliko plina, vode in električnega toka porabi klavnica. Letno porabijo za pogon in razsvetlavo 320 tisoč kw ur toka, za kar je določenih 288.000 din. Vode porabijo 10.000 m³ metrov po 1 din, kar znese 10.000 din, plina pa 3000 m³, t. j. za 6000 dinarjev letno. V proračunu je tudi določenih 40 tisoč din za 20.000 nabojev za pobiranje živine.

* **Prvi mestni higienski muzej** v Zagrebu bodo odprli na rojstni dan bratov Antona in Stjepana Radića dne 11. junija. Muzej je nameščen v Ilici št. 223. Muzej je uredil zagreški mestni fizikat, Higienski muzej bo odprt po nekaj dni v tednu in bo imel vsakdo brezplačen vstop. Polega tega bo muzej odprt vse take dni, ko bodo svoj prihod prijavile razne šole.

* **Letina v Vojvodini** letos ne bo posebno dobra, kakor se vidi iz poročil, ki prihajajo iz posameznih vojvodinskih krajev. Zgodnja pomlad je bila silno hladna in žito ni moglo uspevati. Vendar bodo kmetje kljub temu precej več pridelali, kakor je sprva kazalo. Seveda velja to le za ozemlja, ki jih ni prizadela strašna pomladanska povodenj. Deževje je uničilo gotovo nad 20% pšenice, v okolici Velike Kikinde, ki je bila najbolj prizadeta, pa celo do 30%. Polja, ki jih je ob povodnji poplavila voda, so morali preorati in zasaditi s kornizo in sončnicami. V Bački položaj ni dosti boljši, ker so zaradi neugodnega vremena pozimi morali tudi tam preorati in posejati oziroma zasaditi njive. Kmetijski strokovnjaki trdijo, da bomo letos pridelali komaj toliko pšenice, ko-

Ljubljana, 10. junija

Gledališče

Drama. Torek, 11.: Zaprti. Sreda, 12.: »Revizor«. Red Sreda. Gostovanje Mihajla Markoviča iz Zagreba.

Opera. Torek, 11.: »Madame Butterfly«. Red B. Gostovanje Zlate Gjungenac. Sreda, 12.: »Lucija Lammermoorska«. Izven. Gostovanje Vanje Leventove.

Radio Ljubljana

Torek, 11. junija: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Zakaj veseli bi ne peli (plošče) — 12.50 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Širok domovine (Radijski orkester) — 14 Poročila — 18 Simfonični orkester iz Filadelfije, dirig. Stokovski (plošče) — 18.40 Misli o reklamah (St. Megušar) — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nag. ura — 19.40 Objave — 19.50 Gospodarski pregled (D. Potočnik) — 20 Zl. Funtek: Sarka, fantazija (plošče) — 20.20 Ant. Funtek: Tekma, drama (Radij. igral. družina) — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Radostni zvoki (Radijski orkester).

Drugi programi

Torek, 11. junija: Belgrad: 20.10 Klavir — Zagreb: 22.55 Plesna glasba — Bratislava: 20.10 N. Rimski-Korzakova opera: »Scheherazade«. — Sofija: 19.50 Laha glasba — Budimpešta: 19.25 Klavir — Bukarešta: 21.50 Violina — Stockholm-Hörby: 22.15 Kabaret — Trst-Milan: 20.30 Madame Butterfly, tragedija — Sottens: Belgrajska kratkovalovna postaja YUA, YUB (49.18 m): 19.45 Poročila v slovensčini YUF (19.69 m): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko YUG (19.69 m): 3.00 Oddaja za Severno Ameriko.

Predavanja

Krščansko žensko društvo priredi v sredo 12. t. m. ob 8 zvečer v heli unjski dvorani zanimivo predavanje. Govoril bo dr. Lojze Strancar o aktualni zdravstveni temi. Svoja izvajanja bo pojasnjeval z lepimi skiptičnimi slikami. Članice in prijateljice društva vljudno vabljeni!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Mürmayer, Sv. Petra cesta 78.

Poizvedovanja

Pri »Šestici« sem o priliki zadnjega predavanja Sadjarskega in vrtnarskega društva pozabil notes in svinčnik z važnimi zapiski. Prosim najditelja, da odda na naslov, ki je na ovojni strani, ali pa na upravo »Slovenec«.

Damska rokavica, zelena, rjavo obrobjena, se je zgubila od Alojzjevišča do Sv. Petra ceste. Najditelj naj jo izroči proti nagradi v slaščičarni Aleš, Pred skofijo 3.

mobilskega motorja z glavo v šipo srednjega okna. Vez krjav je padel z avtomobila, kateremu je razbil seveda šipo. Videti je bilo, da je dobil nevarne poškodbe in dr. Crobath Fred ga je takoj odpeljal z avtomobilom v Ljubljano. Mož pa je že med prevozom izdihnil. Naj bo nesreča opozorilo vsem kolesarjem, ki vozijo po cestah. Isti večer je policijska kontrola ugotovila, da je vozilo na cesti proti Gorenjski na nepravilni strani 23 kolesarjev, 10 parov kolesarjev pa je vozilo vstric. Le malenkostna motnja pri vožnji s kolesom že zadostuje, da se zgodi na prometni cesti podobna nesreča, kakršne žrtev je postal pokojni Jurman.

— **Bolne ženske** si izpraznijo čreva z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode brez ovir in težav.

Reg. S. br. 15485/35.

— **Uboj nočnega čuvaja**. Iz Trbovelj poročajo: V nedeljo zjutraj so našli mrtvega nočnega čuvaja rudniškega konzuma, Urha Ignaca, s hudo rano na glavi na dvorišču postopja. Rajni je imel nočno službo od sobote na nedeljo in je postal žrtev svojega poklica. Ob pol ene zjutraj še kažeže kontrolne ure, da jih je navil. Kmalu potem se je dogodil zločin. Ker je rudniški konzum ob najbolj prometni cesti, je verjetno, da je tatove pregнал kak šum na cesti, ali ljudje, ki hodijo ob vsaki uri mimo. Tudi se zdi, da ni bil rajni Urh na mestu mrtev. Orožniki so prijeli nekega brezposelnega, ki je močno osumljen, da je bil pri napadu zraven.

likor jo potrebujemo za doma, izvažati je pa ne bomo mogli, čeprav bi jo radi.

* **Zagrebska radio postaja** izdaja svoj list. Imenoval se bo »Hrvatski ilustrirani list Radio-Zagreb, službeni list Radiostanice Zagreb«. List bo uredjal g. Branimir Gršković, urednik »Jutranjega lista«. List bo prinašal v bakrotisku aktualne slike iz domovine in sveta; imel bo pregledne rubrike iz mode, zabave, gospodinjstva, filma kakor tudi roman in novelo ter križanke. Objavljal bo tudi radio-sporod. List bo izhajal na 16 straneh v velikosti »Jutranjega lista«.

* **Drzen rop** v Zagrebu. Zagrebski gostilničar Ivan Vujičić se je zvečer okrog 11 vračal proti svojem domu. V Belgrajski ulici ga je ustavil neki deček, ki je prodajal cvetlice. »Lačen sem, prosim dinar,« je dejal deček Vujičiću. Gostilničarju se je deček smilil in je segel v žep po listnico, v kateri je imel 29.000 din. V listnici je bil tudi prostor za drobiž. Medtem ko je gostilničar iskal drobiž, je priskočil neki mladenič in iztrgal listnico ter pobegnil. Gostilničar je klicel na pomoč in prihitel je stražnik. Policiji se je v najkrajšem času posrečilo prijeti mladega razbojnika v osebi Gjura Bobiča iz vasi Popovac. Bobič je priznal svoj zločin in povedal, da je skrli denar pri Simunu Čučku v Popovcu. Tam so res našli 27.500 din, 1500 din pa je Bobič razdelil med družino; deček, ki je prosil Vujičića za miloščino, pa je dobil 100 din. Bobiča so izročili sodišču.

Anekdota

V nekem boju leta 1814 je bilo ranjenih več častnikov iz spremstva maršala Blücherja. Blücher sam je vzdržal, dokler kroglja ni zadela tudi njegovo nogo. Takoj ga je njegov pobočnik odvedel na stran. Hitro se je pa pokazalo, da je kroglja zadela samo čevlje, noga je pa ostala nepoškodovana.

Ko je Blücher to videl, je zaskrbljen rekel: »Hudo je to! Zakaj v vojski nimam toliko čevljarjev kakor zdravnikov.«

LJUBLJANA

Kaj bo s kemičnim inštitutom?

Ob Aškerčevi ulici je začelo lansko leto v bližini skromnega poslopja prvotne tehnične fakultete rasti nekaj mogočih novih poslopij, namenjenih posameznim zavodom tehnične fakultete v Ljubljani. Poleg zavoda za strojništvo so lani začeli graditi tudi kemični inštitut, za katerega je bilo napisanih že vse polno člankov in objav v časopisu. V vseh teh objavah je bilo posebej poudarjeno navzdorno stanje, v katerem po sili razmer mora životariiti kemični inštitut. Res, ni zavora na našem vseučilišču, ki bi razpolagal s tako tesnimi in neprimernimi prostori, kakor prav kemični inštitut. Zakopati se je moral kar v katacombe, v tesne in nepregledne kleti stare realke v Vegovi ulici. Če komu, tedaj privoščimo temu zavodu selitev v primernejše in bolj zdrave prostore. Upravičeno pa preseneča slehernega, ki v Ljubljani zasleduje rast javnih zgradb, izredna počasnost, s katero gre delo na stavbi kemičnega inštituta izpod rok. Že lani smo sredi najlepše gradbene dobe doživeli nepričakovano zastoj, ki ga je povzročila naknadna sprememba gradbenih načrtov. Tedaj je padla odločitev, da bodo sicer ozko, a visoko zgradbo razširili. Leto dni je minilo od tega. Lani so srečno še pravočasno pred najhujšim snegom stavbo pokrili. Od tedaj pa se je ni nihče pri-taknil. Prizemni prostori so bili zabiti s deskami, tako da je bil dostop na stavbo nepoklicani- nom onemogočen. Tako zaplankana stoji zgradba kemičnega inštituta še sedaj. Opazovalec nazadnje ne bi mogel nikomur ničesar očitati, če bi morda za nadaljnjo graditev zmanjkalo denarja ali pa če bi dosedanjemu kemični inštitut nastanjen v takih prostorih, da bi nova zgradba pomenila zanj le navadno selitev ali odvisajni luksus. Ker pa temu ni tako, zasluži to zavlačevanje vso obsodbo, ne samo dijaštva, ampak tudi vse slovenske javnosti. Kakor ču-jemo, se prizadeti činitelji še do sedaj niso mogli zediniti, kakšna naj bo notranja ureditev zavoda. Zato tudi ni mogoče izdelati podrobnih načrtov in zaradi tega še doslej ni stolp zidar na stavbo. Minilo je pol leta za prazen nič! Radovedni smo, koliko časa bomo še čakali, da se bo delo na stavbi zopet začelo.

Če pomislimo, koliko je bilo jadikovanja zaradi stiske kemičnega inštituta v kleteh realke, potem nam ne gre v glavo, kako je mogoče, da hoče prav kemični inštitut potolči vse rekorde v priznanem ljubljanskem »mečkarnju«. Če se prizadeti činitelji, ki odločajo o notranji ureditvi zavoda ne morejo zediniti, jim tega ne moremo opravičiti. Dovolj časa so imeli vsi na razpolago, da se pogovore, če se ne morejo ali ne marajo niti sedaj, naj kdo drugi preseka ta gordijski voz, ki mu po domače pravimo — škandall!

— Ljudje, ki poleg trde stolice trpe tudi na zapeki, lahko jemljejo za čiščenje zjutraj in zvečer četrt kozarca naravnega »Franz-Josefove« grenke vode.

Reg. S. br. 12485/35.

1 Umestnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo 12. t. m. izlet v Borovnico, Bistvo in na Vrhniko. Odhod s Kongresnega trga ob 2 popoldne. Zglasiti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do srede ob 11. Avtobus 20 din.

1 Vpisovanje šolskih otrok do 14. leta za mestno poštinsko kolonijo je še danes 11. in jutri 12. junija. Prijave sprejema v dopoldanskih urah mladinski odsek mest. socialno-političnega urada, Krekov trg 10.

1 Uslužbenstvo davčne uprave za mesto Ljubljano je darovalo podpisani Vincencijevi konferenci za revne družine 400 din namesto venca na grob umrlemu g. K. Mächtigu. Vsem radovateljem iskrena zahvala. — Vincencijeva konferenca v Trnovem.

1 Za mestne reveže so poslali 100 din uslužbenčji trošarinskega urada Dolenjska cesta v počastitev pok. nač. urada, g. Miklavčiča; g. Aleksander Sengelaja, Bleiweisova 6, je podal 200 din v počastitev pok. g. Miloša Hribernika; ga. Marija in Vinko Zajec, Stritarjeva 6, sta podarila 200 din v počastitev starega očeta g. Franca Zajca. Ga. Nadislava Dobravec je plačala 2000 din, ki jih je pok. g. Jožef Venedig iz Sp. Šiške v svoji oporoki volil ubogim v Sp. Šiški. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom revežev najtoplejše zahvalo tudi v imenu podpisanih. Počastite rajne z dobrimi deli!

1 Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana-mesto priredi v sredo, dne 12. t. m. ob 16 pop. v mestni vrtnariji praktični pouk o cepljenju sadnega drevja in rož. Poučeval bo g. nadzornik Josip Strekelj. Pouku bodo sledile praktične vaje in naj udeleženci prinesejo seboj cepilne nože. Po zaključku pouka ogled mestne vrtnarije. Vstopnine ni.

1 Brezplačno poskusno pranje z novim senzacionalnim pralnim sredstvom »Čistinit« v prodaj-

jalnah Prvega delavskega konzumnega društva v sledečem redu: danes, dne 11. junija, na Celovški cesti št. 57, Sp. Šiška; jutri, 12. junija, na Vodnikovi c. 103, Zg. Šiška; pojutrišnjem, dne 13. junija, v Rožni dolini cesta III, št. 2. Vsakokrat začeni od 15 dalje. Prinesite s seboj volnene in svilene predmete za pranje.

1 Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

1 Vprašanje prahu po ljubljanskih ulicah in cestah je letos skoraj utihnilo, ker ga najbolj uspešno preganja vsakdanji dež. Tega je najbolj veselo mestno cestno nadzorstvo, ker zaradi izrednih časov ob pomanjkanju bencina in šoferjev nikakor ne bi moglo tekrovati z vremenom. S tem pa seveda še ni rečeno, da mestno cestno nadzorstvo Ljubljancem ne privoščilega lepega vremena, saj mu tudi blato daje ogromno dela. Na žalost smo dočkali čase in razmere, ki jih bodo morali upoštevati tudi naši meščani pri svojih željah glede prahu, saj tudi vsi Ljubljanci na vseh straneh občutijo pomanjkanje svojcev in uslužbencev, najbolj pa seveda mestna občina Ljubljana, ki ji povsod primanjkuje uslužbencev. Mestno cestno nadzorstvo ima premalo šoferjev in premalo bencina, da bi moglo škropiti stranske ulice, a tudi druge ulice ne bodo več tolikokrat namočene ko prejšnja leta. Sicer ima pa Ljubljana ogromno večino še neutrujenih cest, kjer škropljenje tudi mnogo ne koristi. Voda namreč prahu ne odstrani, ker se v vročini takoj posuši. Drugo zlo na naših cestah, ki povzroča največ prahu, so motorna vozila, ker s pretiranimi in tudi nedopustnimi hitrostmi drve po ulicah in cestah ter dvigajo prah. Navadno makadamsko cestnišče namreč ne prenese velike hitrosti avtomobilov in že zato bi morali avtomobilisti voziti bolj počasi, da prehitro ne raztrgajo cest. Tudi na naših železnicah ne bi mogli uvesti vlakov s hitrostjo 160 kilometrov na uro, kakor vozijo že v drugih državah, ker naše železnice pač niso zidane za take hitrosti, zato bi se tudi avtomobilisti in motoristi morali zavedati, da niso na tlakovanih, asfaltiranih ali drugače utrjenih cestah. Upoštevajo naj torej stanje naših cest in naj vsaj med hišami

MARIBOR

Tržne cene

Maribor, 10. junija.

Končno je vendar nastopilo pravo pomladansko vreme s primerno junijsko gorkoto, ki se prav razveseljivo pozna tudi na mariborskem trgu. Okoličani prinašajo čimdalje več zgodnjih raznovrstnih vrtnih in poljskih pridelkov pa tudi prvo domače sadje prihaja sedaj že na trg. Prav tako je porastel dovoz zgodnje zelenjave in pridelkov iz južnih pokrajin države ter so se te dobrote, ki pri nas še niso dozele, sedaj že precej pocenile. Je pa položaj na mariborskem trgu glasom zadnjega poročila mestnega tržnega nadzorstva sledeč:

Krompir, star, kg 2-2,50, merica 14-16, dal-matski kg 8, čebula 4-6, česen 12-18, zelje, gla-va, 0,50-0,6, kisló zelje kg 5, repa kos 0,25-0,50, kisló repa kg 3, kumarice 3-8, karkofol komad 3 do 12, ohrovt glava 0,50-0,5, hren kg 7-9, zelena komad 0,50-0,53, buče komad 8-20, paradizniki ino-zemski kg 20-28, petrifilj šopek 0,50-1, glavata solata 0,50-2, kup radiča 1, špargeljni kg 12-14, kupček špinaca 1, por 0,25-1, vrtno korenje 0,50 do 1, koleraba 0,25-1,50, fižol v stročju kg 16, grah v stročju 8-10, luščeni grah liter 8-12, redkev 1, majaron 0,50-1. — Sadje: jabolka so se močno podražila ter se dobijo sedaj po 8-16 din, hruške 10-16, slive 6-10, črešnje 10-16 (liter 4-6), orehi 8-9, orehi luščeni 24-28, limone 0,50-1,25, oranže 2,50-5, jagode liter 15-25. — Žito: liter pšenice 2,50, rži 2, ječmena 2, koruze 1,75-2, ovsa 1,50, prosa 2,50, ajde 1,50, prosenega pšena 5, ajdovega pšena 5, fižola 5-9. — Ribe: mrene 12-14, belice 8-10, morske ribe 11-25, klini 12-14. — Mlečni izdelki: smetana 7,50-12,50, mleko 1,50-2, surovo maslo 28-32, čajno maslo 26-40, domači sir 10 do 12, jajca 0,60-1. — Perutnina: kokoš 25-38, par piščancev 35-75, raca 25-28, domači zajec 8-25, kozlič 65.

Mesariji se držijo že objavljenih dovoljenih maksimalnih cen, vendar pa prihajajo od kupujočega občinstva pritožbe, da imajo nekateri mesariji na tabli sicer napisano maksimalno ceno do 20 din, računajo pa strankam v nadrobni prodaji tudi do 24 din za posamezne kose, izgovarjajoč se, da je to meso iz boljšega in zato dražjega dela. Tržni organi bi morali temu posvetiti več pažnje ter se informirati glede cen tudi pri kupujočem občinstvu, ne pa samo po napisih na tablah pri mesarskih stojnicah. Seveda niso vsi mesarski mojstri taki, toda pritožbe, ki smo jih dobili, so verodostojne ter bi jih moralo tržno nadzorstvo upoštevati.

V splošnem se iz navedenih cen vidi, da je draginja na mariborskem trgu zelo znatna. Ni nobenih izgledov zaenkrat, da bi cene nazadovale. Posledice se poznajo predvsem pri zmanjšani kupni moči konzumenta ter se zaradi tega okoličani pritožujejo, da kljub zvišanim cenam letos izku-

Pot k slavi

Samo se danes predvajamo izkorno špansko filmsko opereto, v kateri ima glavno vlogo himn-ka umetnica Estrellita Castro, ki poje najlepše španske ljubavne pesmi. Ob 10, 19. in 21. uri Kino Sloga tel. 27-30

Celjske novice

c Romarski shod na gori Oljki bo 16. junija. c Glasbena matica v Celju priredi v četrtek, 13. junija, ob 8 zvečer v mestnem gledališču svoj komorno-simfonični koncertni večer kot končno prireditev ob zaključku 20 letnega jubileja obstoja in delovanja glasbene šole. Nastopijo posamezni gojenci višje stopnje instrumentalne šole in nekateri solopevci. Za tem se izvajata dva violinska koncerta s spremljevanjem godalnega orkestra in po en klavirski koncert s spremljevanjem simfoničnega orkestra. Vstop le proti sporedu. Solsko leto se zaključuje 28. junija in traja reden pouk vse do konca meseca.

c Umrli je v 82. letu svojega življenja g. Avgust La kitsch, trgovec in hišni posestnik. Pokopali ga bodo v sredo ob 5 popoldne. Naj počiva v miru! Zaluzično naše sožalje!

c Praktično predavanje društva »Mali gospodar« v Celju. V nedeljo popoldne je priredilo društvo »Mali gospodar« v Medlogu na mestnem vrtno praktično predavanje o pripravi toplih gred, pikanju, o načinu posetve zelenjave in kolobarjenju, to je plodnejšem izkoriščanju zemlje. Predaval je kmetijski referent g. Martin Cimerman. Zaradi pomembnosti tega predavanja za naše kmetovalce in gospodinjke sploh je bilo pač pričakovati večjega zanimanja. Predavanja se je udeležilo le okrog 30 oseb. Takih predavanj bi bilo želeli še več, razumljivo pa je, da bi moralo občinstvo pokazati več smisla.

c Vojaška godba 39. p.p. v Celju priredi prvi ob 7 na balkonu mestnega glavarstva koncert, na katerem bodo izvajana dela skladateljev: Paker, Suppe, Parma, Pahor, Urban.

c Mestno kopalnice je bilo odprto v nedeljo, Savinjsko obrežje je zopet ozívlo.

c 4000 din je ukradla. Nekemu državnemu upokojencu v Gregorčičevu lici je bilo ukradeno 4000 dinarjev, star avstrijski petkronček in hranilna knjižica Drž. hipot. banke. Upokojenec je nujno osumil tatvine 45 letno postrežnico Ano K. iz Dečkove ceste št. 3. Ona je namreč edina mogla priti v stanovanje, ker je imela ključe. Postrežnico so aretirali in napravili na njenem stanovanju preiskavo. Policija je našla ves denar, 4000 din, kate-rega je skrila postrežnica v star likalnik. Tatvine ni priznala in se izgovarja, da je našla denar na hodniku. Izročili so jo sodišču.

Graditev zaklonišč

Ban dravske banovine g. dr. Natlačen je izdal naredbo o letalski zaščiti, iz katere posnemamo:

Ako nimamo posebnega zaklonišča, je treba prirediti v kleti za vse prebivalce hiše zaslonno zaklonišče, tako da jim bo nudilo zaščito pred drobeli bomb ter bojnimi strupi in plini (neprodušno). Da v zidovi strop v kleti teže morebitnih ruševin hiše, ga moramo podpreti z lesenimi oporniki. Te postavimo na dve široki leseni zagodbi, s katerima pritrdimo opornike čvrsto v strop. Zaradi enakomernega razbremenitve stropa, polagamo vodoravno med strop in opornike tramove kot nosilce stropa. Enake polagamo tramove tudi pod opornike. Za kletni okna je treba pripraviti lesene ali železne naoknice, zaradi nadaljnje zaščite oken pred drobeli bomb po moramo poskrbeti še za zemljo ali pesek (širina nasipa 1 m), ki ga lahko spravimo tudi v vreče (debelino 50 cm). Za zaščito kletnih oken lahko uporabimo še sledeči material: gramoz v lesenem opažu, širokem 25 cm, opeko v debelini 38 cm, les v debelini 30 cm, zemljo v zaboju, širokem 75 cm, ali jeklene naoknice v debelini 15-20 mm.

V zaklonišču mora biti za vsako osebo najmanj 3 m³ zračne prostornice in 0,6 m² talne ploskve na rāzplogu. Vsako zaklonišče naj ima zaradi preprečevanja vhañanja plinov predprostor (plinsko zatvornico) in najmanj en zavorovan zasilen izhod (lahko iz sosednih prostorov) na prosto. Pri pomanjkanju kletnih prostorov, lahko priredimo zaslonno zaklonišče v pripravnih različnih prostorih, moremo ga pa postaviti tudi v posebnem prizidku. Končno lahko pripravimo vsaj pokrite jarke izven stavb. Jarki morajo biti izvedeni v lomljeni črti in oddaljeni od stavb najmanj toliko, kolikor znaša višina najbližje stavbe. Krajši jarki (do 5 m) so lahko izvedeni v ravni črti. — Gradnja ali prireditve zaklonišča v skupinsko ležalnih hišah je obvezna, v drugih hišah pa se nujno priporoča.

Gornji grad

Prisege koroških boreev. Člani, ki niso svojim prošnjam za podelitev spomenice, priložili verodostojne dokaze o udeležbi pri bojih na severni naši meji, morajo po odločbi komisije po 2 pričah, ki bodo morale položiti prisege, dokazati svojo udeležbo na teh bojih. Člani, bivajoči v okolišju poverjenjstva Bojica, Gornji grad ter Nova Štifta bodo morali te prisege pripeljati k prisegi v ponedeljek, 7. junija t. l. dopoldne. Člani iz Bočne, Šmartnega ob Dreti, Mozirja in Šmartnega ob Paki bodo morali to storiti v četrtek, 20. junija, in člani iz Ljubnega, Luč in Solčave pa v soboto, 22. junija t. l. Prisege se bodo polagale pri okr. načelstvu v Gornjem gradu. Člani se imajo oglašiti pri tov. predsedniku dr. E. Mejaku, kjer bodo dobili potrebne tiskovine za leto 1940. Tovariši, v Vašem lastnem interesu je, da pridete k prisegi. Krajevna organizacija LKB, Gornji grad.

»Iščemo...«

Imenujte službo ali uslužbenec iščejo zdaj stari, ki so pobegnili iz Belgije ali severne Francije, po listih svoje otroke, otroci pa svoje starše. »Kje sta Jean in Giselle Debay iz Namurja? Njuna mati in sestra Klara bivata zdaj v Orleansu, 17. rue Dan-te; takih malih oglasov je brez števila. Koj pod njimi pa dobimo oglase, ki človeka potolažijo. Tvor-nice, ki so njih delavci in uslužbenici zbežali, pozivajo vse uslužbenke, naj se nemudoma snidejo na določenem kraju, kjer se bo delo istega obsega nadaljevalo.

»Oznaniło našemu osebju. Takoj sporočite svoj naslov našemu zastopniku.« V enem samem listu je bilo šest takih oznanil. Ta oznanila so na tisoče ljudem v tolažbo, saj so včeraj izgubili dom, delo in svojece, zdaj pa se jim je že prikazala bodočnost v lepši luči.

Bolj žalosten je vtis drugega oznanila. Neki vojak francoske armade išče svojece: »Kje so moji starši, ki so bili iz Leusa evakuirani...« V istem časopisu pa dobimo spodaj uradno obvestilo, da posebni osrednji urad zbira naslove vseh evakuirancev iz različnih krajev. Ondi naj vsakdo vpraša...

Hitler v pogovoru s svojimi generali o vojaškem položaju

KULTURNI OBZORNIK

Jubilejni koncert Trboveljskega slavčka

Ko govorimo o jubilejih mladinskih zborov, imamo v mislih ustanovo kot tako, ne posameznih oseb. V mladinskih zborih ni članov, ki bi jim ob takih prilikah pripenjali na prsi zaslužne svetlinje, jim dajali častne diplome ali kake druge vidne dokaze njihove požrtvovalnosti. Tu je vedno prelivanje in mladostno vrvenje; mladina se shaja in razhaja; eni odhajajo, drugi stopajo na njihova mesta. Tako se zgodi, da že po štirih, petih letih vidimo samo še nekaj znanih, že zrejših obrazov v zboru, drugi so stopili v življenje in začeli borbo z njim. V srcu jim je ostal samo še topel sponi in brezskrbna leta, ko so drugi skrbeli zanje, jih vodili v široki svet, v tuje kraje, na sinje morje in jih, če je bilo treba, tudi obuli in oblekli. Zanje je vse to minilo. Tisti, ki edini še aktivno jubilira, je kvečjemu dirigent in pa delo, ki ga je zbor v tem času izvršil.

Pregled storenega dela: ravno to je glavni namen jubilejev mladinskih zborov. Tega se je tudi Trboveljski slavček zavedal, ko je v zadnjih dneh javnosti pokazal, kod je v času svojega desetletnega obstoja vse hodil, koliko koncertov je priredil, kako je vplival na razvoj slovenske mladinske glasbe, kako je v umetniškem in tudi v materialnem oziru skrbel za svoje članstvo. Imel je kaj pokazati! Kogar zanimajo statistike, si je ob razstavljenih slikah, sporedih, grafikoni, ocenah lahko ustvaril vsaj približno sliko o pomembnosti in vplivu tega mladinskega zbora. Glasbenika je pa predvsem zanimal koncert, ki ga je Trboveljski slavček ob tej priliki priredil in na katerem je prikazal pregled svojega umetniškega dela, glavne skladatelje in najizrazitejše skladbe, ki jih je v teku desetih let izvajal. Pod tem vidikom je tudi sestavljen spored, ki je obsegal slovenske skladatelje Adamiča, Grbca, Kogojca, Lajočiča, Osterca, Svaro, Tomca in Vodopivca, med njimi pa tudi Krejčija in Šina, oboje sinova češkega naroda, h kateremu je Trboveljski slavček ponovno pohitel in bil tam vedno z odprtimi rokami sprejet. Poleg zborovskih točk je Rezka Koritnikova, večletna solistinja Trboveljskega slavčka, sedaj gojenka Glasbene akademije v Ljubljani, zapela tri samospeve, med njimi po eno kolo-

rurno arijo Verdija in Offenbacha, v duetu z altistino Pepco Vidergarjevo pa tri skladbe že imenovanih slovenskih skladateljev.

Več čimteljev je, zaradi katerih petje Trboveljskega slavčka nikoli ne zgreši svojega učinka pri poslušalcih; to je poleg svežih mladinskih glasov zlasti stroga enotnost in disciplina v vsem izvajanju. Iz tega nujno sledi gotovost v zadevanju tudi najtežjih intervalov, čistost v intonaciji in neka virtuoznost, skoraj bi rekli bravuroznost v dinamičnih odtentkih. Povrh tega je v teh otrocih že neka prirojena muzikalnost, ki je navaden pojav v krajih, kjer se veliko poje in muzicira, kol je to ravno v Trbovljah slučaj. Taki otroci nekako instinktivno zaslužio vsebino skladbe in ji tudi v izvajanju dajo pravi izraz. Zato nimajo težav pri prehodu od nabožne do razposajene skladbe, iz preproste narodne pesmi v komplcirano grajeno moderno pesem. S takimi pevci ima pevovodja razmeroma lahko delo. Kakor poslušalci, tako je tudi g. Šulligoj kot dirigent lahko ugotovil, da njegov desetletni trud ni bil zastonj. Za dirigenta je ta tihava zavest večje vrednosti kot vsa druga hvala! Obenem je pa zanj tudi bodrilo za nadaljnje delo. V umetnosti ni višek nikoli dosežen, vzponi so še vedno možni. V trenutku, ko se v zboru vzbudi napačna zavest, da je na vrhuncu znanja, se začne zanj propad: umakniti se mora drugim zborom, ki čutijo v sebi svežo, neizrabljeno silo. Trboveljski slavček pa mora še dolgo vrsto let ostati kažipot našim mladinskim zborom! — Poleg zbora je tudi gđ. Koritnikova svojo nalogo lepo rešila. Njen glas, ki ima izredno velik obseg, se ji je že zdaj lepo okrepil in bo z leti na moči še pridobil. Dobro ji ležijo lirčne, pa tudi koloraturne skladbe, pri katerih zna izkoristiti prednosti svojega, zlasti proti višjim legam vzpenjajočega se glasu. Njena tovarišica gđ. Vidergarjeva ima mehke, poln, zametno barvan ali. Oba glasova sta se v dvospevih zlivala v prijetno celoto. Obe pevki kakor tudi nekateri zborovske točke je na klavirju spremljal dr. Danilo Svara, ki je po svoje pripomogel, da je koncert uspel v vsesplošno zadovoljnost številnega občinstva. M. Tomc.

Pogled na pristaniško mesto Calais, ki je padlo Nemcem v roke

Kolo žuljenja se vrti dalje

Življenje teče naprej in tudi veselejši občutki hočejo imeti svoj prav. Pod vojaškimi sukcnjami utripajo mlada sreča in navzlic trpljenju in vojski hrepenijo po ljubezni in veselju. V oglasnem delu nekega pariškega češkega lista išče »vojak prijatelje vnanjosti, 24 let star, poštno dopisovanje z mlado Čehinjo. Za zblžanje narodov pa je porok tale oglas: »Dva francoska člana tujske legije si želita dopisovati z dvema češkoslovaškima dekletoma.« Nekaj drug češki vojak prosi češko-francoske učne knjige, in neki petdesetletni Francoz išče Čehinjo iste starosti zaradi ženitve. »Pogoj je dobra kuharica; res, tudi v vojskah »gre ljubezen skozi želedece.«

Založnica pa se razodeva iz malega oglasa iz lista »Paris Midic: »Mlada žena bi rada kaj zaposlitve kot hišna, zasebno ali v hotelu. Tozadevna

obvestila na profico C. H. Ime je eno od najboljših znanih poljskih plemiških družin...

Tudi majhne nekdane žaloigre se zrealijo v časopisnih oglasih. Tu prosi neka ženska iz Belgije, »ali bi kdo njenega zvestega Mufijasa, psička za čas evakuacije sprejel v oskrbo. Neka druga bi rada dala komu svojega kanarčka v oskrbo.

So še drugi oglasi, ki pričajo o dobroti in volji za pomoč. Neka družina, ki biva na posestvu v Champagniji, se ponuja, da je voljna sprejeti dva otroka-begunca in ju vzgojiti po svoje. Kar trije oglasi navajajo imena in naslove družin, ki bi vojne sirote vzela za svoje.

To so »Mali oglasi«. Zraven pa se šlovec za v veliko oznanilo, ki te vsega prevzame. Koj obstanec sredi hude resnobe teh dni. Kakor na vseh vogalih v francoskih mestih, dobiš tudi v vseh listih pozive, naj ljudje podpišejo vojno posojilo. Najboljši slikarji Francije so zares umetniško naslikali lepake za to. Tu je poziv, ki se mu šlovec zares ne more izogniti: Zmaličen obraz borečega se vojaka, ki gleda kvišku in vzklika: »Mi se vojskujemo! Pa ti? Podpiši!«

K razstavi Gojmira A. Kosa

G. A. Kos: Odlomek iz »Kmečkoga puntca

Ze ves teden je v Jakopičevem paviljonu odprta razstava monumentalnih slik iz slovenske zgodovine, ki jih je za reprezentativne prostore banske uprave naročil ban dr. Marko Natlačen ter jih je sedaj slikar razstavil na upogled občinstvu. Ob otvoritvi razstave smo v našem listu prinesli strokovno oceno teh edinstvenih slovenskih slikarskih umetnin, danes bi samo radi občinstvo opozorili na razstavo, ki je za en teden podaljšana, da bi si pač vsakdo lahko ogledal ta izredni dogodek v slovenskem slikarstvu, na katerega smo lahko ponosni. Ker bodo slike potem postavljene na hodnik banske uprave v reprezentativnih prostorih, ki je redko dostopen širšemu občinstvu, je zdaj edina prilika, da mali slovenski šlovec stopi pred ta ogromna platna, ki mu kažejo trenutke slovenske zgodovine, v katerih je odločil prav mali slovenski šlovec kot nosilec zgodovinskih dejanj. Kot nosilec prvega slovenskega državnopravnega akta ob ustoličenju vojvod ter kot kolektiv, ki se je v kmečkih puntih uprl tujim gospodarjem. Poleg teh dveh glavnih podob pa dve manjši kažeta prihod Slovencev v kraj, kjer sedaj stoji glavno mesto Ljubljana, ter podpisovanje najske deklaracije, s katero smo dozorili v državno svobodo, ko si sami volimo postave. Do sedaj je v enem tednu obiskalo razstavo že nad tisoč oseb, kar pa se nam zdi, da je v primeri s pomembnostjo teh podob v umetniškem, kakor tudi v narodni vzgojnem pogledu še vse premalo, zlasti če upoštevamo, da je še veliko šol tudi v Ljubljani sami, ki si še niso ogledale razstave. Zanimivo pa je, da je prišlo več dijaških izletov z dežele, zlasti s Kočevskega, da so se ob teh platnih načudili umetnosti slovenskega šlovec in slovenskemu duhu. S Kosom smo Slovenci dobili monumentalno zgodovinsko podobo, kakor jih doslej nismo poznali, ter smo tudi v tem pogledu stopili ob stran drugih narodov, ki so tovrstno slikarstvo imeli že zdavnaj. Pomislimo samo na Hrvatve, da ne omenjamo Čehov, Poljakov, Francozov in Italijanov. Naj na tem mestu citiramo samo, kaj piše srbski list »Vremec« o tej razstavi dne 9. junija:

»Kosu je uspelo, da se predstavi kot velik slikar, ki je dal nedvomno umetniška dela, močna v kompoziciji in uporabi ter razdelitvi barv. Kosu se mora priznati, da je kultiviran kolorist in mojster v obvladanju velikih figurinalnih slik. Če uvažujemo celokupno umetniško vrednost in splošni nacionalni pomen tega slikarskega dela, tedaj moramo reči, da je Kosova razstava prvovrsten kulturni dogodek za Ljubljano.

Tako piše — v »Vremenu«, na kar smo hoteli danes opozoriti, le škoda, da ima članek v naslovu in potem veskozi v članku veliko napako v pisavi imena našega umetnika, ki ga imenuje dosledno — Ivan Kos. S tem je zamenjana oseba, kajti Ivan Kos je slikar v Mariboru, Gojmir Anton Kos, stvaritelj teh monumentalnih podob, pa je akad. slikar in profesor v Ljubljani.

Razstava teh podob bo odprta še prihodnji teden vsak dan od 9. do 19. večer.

Ugovori in popravki

Moje pripombe k letošnjemu Hamletu so vendar pripomogle, da je poročevalec ali bolje poročevalka »Slovenijec« stopila v javnost s polnim imenom. Toda poleg dr. Kristine Brenk-Vrhovčeve se je oglasil tudi Lev Modic. Ta bi me rad ušel morale, medtem ko bi me ona hotela ponižati na raven anonimnega paberkovanja. Ponižujoče bi bilo zame, ki sem se vedno boril in se borim z odkritim obrazom in še nikoli nisem streljal izza brega anonimnosti, da bi na očitke take vrste sploh odgovarjal.

Kljub temu se mi zdi potrebno nekaj ugotovitev. Najprej naj zavrnem sumničanje, češ da sem »zagrabil« in »ponovil« neko anonimno misel iz »Jutra«. V resnici je nastal moj sestavek stvarno in časovno popolnoma neodvisno od »Jutra« takoj po izidu »Slovenijec«, čeprav je mogel iziti šele kasneje. Nadalje ni res, da bi bil pišoč svoj odgovor »dobro vedel, kdo je kritiko v »Sloveniji« napisal; gospa doktorica sama najbolje ve, da sem izvedel za njeno avtorstvo šele »post festum«. Predvsem pa moram odbiti obdolžitev, češ da sem »Slovenijec« razen izvenestetskih vidikov naravnost očital postranske namene, ko sem vendar nasprotno izrazil upanje, da njeno poročilo nima nič opraviti z onimi »motnimi viri«, ki sem jih bil na koncu svoje polemike omenil. Veseli me, da me to upanje ni razočaralo in da kritika v »Sloveniji« potemtakem ni v nikaki zvezi s tistimi, proti katerim se je obračal zadnji odstavek moje polemike. Zato se tembolj čudim, da se čitjujo užaljene tisti, ki — po lastni izjavi — niso pričetli.

Kar pa zadeva stvarno stran kritike dr. Brenk-Vrhovčeve, žal ne morem biti prepričan, da je nastala popolnoma samostojno in da je glas enega samega šlovec. Za dokaz navajam poročilo nekega — frb o istem predmetu v zadnji številki »Sodobnosti« (str. 281—3), ki so zanj značilni ne le isti ton in misli, ampak tudi iste fraze in stavki. Tu so zame možne samo štiri razlage: ali je — frb samo nov psevdonim gospe doktorice, ali gre — če je to drug kritik — za neodvisno kongenialnost, ali gre — vsaj glede nekaterih mest — za literarni duplikat, ali pa imamo — slednjič opraviti s kritičnim laboratorijem, v katerem pa očitno ne dela en sam strokovnjak. France Vodnik.

Vokalni in instrumentalni koncert Glasbene Matice v Ptuj

Dne 5. junija je priredila Glasbena Matica svoj zaključni vokalni in instrumentalni koncert v dvorani Glasbene Matice z zelo pestrim sporedom. Spored je otvoril pevski zbor Glasbene Matice, obstoječ iz novih in bivših pevcev, ki so se zopet zbrali na klic novega zborovodja g. Gregorca Jožeta, ki je prevzel meseca marca letos vodstvo Glasbene Matice. Mešani zbor je odpel dr. A. Dolinarjevo »Po gorah« ter od Gregora J. »Sopek in fant«, Mokranjčev H. rukovet in Oevrlikovo »Igra kolov«. Mešani zbor, akoravno je imel zelo kratak rok za ta nastop, je že dobro upet, v glasovih sorazmeren, pazi na enotnost in izgovorjavi in vsa dinamična znamenja, tako da je bilo petje zbora izredno živo in enotno vltito ter vsestransko lepo zaokroženo. Salonski orkester Glasbene Matice, ki je bil pred kratkim ustanovljen, je izvajal Flotov Alessandro Stradello (overture), Ketyelju. Na perzijskem trgu, in Leopold. Jugoslovanski biseri, ter je obiskovalce koncerta nad vse presenetil, saj so bile vse tri točke dovršene izvajane z velikim muzikalnim razumevanjem, osobito je izvenela prva točka overture v lepo zaokroženi enoti in lepi harmonični strujenosti. — Gosp. Gregore J. je odpel dve solo točki za bariton s spremljavo klavirja, in sicer Strauss: Noč in Donizetti ter je pokazal kot solist lepe zmožnosti, saj je odpel obe točki dovršeno s čutom, za kar je bil nagradjen z velikim aplavzom. Ga. Mara Kabajeva je zaigrala P. Čajkovski: Polka, Naha — valček in Valček sentimentalni ter Liszt-Chopin: Hulanka, vse skladbe je izvajala z veliko rutino in je pokazala, da obvlada najtežje skladbe do dna. — Kot zadnja točka sporeda je bila dr. A. Schwab: Zlata kangelica, ki sta jo izvajala mešani zbor z orkestrom. Mešani zbor kakor orkester sta rešila svojo nalogo dovršeno, saj je skladba donela živo, enotno ter lepo zaokroženo ter so želi izvajalci od navzočih poslušalcev obilo priznanja.

Temperamentno, sugestivno in sigurno je vodil zbor kakor orkester dirigent Gregore Jože, ki bo s svojo energijo in zmožnostmi gotovo dovedel zbor in orkester do visoke stopnje. Obisk koncerta je bil dober in je občinstvo pokazalo, da zna ceniti delo Glasbene Matice. Fras Ferdo.

ŠPORT

To nedeljo je bil športni spored izredno obsežen

Počasi stopamo v poletno sezono, v čas, ki je najprimernejši za športno udejstvovanje v največ disciplinah. V nedeljo je bilo mnogo na sporedu doma in drugod po državi. V Ljubljani je bil nogometni spored bolj pičel, zato pa je bil drugod tem pestrejši. V prestolici Slovenije bi prav za prav v pogledu nogometnega programa vladalo popolno mrtvilo, če ne bi dve dobri moštvi v pomlajenih postavah odigrali zanimive in lepe prijateljske tekme, v kateri je zmagal rutiniranejši in prisebnejši napad SK Ljubljane nad enajstorico ZSK Hermesa v svojo korist.

V prvih dveh semifinalnih tekmah za prvenstvo Slovenske nogometne zveze je v Kranju domači SK Kranj zmagal nad SK Železničarjem s 3 : 2, v Mariboru pa je L. SSK Maribor zmagal nad ČSK-om s 4 : 2. Drugi dve semifinalni tekmici, ki bosta dali finalista, bosta odigrani ena v Mariboru, druga v Celovcu.

V Belgradu je BSK premagal sarajevsko Slavijo, ki zadnjih štirinajst dni nekako prehaja iz svoje velike forme spet v povprečno, kar s 6 : 0. V Splitu je belgrajska Jugoslavija predvsem za zaslugi svojega vratarja odšla z eno točko; igrala je s Hajdukom 1 : 1. V Zagrebu je imel Gradjanski s Haskom hudo delo, preden je — pa še to precej po sreči — zmagal z 2 : 1. Hašk postane navadno dober takrat, kadar je že prepozno. V tabeli tekmovalnja za državno nogometno prvenstvo krepko vodi Gradjanski, na drugem mestu je BSK, sarajevska Slavija pa je tretja. Zadnje kolo, ki bo odigrano prihodnje nedeljo, bo šele prineslo dokončno odločitev, kdo bo prvi, BSK ali Gradjanski. Zdi se nam, da ima za osvoboditev letošnjega državnega prvenstva več šanc Gradjanski.

V soboto in včeraj je bilo na Stadionu tekmovalje za atletsko prvenstvo ljubljanske univerze. V nedeljo so bili doseženi v tem akademskem tekmovalju naslednji rezultati:

Disk: 1. Lužnik (T - A) 36.21, 2. Kajfež (I - J) 34.26, 3. Skaza (I - J) 34.33, 4. Banko (T - J) 32.71, 5. Drovenc (I - A) 31.20. Točke JASO 43, ASK 34. 110 m zapreke: 1. Lužnik (T - A) 18.3, 2. Vilar (I - J) 20.0, 3. Pohar (T - J) 21.0, 4. Salehar (T - A). Točke: JASO 48, ASK 40.

Troskok: 1. Smolej (I - A) 12.47, 2. Drenik (I - A) 12.06, 3. Kraner (I - A) 11.73, 4. Skaza (I - A) 11.39. JASO 51, ASK 48. 200 m: Vilar (I - J) 24.0, 2. Sodnik (T - J) 25.6, 3. Kranec (I - A) 25.8, 4. Lotrič (I - A). JASO 59, ASK 51.

Palica: 1. Brunet (T - A) 27.0, 2. Lužnik (T - A) 27.0, 3. Pohar (T - J) 26.0, 4. Banko (T - J). JASO 62, ASK 59.

1500 m: 1. Pohar (T - J) 4:55.2, 2. Vilar (I - J) 5:00.8, 3. Lozar (I - A) 5:00.8, 4. Sehar (T - A) 5:02. JASO 80, ASK 62.

800 m: Babnik (T - A), 4. Pohar (T - J). JASO 76, 9SK 67.

Kopje: 1. Lužnik (T - A) 43.97, 2. Kajfež (I - J) 41.40, 3. Brunet (T - A) 40.38, 4. Drenik (I - A) 39.28, 5. Dular (T - A) 38.05.

Končno stanje po točkah: JASO : ASK 80 : 74, TEHNIKA : JUS 75 : 74.

Aletsko tekmovalje pa je bilo v soboto in v nedeljo tudi v Zagrebu. Slovenski atleti so dosegli odlične rezultate. Navajamo številke z nedeljskega tekmovalja.

100 m: Čičar (I) 11.4, 2. Urbič (M) 11.6. Skok v daljino: 1. Urbič (M) 6.56.

1500 m: Kotnik (C) 4:01.2 (izenačen jugoslovanski rekord Goriška) 2. Srakar (C) 4:08.4, 3. Glonar (I) 4:22.

Disk: Čučič (C) 42.2, Kovačević (C) 41.42. 400 m: 1. Rem (Hašk) 53.9.

Skok v višino: Abramović (H) 180. 10.000 m: Krajcar (C) 36:22.4, 2. Knez (Amater, Trbovlje) 27.01.

Na Savi pri Tacnu je bilo tekmovalje za državno prvenstvo v kajak-slalomu. Prve dve mesti sta si po odlični vožnji priborila člana Kajak-kluba Ljubljane. Tehnični rezultati so naslednji:

1. Malahovsky (SK Ljubljana) 731.5 točk. 2. Myky (KK Ljubljana) 793 točk. 3. Plan Drago (KK

Zagreb) 805 točk. 4. Močnik (KK Ljubljana) 817.07 točk. 5. Drovenc (KK Ljubljana) 821.3 točke.

I. Gorenjski motoklub je na Jesenicah izvedel na progi v Sv. Križu uspele motorne dirke. V naslednjem rezultati:

Turni motorji do 200 ccm: 1. Kavčič (Monet - Hermes) 3:30.2, 2. Zagar (Puch - Hermes) 4:00, 3. Derganc (DKW - Hermes) 5:205.4. — Turni motorji do 350 ccm: 1. Zajc (Puch - Avtoklub) 3:25.4, 2. Kovačič (Monet - Hermes) 3:36, 3. Zihelr (DKW - Avtoklub) 3:38. — Turni motorji nad 350 ccm: 1. Pengov (DKW - Avtoklub) 3:20, 2. Zihelr (DKW - Avtoklub) 3:36.2, 3. Kos (IGMK) 3:44. — Sportni motorji do 250 ccm: 1. Lapajne (Puch - Ilirija) 3:16.2, 2. Inglič (NSU - IGMK) 3:36.4, 3. Magušar (IGMK) 3:41.8. — Sportni motorji do 350 ccm: 1. Trampuž (AJS - Hermes) 3:03, 2. Šiška (NSU - Ilirija) 3:08.2, 3. Sušnik (NSU IGMK) 3:30. — Sportni motorji nad 350 ccm: 1. Šiška Janko (NSU - Ilirija) 3:04.4, 2. Trampuž (AJS - Hermes) 3:07.4, 3. Koritnik (IGMK) 3:08.4. — Prikolice: 1. Pogačnik (NSU - IGMK) 3:43.4, 2. Vidmar (NSU - IGMK) 4:11.4.

Pri novoustanovljeni Slovenski športni zvezi je bil izvoljen naslednji upravni odbor: predsednik; dr. Pavlin, I. podpredsednik; dr. Kštel, II. podpredsednik; dr. Lapajne, tajnik; Joso Gorec, blaginjak Jaka Gorjanc, v nadzorstvo pa gg. Cvetec, dr. Švigelj in Matela.

V nedeljo je bil v Ljubljani osemnajsti redni občni zbor Jugoslovanske zimešportske zveze. Od 109 klubov, ki so včlanjeni v zvezi jih je prišlo na zborovanje 53, vse klube srbske zimešportske zveze pa je zastopal Belgrajčan Limič, ki pa iz formalnih razlogov ni dobil glasovalne pravice. Glavna točka zborovanja je bilo vprašanje reorganizacije JZSS. Referent J. Gorec je predložil v razpravo — glavne točke so bile obravnavane že prejšnji dan — samo točke, pri katerih ni bilo mogoče doseči prej glasovanja. Pri tem je bilo sklenjeno, da bodi bodoci naslov zveze: Zimešportska zveza kraljevine Jugoslavije. Dosežen je bil sporazum, da bodi razmerje sil med posameznimi narodnimi zvezami in upravnem odboru 3 : 3 : 3, za tri leta pa dobe Slovenci še tri odborniška mesta. Višina članarine za narodno zvezo pri ZSSJ bodi 3000 din letno. Pri volitvah je bila nato izvoljena naslednja nova uprava:

Za predsednika dr. Ivo Pirc, za tajnika I. Joso Gorec, za tajnika II. Lado Kosce, za blaginjaka Boga Šramel, za tehničnega referent Ante Gnidovec ter za odbornike Janec Kveder, dr. Zdenko Švigelj, Šetina, inž. Badovinac. V nadzornem odboru sta za enkrat Fran Pečar in Zvonko Kržič. Tri podpredsednike bodo določile posamezne narodne zveze, za srbsko zimešportsko zvezo pa sta ostali prosti dve odborniški mesti in eno v nadzornem odboru. Za načelnika zbora smuških učiteljev je bil izvoljen Jernej Jenič, za sodniški zbor pa Stane Predalič.

Končno je bil dosežen tudi sporazum s srbsko narodno zvezo. Zastopnik Belgrada in Sarajeva sta pristala na vse sklepe glede reorganizacije JZSS ter izjavila, da bosta glede teritorialne razmejitve še poročala pri svoji zvezi. Določila pa sta zastopnike v upravni odbor ZSSJ.

Popoldne je bil nato ustanovni občni zbor Slovenske zimešportske zveze, Zastopanih je bilo od 61 klubov 33 delegatov. Vsi so se sporazumeli že v soboto zvečer. Vodstvo Slovenske zimešportske zveze so prevzeli Jeseničani. Soglasno je bila sprejeta tudi njihova lista upravnega odbora, ki se glasi:

Predsednik mr. Jože Zabkar, tajnik I. Jože Cinkovic, tajnik II. Drago Ažman, blaginjak Stržinar, gospodar Razinger, načelnik mladinskega oddelka inž. Poženel, načelnik tehničnega oddelka Langus, načelnik propagandnostatiističnega oddelka Savinšek, načelnik zbora smuških učiteljev Praček (ali Smolej) in načelnik oddelka zbora Ravnik. V nadzornem odboru je Tomaž Godec iz Bohinja, v razsodišču pa dr. Potočnik z Jesenic in ing. Lah iz Maribora. Nezasedena mesta treh podpredsednikov so pridržana vsem trem podzvezam, prav tako pa tudi po tri odborniška mesta iz Ljubljane in Maribora.

Ustanovni občni zbor je nato pod predsedstvom drugega podpredsednika g. Zorzuta iz Maribora izvolil še delegate za skupščino.

Učiteljska napredovanja

V 7. položajno skupino so napredovali naslednji učitelji in učiteljice:

Potočnik J. Pavla na Donački Gori, Stanič I. Ivan v Bakovcih, Novačan J. Julija v Laporju, Turjak A. Kristina v Petrovčah, Sekirnik S. Maks v Oplotnici, Rajher S. Emilija pri Sv. Barbari, Poznik A. Ana v Ptuj, Vižintin F. Rudolf pri Sv. Juriju, Šnuderl J. Hinko v Apačah, Zdešar H. Ljudmila v St. Janžu, Zupan R. Marija v Dovjem, Stefanioza A. Andrej v Studencih, Rainer F. Mata v Braslovčah, Kos S. Berta v Dobravcih, Bajde M. Oton v Mariboru, Zonenvald J. Josipina v Vuzevici, Jeseničnik J. Ana v St. Ilju, Grum A. Andreja v Škofji Loki, Perko I. Frančiška v Vrhpolju, Senčar F. Frančiška v Vučji vasi, Robinskavi, Ornik A. Cecilija v Račah, Podjaveršek A. Marija v Rogiški Slatini, Šijanec M. Martina v Ormožu, Rogoršek B. Bogomir v Ljutomeru, Mančič L. Marija v Novi Cerкви, Robič A. Marija v Spitaliču, Hvalat D. Davorina v Boh. Bistrici, Grafenauer Z. Ludvik v Framu, Škerbinc F. Franc pri Sv. Rupertu, Drobnič F. Anica v Begunjah, Škerbinc F. Antonija pri Sv. Rupertu, Bartenjev D. Emilija v Jesenicah, Strah F. Anton v Velikih Laščah, Tavčar I. Angela na Jesenicah, Kas I. Elizabeta v St. Ilju pri Velenju, Jeral F. Frančiška v Preddvoru, Horvat F. Julijana v Stanetincih, Podnar T. Toma v Kostanjevi, Mencej M. Martin v Koziem, Gregorič E. Edvard v Litiji, Politeo J. Filomena na Jesenicah, Arnejc M. Karolina pri Sv. Lovrencu, Sedej J. Pavla v Grahovem, Potokar A. Olga v Logu, Potočnik A. Adalbert v Zagorju, Turka J. Stanislav v Metliki, Mahnič A. Marija v Cerkljah, Lahajner N. Julija v Stari Cerкви, Stanič E. Olga v Ribnici, Čekada J. Miroslav pri Sv. Marjeti, Kostajnskec E. Ernestina v Mariboru, Prisljan J. Jože v Crni, Koželj M. Ema pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Korbar A. Vladimir pri Sv. Petru, Cimerman F. Vilma v Dolgi Vasi,

Jordan A. Nada v St. Jerneju, Rošker A. Janez v Ljutomeru, Verbek S. Neža v Zrečah, Kolar F. Marija v Ljubnem, Kokalj J. Miroslav v Dolnji Lendavi, Miler R. Cecilija v Velenju, Jurkovič J. Milena v Slavini Radencih, Stres F. Boris v Prevaljah, Globokar K. Ivan v Grahovem, Pirnik A. Maks, na Rakeku, Aleksič A. Filomena v Cirkovcih, Ferk I. Leopoldina v Limbušu, Kusa J. Viljem v Lomu, Štrus F. Franc v Blagovici, Lenartič V. Marija v Dornavi, Kubik J. Antonija v Negovi, Rogla A. Franc pri Sv. Lenartu.

Vundrl M. Neža v Narapljah, Rojca A. Avrelj v Goricah, Sepec K. Kristina pri Sv. Lovrencu na Drav. polju, Horvat B. Marija v Krogu, Tratar J. Josip v Borovcu, Zolnir B. Ljubislava v Sloveni Gradcu, Šumer M. Ida v Slatini Radencih, Jerele F. Zofija v Voditah, Majhen I. Aleksander v Ptuj, Markon I. Vladimira v Dobu, Završnik R. Albin na Bledu, Prelovec F. Irma v Dolskem, Ocvirk J. Angela v Kalobju, Lovrec F. Ada v Cirkovcih, Zupančič J. Josip v Selcih, Ferenčak R. Frančiška v Šmarju, Fink I. Oton v Bukovici, Lužar R. Vida v Podzemlju, Radonič B. Ana v Ribnici, Čeh J. Iva v Vučji vasi, Koce I. Vilma v Mengšu, Zdešar H. Henrik v St. Janžu, Dšur J. Ivan v Radvanju, Dvoršak J. Terezija v Ljutomeru, Furek J. Roman v Brezovcah, Podboj J. Ljudmila v Laškem, Kruplež S. Jožefa pri Sv. Jakobu, Jarnovič E. Franc v St. Lambertu, Lapanj M. Anton v St. Petru, Nojgbauer E. Vladimira v Dvoru, Horvat I. Albina pri Sv. Duhu, Stiglic J. Jožefa v Rečici, Ambrožič J. Branislava v Dobropolju, Vertačnik I. Angela v Loškem Potoku, Kus V. Marija v Lomu, Primožič J. Alojzija v Vavti vasi.

Kodrič L. Leopoldina v Hajdini, Rojca A. Anzelma v Goricah, Gaber A. Ana v Homcu, Lončar F. Angela v Zitečki vasi, Šlibar J. Martin, v Toplicah, Šlibar M. Marija v Toplicah, Mehör K. Drago v Krašnji, Repič A. Ivanka v Starem trgu, Čič A. Albin v Dokležovju, Kete A. Antonija v Bevkah, Kos Fr. Josipina v St. Lovrencu, Kušar R. Katarina pri Sv. Ani, Paternoster M. Marija v Vavti vasi, Menih F. Ivana v Topolščici, Leban F. Jelica v Žužemberku, Zalar E. Amalija v Dobropolju, Možin A. Boris v Preski, Drakser F. Adolf v Marenbergu, Pikelj F. Franc v Gorjah, Pustotnik P. Marija v Škofji Loki, Turnšek F. Silva v Celju, Jankovič F. Josip v Kostanjevi, Borstner I. Josipina v Mariboru, Udovit M. Frančiška v Kropi, Kus B. Gizela v St. Rupertu, Mihič E. Ljudmila v Gotenici, Kirbiš K. Avgusta pri Sv. Urbanu, Toplak A. Valerija v Središču, Rupnik J. Vinko v Ljubljani, Kokalj F. Frančiška v Kolovratu, Hafner A. Ruperta pri Sv. Lovrencu, Koh V. Danica v Trbovljah, Alt A. Danica v Slov. Bistrici, Kokalj M. Marija v Dolnji Lendavi, Bračko F. Antonija v Murski Soboti, Lazar J. Pavla v Tomislju.

Robič U. Anton v Spitaliču, Brenčič J. Marija

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(179) Samotarček in Ančka sta torej šla. Pucek je drobil za njima in kmalu so vsi izginili med drevjem.

(180) Puščavniček je kot dober kavalir nosil Ančki košarico. Palčki so pa res skrbeli zanjo, kjer koli so mogli! To se je Ančki zdelo lepo! Kar poglejte njen začarani obrazek!

v Hajdini, Košar L. Ivana v Šmartnem, Čekada A. Marija pri Sv. Jakobu, Kuhar F. Vida v Kolljah, Podboj J. Jakobina v Grizah, Kerkoč A. Marija v Gaboku, Dežela V. Gabrijela v Notranjih goricah, Cvetko R. Ana v Mariboru, Vračko O. Elza v Dobropoljah, Ankele F. Florijana v Vidmu, Nagu S. Miroslava pri Sv. Jakobu, Kopriva A. Ivan v Zagorju ob Savi, Sedlbauer C. Vida v Ptuj, Klinc-Beker M. Marta v Senovem, Perko I. Ivan v Vrhpolju, Klavora F. Nada na Jesenicah, Krebelj S. Ana pri Sv. Lenartu, Bajec I. Janko v Javorju, Krivograd F. Josipina v Guštanju, Papis F. Alojzij v Nedelici, Kuharič L. Irma v Mežici, Šilovcinca F. Pavel v Melencih, Geča F. Ivanpri Sv. Marjeti.

da se božja Previdnost v teh časih na izredne načine razodeva. Spricho teh strašnih dogodkov smo čisto majceni. Zatorej dajmo bolj ko kdaj koli zaupati v neskončno usmiljenje Srca Jezusovega! S psalmistom molimo: »Tudi če smo v senci smrti, se ničesar ne bojimo, zakaj, Ti si z nami!«

† J. E. kardinal van Rocy, nadškof v Malinesu.

Kranj

Požar. V nedeljo proti večeru je zagorela šupa, last gradbenega podjetja »Slograd«. Šupa je stala na Blejski cesti in je služila kot shramba za orodje, ki ga rabijo delavci podjetja pri gradnji državne ceste skozi Kranj. V šupi je bilo polno orodja, nekaj obleke in raznih tehničnih priprav. Ogenj je nenadoma z vsilo udaril iz notranjosti in kmalu zajel vsa šupa in se dvignil visoko v zrak. Poklicani so bili kranjski gasilci, ki so požar omejili, da se ni razširil na zraven stoječe hiše. Škoda, ki jo trpi podjetje »Slograd«, se ceni na 25.000 din.

O vdaji belgijskega kralja

Pastirski list kardinala van Roeya iz Malinesa

V švicarskem listu »Basler Volksblatt« je tole sporočilo: S cerkvene strani smo prejeli pastirski list malineškega kardinala o kapitulaciji belgijskega kralja. Ta list so dne 2. junija prebrali v vseh belgijskih cerkvah.

Predragi bratje!

Zalostna preizkušnja, ki jo moramo doživljati, je tem huje povečana zaradi velikih obtožb iz Pariza zoper kralja Leopolda III. in odmevi te obtožbe so v dno duše zadeli tudi množice belgijskega prebivalstva.

Da bi — kolikor se dá — usodno nesporazumljenje pojasnili in se na neposrednem izviru o vsem tem poučili, smo utili dolžnost, da kralja osebno poizkušemo. Kralj nas je sprejel in nam dovolil, da smemo objaviti njegova sledeča pojasnila:

1. Sklep, da se orožje odloži, ki je bil storjen zjutraj 28. maja, je bil izsiljen po povsem nevdružljivem položaju belgijske armade. Ta je bila brez vsakršnega izhoda obkoljena in ni mogla pričakovati nobene izdatne pomoči zaveznikov. Če bi naše čete boj nadaljevale, bi bile popolnoma uničene — in to brez vsakršne vojaške koristi. Armada bi bila mimo tega potegnula v svojo usodo tudi na tisto sivo civilnega prebivalstva, ki se je bilo na majhnem ozemlju zgnelo skupaj.

Armada je državo do skrajnosti branila in se je vdala šele tisti hip, ko so bile vse moči izčrpane. Storiło je torej vso svojo dolžnost in je njena čast s tem rešena.

2. Ta sklep, ki je bil bistveno vojaškega značaja, je kralj kot rrvovni vodja belgijske armade storil v popolnem soglasju s šefom generalnega štaba in na njegova navodila. Torej ni kralj s tem iz-

vršil nobenega političnega akta. Tudi ni sklenil s sovražnikom nobene pogodbe, tudi vojaške ne.

Zatorej ni kralj na noben način prekršil belgijske ustave. Pri tem je ravnal v prepričanju, da je bil za to opravičen na podlagi polnomočja, ki ga ustava določa kralju v tej zadevi. Trije odlični belgijski pravniki so tako naziranje soglasno podprli. Po drugi strani pa je bilo kralju nemogoče, da bi se bil posvetoval s svojimi ministri, saj so bili štirje poslednji od njih odšli iz Belgije že 25. maja.

3. Ni res, kakor pravi poveljnik bojnih sil zaveznikov, da bi ne bil ta poučen o navzdruženem stanju belgijske armade in da je potrebna boj prekinili. S tem razpade v nič tudi ostudna obdolžitve izdajstva.

Kralj bi bil utegnil, kar so nekateri nasvetovali, še v poslednjem hipu z letalom odleteti v inozemstvo. Pa je rajši ostal, da deli usodo svojih vojakov in trpljenje svojega ljudstva. Mislimo, da je to bolj vileško in da mu je še posebej v čast.

Dejstva, kakršna so v teh kraljevih pojasnilih, so potrjena tudi po drugih izjavah v čim najpopolnejši meri. S tem naj bi bila odpravljena žalostna zmotna, ki je bila povzročena po nekaterih nepremišljenih besedah in nekaterih obžalovanjih vrednih izjavah.

Kar se tiče nas, bomo kralja še zmeraj spoštovali, mu bomo ostali zvesti in mu bomo zaupali. Vemo, da je istega mnenja tudi vse belgijsko ljudstvo. Pozivamo duhovnike, naj še nadalje opravljajo predpisane obredne molitve za kralja. Iskreno prosimo vernike, naj v svojih molitvah in sv. obhajilih neprestano priporočajo vsemogočnemu Bogu zadevo kralja in rešitev domovine.

Zeleli bi, da bi ostali vsi Belgijci v mislih na težavnost sedanjih dni edini in strunjeni krog kralja, ki je naša poseebljena domovina.

Slednjic pa še vse pozivamo, da se naj zavedajo,

Najnovejša slika angleškega vojnega ministra Anthonyja Edena (na desni), ki z generalom Willom odhaja iz ministrskega predsedništva v Londonu

E. Claes:

Pokojni župnik Kampens

Iz flamščine prevedel L. Ogrin

»Hejla! Beloglavec!«
Ustavim se, ves rdeč v obraz pogledam čez ramo in kdo je hitel za mano, če ne sam gospod župnik!

»Beloglavec, knjiga ti je padla na tla, vidiš!« Pobral jo je, poravnal odtrgane liste in mi jo smehljaje podal.

»Hvala, gospod župnik!« Sprejel sem knjigo kot najtežje pokoro v spovednici.

»Gotovo nisi nič opazil, da ti je padla na tla?«

»Ne, gospod župnik.«

V mojih očeh pa je gotovo jasno bral, da sem opazil. Spremljal me je prav do doma, klepetal o šoli, o pridnih otrocih in podobnih vprašanjih.

V. O dveh beračih.

Skoro na istem mestu, kjer sem »zgubile« svojo računico, sem dobil od pokojnega gospoda Kampensa prve zaupnice.

Bilo je majnika meseca. Vsak dan so hotele dolge procesije in v svetišče Matere božje na Scherpenhevel in v Averbode in Peterček van de Grune in jaz sva videla na poti iz sole — oba sva stanovala zunaj vasi — vsak dan sedeti na sredi ceste berača, ki sva ga poznala pod imenom Blink. Sedel je tam in z žalostnim glasom molil očenaša, vmes pa vpletal vedno isto melodijo: »Dajte vendar, prosim vas, kaj za ubogega, nesrečnega očeta trinajstero otrok... Oče naš, kateri si v nebesih.« Oči je imel napol priprte, da bi romarji mislili, da je slep; desno nogo pa je znal tako čudno zviti podse,

da je vsak romar, ki je imel količjak usmiljenja — in pri romarju ga človek mora imeti — lahko mislil, da z njo nekaj ni v redu. Pred njim na tleh je ležala kopa, da bi ljudje metali vanjo svoje centime. To je že padlo centimov v to kapo! Midva sva stala na robu ceste, gledala in vneto štela, kadarkoli je priletel kak kovance ... šest, sedem ... osem. »Kakor hitro jih je bilo deset, je Blink brž kapo izpraznil, da ne bi romarji videli, da je za danes že kar dosti zaslužil. Midva pa sva štela naprej enajst, dvanašt, trinajst, tako, da je Blink med dvema gručama ljudi sredi svojega očenaša: »in odpusti nam naše dolge nenadoma izbruhnil: »štiri! pet! šest... prokleta smrkavca!«, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom! Prav za prav sva bila temu človeku nevoščljiva zaradi toliko denarja in sva vedno mislila, da nama bo kaj dal. Ko je nekoč odšla mimo zelo dolga procesija, ga je Peterček van de Grune vprašal: »Je kaj prida padlo, Blink?« Berač, ki je čemernega obraza prešteval svoj denar, je nenadoma skočil po koncu in šinil proti nama: »Še enkrat se, hudiča, drznita zraven šteti! Smrkalja! Takole človeku obrt kvariti!« Peterček in jaz sva dirjala čez travnike in v strahu mislila: »Kdo bi verjel, da zna človek tako dobro teči!« Tudi midva sva namreč nekoliko verjela v tisto pohabljeno nogo. Ko sva bila že v varni razdalji, sva začela Blinka zmerjati s kraljevcem, pijancem, tatom, barabo in podobnimi imeni.

Nekoliko dalje, tam kjer cesta zavije na desno, je sedel in drdal svoje litanije Bult (Grbavec) van Jakkas Poleg tega, da je imel grbo, je Bult lahko zviljati dlani in lakti kot pravi pohabljenec. Človek bi mislil, da taka pokveha že žlice ne more spraviti do ust. Iz svojih obroblijnih oči je po mili volji točil solze, kolikor je le hotel. Če ni bilo nobenih

procesij, sta preganjala dolgočasje s »kampa-njem« (kdo bo bliže kamna vrgel cent) in se pridružala in jezila drug na drugega, da jih je bilo slišati prav do potoka. Kakor hitro pa sta na cesti iz Averboda zagledala prihajati kako gručo ljudi, ali zaslišala za sichehsko postajo prepevati »Ave Maria« ali godbo, sta brž skočila vsak na svoj prostor, pričarala svojo pohabljenost in s popolnoma drugim glasom kot pri igri je začel Bult: »Usmilite se vendar ubogega, nesrečnega človeka, ki nima več ne rok ne nog... Oče naš, kateri si v nebesih...« Blink pa je vlekli ljudi s svojimi »trinajstimi otroki«. Če romarji niso peli preveč glasno, je Blink lahko slišal jadikovati Bulta in Bult je razumel vsako Blinkovo besedo. Če je ta ali oni dodal kako novo besedo svojim »molitvicam«, sta se potem pošteno sprla. Oba sta bila neozhejena in razen grbe enega, ni bil nobeden nič pokvečen.

To sta bila dva originala mojih otroških let. Neštetokrat sem ju videl v naših treh vaških gostilnah, kjer sta prepevala in sploh delala kraval, vedno nekoliko »nasekanec«. Tudi k nam v kuhinjo sta hodila včasih pozimi. Od kod sta prišla, nisem nikdar zvedel. To sta znala pripovedovati, pesmice peti, po cele večere skupaj, toda v njihovih »povestih« je bilo vedno kaj takega, kar ni bilo za mlada ušesa, tako da je na mojo nepopisno nejevoljo mati takoj, ko je Bult odprl usta, rekla: »Alo otroci! spat!« Samo kadar je Bult pel kako valonsko pesmico, smo lahko ostali. Blink, ki valonščine ni nič razumel, se je delal, kot da vse razume in se prav neumno režal. Tudi moji starejši bratje, ki so hoteli veljati za velike, so se delali, kot da dobro razumejo valonsko. V neki Fultovi pesmici se je pogosto ponavljala beseda »ca-sjon«. Kaj beseda pomeni, še sedaj ne vem. Toda vsakokrat, ko je Bult to besedo zgovoril,

se je Blink obrnil z glavo proti moji najstarejši sestri in pomežiknil. Ona pa je rdeča ko kuhinjski rak in jezna odšla v svojo sobo. In kadar smo jo pozneje kdaj hoteli združiti in se nad njo maščevati zaradi kake nezalužene kazni, smo ji vedno rekli »ca-sjon!«, tako da je ta beseda postala pri hiši najhujša psovka, ne da bi kdo vedel, kaj sploh pomeni.

Blink in Bult sta večkrat govorila tudi o svoji beraški obrti. Tedaj je Blink pripovedoval, kako čudovito je včasih ljudi vlekli; človek bi počil od smeha. Bulta sem nekoč slišal, kako je s pravimi solzami v očeh rekel naši materi: »Človek mora veliko prestati za svojo skorjito kruha, Reza! Če misliš, da je prijetno na vse načine zvijati roke in čepeti sredi ceste...!« In materi sem videl na očeh, da se ji je revež smilil.

Kaj se je z njima pozneje zgodilo, ne vem. Nenadoma sta izginila, sam Bog ve kam. Sedaj sta gotovo že davno mrtva. Mislim, da so jima molitve tisoč in tisoč romarjev, katerim sta dajala priliko, vršiti telesna dela usmiljenja gotovo kaj pomagale. Morda pa sedaj še v nebesih »kampaše«.

Nekoč se je zgodilo, da sva Peterček van de Grune in jaz šla iz sole domov ter uganjajoč razne neumnosti dospela do mesta, kjer sta navadno sedela berača. Daleč tam preko polja sva zagledala prihajati procesijo iz Averboda in — nikjer sledu v Blindu ali Bultu. Kaj naj to pomeni? Nekaj ni bilo v redu. Nenadoma reče Peterček: »Veš kaj? Pojdva midva enkrat na cesto klečat. Gre nama za denar!« Najprej sva se oba smejala, tako se nama je stvar zdela smešna. Ampak besede »gre nama za denar« so bile tako vabljive, da sva v hipu slekla suknjiče, jih obrnila, podlogo na izven, zopet oblekla in mislila, da sva čisto beračev podobna. Knjige sva spravila za bližnji grm,

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; tenitovanski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglas se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Podkovski in vozni kovač
išče službo v kakem več-
išče podjetju. — Naslov v
upr. »Slov.« pod št. 8576.

Šivilja

vajena boljših del, išče
stalno mesto. Naslov v
upravi »Slov.« pod št. 8540.

Pekovski pomočnik

išče službo, najraje v me-
stu. Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. 8684. (a)

Kuharica-gospodinja

išče službo v župnišču.
Vajena vsega gospodinj-
stva in gospodarstva. Nas-
lov v upravi »Slovenca«
v Mariboru pod št. 715.

Mlad trgovski pomočnik

vojaščinu prost, odlično
prodajalec, želi premeniti
mesto takoj ali pozneje.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 8358.

Pridna dekle

išče službo k mali boljši
družini. Je večša šivanja
in samostojnega gospo-
dinjstva. Naslov podruž-
nici »Slovenca« na Jese-
nicah pod »Poštena« 8559

Pouk

Instruktor-vzgojitelj
za popravne izpite, dober
matematik in filolog, išče
mesto. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 8579.

Vajenci

Mesarskega vajenca
sprejme v uk Anton Zlaj-
pah, mesar, Mokronog.

Kovaškega vajenca

sprejme Stebe Milan, Za-
dobrova, D. M. v Polju.

Za frizerko

bi se rada izučila 14 letna
deklica z odličnimi spril-
čevili. Šla bi kamor koli
v Sloveniji, kjer bi imela
vso oskrbo. — Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Marljiva« št. 8644. (v)

Službo dobe

Mizarje

sprejme Ivan Bernik, to-
varna rolet, Linhartova
ulica 8, Ljubljana. (b)

Šiviljske pomočnice

začetnice, za izdelavo —
tako sprejme Atelje Ba-
zaneta, Gajeva 2. (b)

Mehanika

strojnega ključavničarja,
samostojnega, ki je vajen
raznih strojev in jih zna
samostojno popravljati —
iščemo. Prednost imajo
oni, ki se razumejo tudi
na električne naprave in
so kot stroj. Ključavni-
čarji ali mehaniki že de-
lali v kakšnem večjem
obratu. Starost do 30 let.
Pismene ponudbe z na-
vedbo dosežanj zaposlitve
v upravo »Slovenca«
pod »Samostojen meha-
nik« 8691. (b)

Strojnik

vajen obrata z Diesel-
strojem pri elektr. cen-
trali, dobi takoj službo.
Predstaviti se na Bledu,
kavarna »Bled«. (b)

Tapetniškega pomočnika

takoj sprejme Iv. Plešec,
tapetnik, Vrhnika, Zgla-
siti se pri Trampus-
Trebušček, mizarstvo —
Vizmarje, St. Vid n. Lj.

Hlapec

priden, pošten in trezen,
se sprejme na večje po-
sestvo. V poštev pridejo
oni, ki so vajeni gospo-
darskih poslov in opravl-
janja pri živini, ki ob-
stoja iz para konj in 5
krav. Nastop takoj. Pla-
ča 500 din mesečno in
preskrba. — Ponudbe po-
slati podruž. »Slovenca«
v Celju pod »Hlapec«. (b)

Kupimo

Žgano apno

vsako količino, vagonsko
kupi »Tara«, trg. gradj.
materijala, Beograd —
Radnička 70. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Bukova drva

vsako količino, kupim. —
Bukov gozd, večje kom-
plekse, kupim. Ponudbe
na I. Meštrovič, eksport
drva, Zagreb, Zrinjevac
15, telefon 23-612. (k)

Prodamo

Sveže češnje

prima, po 6 din kg, fran-
ko prevoz, kosare 45 kg,
razpošilja G. Drechsler,
Tuzla. (l)

Cvetje, jajca

vedno v zalogi. Italijan-
sko in jugoslov. cvetje.
Stajerska sveža jajca. —
Baloh, Kolodvorska 18.

Poročne prstane

ure, verižice, uhane, ka-
kor tudi očala — kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, Sutna, nasproti farne
cerkve. — Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva 8.

TEL.
2951

**DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA**

Kupujte pri naših
inserentih!

Posvetva

Hiša - vila

enonadstropna, tristanov-
vanjska, z velikim vrtom
in več parcelami napro-
daj v Ljubljani-Koseze.
Pojasnila da advokatska
pisarna v Gosposki ulici
3/1. (p)

Ugodna prilika!

Enodružinsko hišo s sad-
nim in zelenjadnim vrtom
poceni prodam. Vizmarje
št. 10; pod klancem, Vis-
a-vis brivnice.

Majhna tvornica

za 60.000 din naprodaj. —
30.000 din plačati pri pre-
vemu, ostanek na mesečne
obroke. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod šif-
ro »Cisti dobicek 8000
mesečno« 8613. (l)

Posvetvo

vinograd z zidnico t. dr.
pritikline, 2 $\frac{1}{2}$ ha arondir.,
kultivirano, lepa in dobra
lega, na Dolenjskem, na-
prodaj. Ponudbe v upr.
»Slov.« pod »Vinograd«
št. 8560.

Vnajem

ODDAJO:

Veliko suho skladišče
primerno tudi z delavni-
co, oddamo sredi mesta.
Pozive se: Kolodvorska
ulica 25. (n)

SOBE

ODDAJO:

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom od-
dam takoj ali pozneje za
150 din mesečno. Zelena
pot 10, Trnovo. (s)

„SLOVENEČ“

na 10 straneh,
je največji, naj-
boljši in najbolj
razširjeni slo-
venski dnevnik!

Zapustila nas je naša dobra mati,
stara mati, sestra, babica, tašča, gospa

Frančiška Štrukelj

Pogreb nepozabne pokojnice bo v
sredo ob 2. uri iz Zavetišča sv. Jožefa,
Vidovdanska cesta 9, na pokopališče
k Sv. Križu,

Ljubljana, Beograd, 10. junija 1940.

Zalujoča družina OSABEN.

Gozdne delavce

za podiranje jelovine, kakor tudi vozni-
sprejemno. Javili se je samo osebno pri
upravi: Parna žaga Rog, d. z. o. z., Podste-
nica, železniška postaja Straža-Toplice.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Dotrpel je v 64. letu starosti naš dobri
oče, stari oče in brat, gospod

Jožef Škufca

posestnik na Vrheh

previden s tolažili sv. vere. Pogreb
dragega pokojnika bo v torek, 11. ju-
nija ob 9. uri dopoldne na pokopališče
na Krki.

Vrhe, Ljubljana, Muljava, Cleveland,
10. junija 1940.

Zalujoči ostali: JOZE, JANEZ, sinova;
PEPCA, MICKA, FRANCKA, hčere
in ostalo sorodstvo.

Po kratki, težki boleznii je udano v Gospodu zaspal v 75. letu starosti predobri
soprog, skrbni atek, brat in stric, gospod

FRAN ZACHERL

učitelj v pokoju in posestnik

Pogreb nenadomestljivega pokojnika bo v torek, dne 11. junija ob 16.30
iz hiše žalosti v Ljutomeru.

Maša zadušnica bo v župni cerkvi v Ljutomeru dne 12. junija ob 6 zjutraj.

Ljutomer, 8. junija 1940.

MARIJA, vdova; MINKA in SLAVICA, hčerki; MARICA, vnukinja
in ostalo sorodstvo.

Umril je, previden s svetimi zakramenti, mož kremenitega zna-
čaja, dobri naš soprog, oče, tast in ded, gospod

Josip Klemenčič sen.,

trgovec in posestnik

Naj v miru počiva po trdi življenjski poti.

Blagega pokojnika spremimo na zadnji poti v sredo, 12. junija
ob 5. uri popoldne.

V Kamniku, dne 10. junija 1940.

Julka, soproga; sinova Joško ter Mirko s soprogo Mili in sinom
Borivojem ter ostalo sorodstvo.

Umril nam je v 68. letu starosti naš ljubljani soprog, oče,
stari oče, stric in tast, gospod

Anton Dolenc

služitelj drž. učiteljsišča v pok.

dne 9. t. m., po težki boleznii, previden s tolažili sv. vere.
Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 11. junija, ob 3.
popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa na poko-
pališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 10. junija 1940.

Zalujoče rodbine: Dolenc, Strojnik, Kregar
in ostalo sorodstvo.

V globoki žalosti javljamo, da je danes ob pol 2 zjutraj
gospod

Avgust Lakitsch

trgovec in posestnik

po kratki boleznii mirno v Gospodu za vedno zaspal.
Dragega pokojnika spremimo v sredo, dne 12. junija,
ob 5 popoldne iz mrtvašnice na mestnem pokopališču k več-
nemu počitku.

Sv. maša zadušnica bo v četrtek, 13. junija, ob 8 zjutraj
v Marijini cerkvi v Celju.

Celje, dne 10. junija 1940.

ANA LAKITSCH, soproga — EDI, sin.

Hranilnica in posojilnica na Krki

javlja žalostno vest, da je umrl v noči dne 9. junija
njen dolgoletni predsednik

Josip Škufca

posestnik na Vrheh.

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 11. junija 1940
ob 9. uri na farno pokopališče na Krki. Ohranimo dragega
pokojnega tovariša v častnem spominu.

Krka, dne 10. junija 1940.

Odbor

Naznanjamo žalostno vest, da je danes ob pol 2 zjutraj
umrl naš dolgoletni sodelavec in član načelstva, gospod

Avgust Lakitsch

trgovec in hišni posestnik

v 82. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo 12. junija ob peti uri
popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča.
Nepozabnega pokojnika bomo ohranili v najlepšem
spominu.

Celje, 10. junija 1940.

Načelstvo
Hranilnega in posojilnega društva
v Celju.

LJUBLJANA

Kaj bo s kemičnim inštitutom?

Ob Askerčevi ulici je začelo lansko leto v bližini skromnega poslopja prvotne tehnične fakultete rasti nekaj mogočnih novih poslopij, namenjenih posameznim zavodom tehnične fakultete v Ljubljani. Poleg zavoda za strojništvo so lani začeli graditi tudi kemični inštitut, za katerega je bilo napisanih že vse polno člankov in objav v časopisju. V vseh teh dopisih je bilo posebej podčrtano navzdružno stanje, v katerem po sili razmer mora životariti kemični inštitut. Res, ni zavoda na našem vseučilišču, ki bi razpolagal s tako tesnimi in nepriemernimi prostori, kakor prav kemični inštitut. Zakopati se je moral kar v katakombe, v tesne in nepregledne kleti stare relike v Vegovi ulici. Če komu, tedaj privoščimo temu zavodu selitev v primernejše in bolj zdrave prostore. Upravičeno pa presečna slehernega, ki v Ljubljani zasleduje rast javnih zgradb, izredna počasnost, s katero gre delo na stavbi kemičnega inštituta izpod rok. Ze lani smo sredi najlepše gradbene dobe doživeli nepričakovano zastoj, ki ga je povzročila naknadna sprememba gradbenih načrtov. Tedaj je padla odločitev, da bodo sicer ozko, a visoko zgradbo razširili. Leto dni je minilo od tega. Lani so srečno še pravočasno pred najhujšim snegom stavbo pokrili. Od tedaj pa se je ni nihče priklonil. Prizemni prostori so bili zabiti z deskami, tako da je bil dostop na stavbo nepoklicanim onemogočen. Tako zaplankana stoji zgradba kemičnega inštituta še sedaj. Opazovalec nazadnje ne bi mogel nikomur ničesar očitati, če bi morda za nadaljno graditev zmanjkalo denarja ali pa če bi bil dosedanj kemični inštitut nastanjen v takih prostorih, da bi nova zgradba pomenila zanj le navadno selitev ali odvisni luksus. Ker pa temu ni tako, zasluži to zavlačenje vse obsojdo, ne samo dijaštva, ampak tudi vse slovenske javnosti. Kakor čujemo, se prizadeti činitelji še do sedaj niso mogli zediniti, kakšna naj bo notranja ureditev zavoda. Zato tudi ni mogoče izdelati podrobnih načrtov in zaradi tega še doslej ni stolpil zidar na stavbo. Minilo je pol leta za prazen nič! Radovedni smo, koliko časa bomo še čakali, da se bo delo na stavbi zopet začelo.

Ce pomislimo, koliko je bilo jadicovanja zaradi stiske kemičnega inštituta v kletih relike, potem nam ne gre v glavo, kako je mogoče, da hoče prav kemični inštitut potolči vse rekorde v priznanem ljubljanskem »mečkarnju«. Če se prizadeti činitelji, ki odločajo o notranji ureditvi zavoda ne morejo zediniti, jim tega ne moremo opravičiti. Dovolj časa so imeli vsi na razpolago, da se pogovore, če se ne morejo ali ne marajo niti sedaj, naj kdo drugi preseka ta gordijski voz, ki mu po domače pravimo — škandal!

— Ljudje, ki poleg trde stolice trpe tudi na zapeki, lahko jemljejo za čiščenje zjutraj in zvečer četrt kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode.

Reg. S. br. 15485/35.

1 Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo 12. t. m. izlet v Borovnico, Bistvo in na Vrhniko. Odhod s Kongresnega trga ob 2 popoldne. Zelasiti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do srede ob 11. Avtobus 20 din.

1 Vpisovanje šolskih otrok do 14. leta za mestno poštinsko kolonijo je še danes 11. in jutri 12. junija. Prijave sprejema v dopoldanskih urah mladinski odtok mest. socialno-političnega urada, Krekov trg 10.

1 Uslužbenstvo davčne uprave za mesto Ljubljano je darovalo podpisani Vincencijevi konferenci za revne družine 400 din namesto venca na grob umrlega g. K. Mächtiga. Vsem radovateljem iskrena zahvala. — Vincencijeva konferenca v Trnovem.

1 Za mestne reveže so poslali 100 din uslužbenici trošarinskega urada Dolenjska cesta v počastitev pok. nač. urada. g. Miklavčiča; g. Aleksander Sengelaja, Bleiweisova 6, je podal 200 din v počastitev pok. g. Miloša Hribernika; g. Marija in Vinko Zajec, Stritarjeva 6, sia podarila 200 din v počastitev starega očeta g. Franca Zajca. Ga. Nadislava Dobravec je plačala 2000 din, ki jih je pok. g. Jožef Venedig iz Sp. Šiške v svoji oporoki volil ubogim v Sp. Šiški. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom revežev najtoplejše zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

1 Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana-mesto priredi v sredo, dne 12. t. m. ob 16 pop. v mestni vrtnariji praktični pouk o cepljenju sadnega drevja in rož. Poučeval bo g. nadzornik Josip Štrekelj. Pouku bodo sledile praktične vaje in naj udeleženci prinesejo seboj cepilne nože. Po zaključku pouka ogled mestne vrtnarije. Vstopnine ni.

1 Brezplačno poskusno pranje z novim senzacionalnim pralnim sredstvom »Cistinite« v prodajalnah Prvega delavskega konzumnega društva v sledečem redu: danes, dne 11. junija, na Celovški cesti št. 57, Sp. Šiška; jutri, 12. junija, na Vodnikovci c. 103, Zg. Šiška; pojutrišnjem, dne 13. junija, v Rožni dolini cesta III. št. 2. Vsakokraj začeni od 15 dalje. Prinesite s seboj volnene in svilene predmete za pranje.

1 Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josefove« grenke.

1 Vprašanje prahu po ljubljanskih ulicah in cestah je letos skoraj utihnilo, ker ga najbolj uspešno preganja vsakdanji dež. Tega je najbolj veselo mestno cestno nadzorstvo, ker zaradi izrednih časov ob pomanjkanju bencina in šoferjev nikakor ne bi moglo tekmovali z vremenom. S tem pa seveda še ni rečeno, da mestno cestno nadzorstvo Ljubljancem ne privoščijo lepega vremena, saj mu tudi blato daje ogromno dela. Na žalost smo dočkali čase in razmere, ki jih bodo morali upoštevati tudi naši meščani pri svojih željah glede prahu, saj tudi vsi Ljubljanci na vseh straneh občutijo pomanjkanje svojcev in uslužbencev, najbolj pa seveda mestna občina Ljubljanska, ki ji povsod primanjkuje uslužbencev. Mestno cestno nadzorstvo ima premalo šoferjev in premalo bencina, da bi moglo škropiti stranske ulice, a tudi druge ulice ne bodo več tolikokrat namočene ko prejšnja leta. Sicer ima pa Ljubljana ogromno večino še neutrjenih cest, kjer škrop-

ljenje tudi mnogo ne koristi. Voda namreč prahu ne odstrani, ker se v vročini takoj posuši. Drugo zlo na naših cestah, ki povzroča največ prahu, so motorna vozila, ker s pretiranimi in tudi nedopustnimi hitrostmi drve po ulicah in cestah ter dvigajo prah. Navadno makadamsko cestišče namreč ne prenese velike hitrosti avtomobilov in že zato bi morali avtomobilisti voziti bolj počasi, da prehitro ne raztrgajo cest. Tudi na naših železnicah ne bi mogli uvesti vlakov s hitrostjo 160 kilometrov na uro, kakor vozijo že v drugih državah, ker naše železnice pač niso zidane za take hitrosti, zato bi se tudi avtomobilisti in motoristi morali zavedati, da niso na tlakovanih, asfaltiranih ali drugače utrjenih cestah. Upoštevajo naj torej stanje naših cest in naj vsaj med hišami zmanjšajo brzino na največ 30 km na uro, da ne bo toliko prahu. In če tega ne marajo storiti že s higienskega in zdravstvenega stališča, naj po netlakovanih in neutrjenih mestnih cestah vozijo s pametjo in počasi vsaj iz uvidevnosti in prizanesljivosti do smeeshanov.

1 Nočni napad s kamenjem. V noči od sobote na nedeljo je okrog pol enih doživela družina trošarinskega paznika, stanujoča na Vodovodni cesti hudo presenečenje. Vsi so že počivali, ko je začelo leteti skozi okna prtiličnega stanovanja debelo in robato kamenje. Šipe so se med žvenketom sesipale, kamenje pa je sedaj zadelo omaro ali posteljo, sedaj je zopet zaropotalo po tleh. Sedem in devetletna otroka sta začela jokati, starši so jih hitro skrili v kot sobe ter se tudi sami umaknili pred nevarnimi kamni. Pred hišo je namreč razsajal bojevitež, ki je pregledsko pogledal v kozarec in si za »orožje« vaje izbral turčanje s kamenjem. Ko se je izstreljal, je zopet na gramoznem kupu nabral novo naročje kamenja in ponovil »ofenzivo«. Paznik je seveda takoj odhitel po stražnik, kateri je »razorožil« bojeviteža in ga odpeljal na hladno. V oknih spalnice ni ostala skoraj nobena šipa cela in je možakar poleg strahu napravil družini tudi dovolj škode.

1 S krampom nad opravilo. V soboto popoldne se je hudo razjezil neki zidarski pomočnik, 49 letni M. M. iz Ljubljane, ki je v Povšetovi ulici neki hišni posestnici s krampom razbil vso opravilo. Ze večkrat ji je grozil, da bo z njo obračunal. V soboto pa je najprej pregledal s svojo divjostjo posestnico iz hiše, nato pa znesel svojo jezo nad hišno opremo. S par udarcem krampa je najprej razbil skoraj nov šivalni stroj, nato pa razjedal v spalnici dve omari, dve postelji in dva stola z mizo vred. V kuhinji ni prizanesel niti kuhinjski omari in tudi ne stolom in mizi. Pozabil ni niti na okna in razbil 12 šip. Ko je končal z razjedanjem, ga je odpeljal stražnik. Napravil je škode nad 7000 dinarjev in pravi, da je imel s posestnico še neporavnane račune, katere si je na ta način sam poravnal. Kaj bo k temu reklo sodišče, je pa seveda vprašanje zase.

Graditev zaklonišč

Ban dravske banovine g. dr. Natlačen je izdal naredbo o letalski zaščiti, iz katere posnemamo:

Ako nimamo posebnega zaklonišča, je treba prerediti v kleti za vse prebivalce hiše zaslonno zaklonišče, tako da jim bo nudilo zaščito pred drobci bomb ter bojnimi strupi in plini (neprodušno). Da »vzdrži« strop v kleti teže morebitnih ruševin hiše, ga moramo podpreti z lesenimi oporniki. Te postavimo na dve široki leseni zagodži, s katerima pritrdimo opornike čvrsto v strop. Zaradi enakomerne razbremenitve stropa, polagamo vodoravno med strop in opornike tramove kot nosilce stropa. Enako polagamo tramove tudi pod opornike. Za kletna okna je treba pripraviti lesene ali železne naoknice, zaradi nadaljnje zaščite oken pred drobci bomb po moramo poskrbeti še za zemljo ali pesek (širina nasipa 1 m), ki ga lahko spravimo tudi v vreče (debelino 50 cm). Za zaščito kletnih oken lahko uporabimo še sledeči material: gramoz v lesenem opažu, širokem 25 cm, opeko v debelini 38 cm, les v debelini 30 cm, zemljo v zabojju, širokem 75 cm, ali jeklene naoknice v debelini 15—20 mm.

V zaklonišču mora biti za vsako osebo najmanj 3 m³ zračne prostornice in 0,6 m² talne ploskve na razpolago. Vsako zaklonišče naj ima zaradi preprečevanja vhažanja plinov predporot (plinsko zatvornico) in najmanj en zavarovan zasilen izhod (lahko iz sosednih prostorov) na prosto. Pri pomanjkanju kletnih prostorov, lahko preredimo zaslonno zaklonišče v pripravljenih prtiličnih prostorih, moremo ga pa postaviti tudi v posebnem prizidku. Končno lahko pripravimo vsaj pokrite jarke izven stavb. Jarki morajo biti izvedeni v lomljeni črti in oddaljeni od stavb najmanj toliko, kolikor znaša višina najbližje stavbe. Krajši jarki (do 5 m) so lahko izvedeni v ravni črti. — Gradnja ali prereditev zaklonišča v skupinskih ležečih hišah je obvezna, v drugih hišah pa se nujno priporoča.

»Iščemo ...«

Namesto služb ali uslužbencev iščejo zdaj starši, ki so pobegnili iz Belgije ali severne Francije, po listih svoje otroke, otroci pa svoje starše. »Kje sta Jean in Giselle Dehay iz Namurja? Njuna mati in sestra Klara bivata zdaj v Orleansu 17, rue Danter; takih malih oglasov je brez števila. Koj pod njimi pa dobimo oglase, ki človeka potolažijo. Tvornice, ki so njih delavci in uslužbenici zbežali, pozivajo vse uslužbenke, naj se nemudoma spletejo na določeno kraj, kjer se bo delo istega obsega nadaljevalo.

»Oznanilo našemu osebju. Takoj sporočite svoj naslov našemu zastopniku. V enem samem listu je bilo šest takih oznanil. Ta oznanila so na tisoče ljudem v tolažbo, saj so večraj izgubili dom, delo in svojece, zdaj pa se jim je že prikazala bodočnost v lepši luči ...

Bolj žalosten je vtis drugega oznanila. Neki vojak francoske armade išče svojce: »Kje so moji starši, ki so bili iz Leusa evakuirani ...« V istem časopisu pa dobimo spodaj uradno obvestilo, da posebni osrednji urad zbira naslove vseh evakuirancev iz različnih krajev. Ondi naj vsakdo vpraša ...

Lavrentijev bo poslanik v Bukarešti

Bukarešta, 10. jun. AA. V tukanjskih političnih krogih pravijo, da bo sedanjí sovjetski poslanik v Sofiji Lavrentijev bodoči sovjetski poslanik v Bukarešti.

Samo se danes predvajamo razkošno špansko filmsko opereto, v kateri ima glavno vlogo filmska umetnica Estrellita Castro, ki poje najlepše španske ljubavne pesmi. Ob 16., 19. in 21. uri Kino Sluga tel. 27-30

Najnovejša poročila

Govor predsednika Roosevelta

Washington, 10. junija. AA. Reuter: Predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt je imel nocoj v Charleotvillu govor, v katerem je dejal, da je Italija prezrla pravico drugih narodov do varnosti. Roosevelt je dodal, da bodo Združene države nudile materialna sredstva, da bi se pomagalo onim, ki se bore proti sili. Predsednik Roosevelt je govoril na svečanosti predaje diplom virginjske univerze. Roosevelt je v nadaljnem svojem govoru naglasil: Ameriška vlada in ameriški narod sta z največjim in najresnejšim vznemirjenjem zvedela za sklep italijanske vlade udeležiti se sovražnosti, ki sedaj besnijo v Evropi. Roosevelt je naglasil, da se ameriške republike nahajajo na strani onih narodov, ki prelivajo svojo kri v borbi proti nasilju in sovražstvu. Združene države bodo delale v dveh očitno potrebnih smereh. Mi bomo onim, je dejal Roosevelt, ki se upirajo nasilju, zvišali pomoč z materialnimi sredstvi našega naroda. Na drugi strani pa bomo gle-

dali na to, da razpolagamo z dovolj pripravljanimi močmi, ki bi lahko v primeru izredne potrebe, ki lahko nastane, nastopilo. Vsa pota, ki vodijo k uresničitvi teh ciljev, morajo biti zavarovana pred obstrukcijo in opozicijo. Mi ne bomo popustili v svojem tempu ali krenili s tega pota. Znaki so taki, da se zahteva predvsem vsa hitrost. Nato je Roosevelt pozval Američane, naj prevzamejo nase potrebne žrtve, naj se posvetijo delu in uporabijo vse junaštvo. Združene države so se trudile, da spravijo Italijo s pota, ki vodi v vojno. Roosevelt je naglasil, da je predložil, da je pripravljen zahtevati od ostalih zainteresiranih sil, da zvesto izpolnijo vsak sporazum, sklenjen z namenom, da se preuredijo odnosi kakor je to Italija zahtevala, če Italija odstopi od vojne. Na žalost, je dejal na koncu Roosevelt, šef italijanske vlade ni bil pripravljen sprejeti predložene procedure.

Nemške čestitke Italiji

Berlin, 10. jun. AA. DNB: Vodja Nemčije je poslal kralju Italije in cesarju Abesinije tole brzojavko:

Previdnost je hotela, da smo proti lastnim namenom prisiljeni braniti svobodo in bodočnost naših narodov v borbi proti Veliki Britaniji in Franciji. V tem zgodovinskem trenutku, ko se združujejo naše vojske v zvestem bratstvu orožja, se čutim obveznega, poslati Vašemu Veličanstvu svoje najpriskrnejše pozdrave. Trdno sem prepričan, da bo silna moč Italije in Nemčije odnesla zmago nad našimi sovražniki. Življenjske pravice obeh naših narodov bodo zagotovljene na vse večne čase. — Adolf Hitler.

Berlin, 10. junija. AA. DNB: Vodja Nemčije je poslal Mussoliniju tole brzojavko:

Sklep svetovnozgodovinske važnosti, ki ste ga danes objavili, me je najgloblje pretresel. Ves nemški narod misli v tem trenutku na vas in vaša država. Nemška vojska se veseli, da bo lahko vložila svoje sile v borbo ob strani italijanskih tovarišev. V septembru minulega leta so angleški oblastvezi objavili nemški državi brez razloga vojno ter odbili vsako ponudbo mirne ureditve. Tudi vaš predlog za posredovanje, duce, je dobil takrat kot odgovor krut »ne«. Vedno večje omalovaževanje nacionalnih življenjskih pravic Italije s strani oblastvezev v Londonu in Parizu je zdaj spravilo nas, ki smo ideološko na osnovi naših dveh revolucij in političnih pogodb že davno najtesneje zve-

zani, kakor tudi naše narode v veliki borbi za svobodo in njihovo bodočnost končno skupaj z ramo ob rami. Duce fašistične Italije, sprejemite izraze prepričanja nerazrušljive skupnosti borbe nemškega in italijanskega naroda. S svoje strani vam pošiljam v zvestem tovarštvu najpriskrnejše pozdrave. — Adolf Hitler.

Berlin, 10. junija. AA. DNB: Minister za zunanje zadeve v Ribbentrop je dal nocoj v dvorani zveznega sveta predstavnikom tujea tiska izjavo nemške vlade, ki so jo objavile tudi vse nemške radijske postaje. Izjava vlado rajha se glasi:

Vlada Nemčije in z njo ves nemški narod je ta trenutek z največjo vzburjenostjo poslušala besede italijanske duceja. V tem zgodovinskem trenutku vsa Nemčija odmeva od vzklikov navdušenja, ker se je fašistična Italija na osnovi lastne svobodne volje odločila pridružiti se v borbi proti skupnemu sovražniku Angliji in Franciji. Zdjaj bodo nemški in italijanski vojniki šli z ramo ob rami ter se borili vse dotlej, da bodo angleški in francoski oblastvezi pripravljene spoštovati življenjske pravice naših dveh narodov. Šele po tej zmagi mlade nacionalistične Nemčije in mlade fašistične Italije bo počana možnost, da se zagotovi srečnejša bodočnost našima narodom. Za zmago pa jamči neomajna moč nemškega in italijanskega naroda ter neomajno prijateljstvo, ki veže naša dva velika voditelja Adolfa Hitlerja in Benita Mussolinija.

Kanada v vojni z Italijo

Otawa, 10. jun. AA. Reuter: Kanadski parlament je izglasoval napoved vojne Italiji. Vojna je bila objavljena soglasno. Predsednik vlade Mackenzie King je predložil skupno z voditeljem opozicije Hansonom resolucijo, v kateri kanadski parlament izjavlja, da je nujno potrebno, da Kanada zprosi kralja, da v imenu Kanade objavi vojno Italiji. — King je, ko je predložil resolucijo, dejal, da je sklep Italije razčistil položaj in da je pustil Angliji in Franciji odprte roke za močnejšo akcijo.

Nemško poročilo

Berlin, 10. junija. AA. DNB: Operacije v Franciji tečejo uspešno po naprej določenem načrtu. V širini 350 km napredujejo nemške čete v smeri proti zgornji Seini in Marni ter v Champagni. Pri tem nemške čete niso samo zlomile ves odpor sovražnika, temveč so uspešno odbile tudi njegove protinapade, ki so bili izvršeni deloma s pomočjo oklopnih sil. Največjo pozornost zasluži popolna nemška zmaga pri Narviku. Dasi se je sovražnim formacijam, med katerim se je nahajala tudi norveška divizija, pred kratkim posrečilo priti v Narvik, so vendar nemške čete, četudi so bile številčno slabše, ostale na gorah okoli Narvika ter so s tem ohranile kontrolo nad vso železniško progo za prevoz rude. Nemški alpski lovci so povzročili sovražniku stalno težke izgube, medtem ko so lastne izgube bile zelo omejene. Uspeh nemških čet je tem pomembnejši, ker niso dobile nobenih ojačenj, kakršne so dobivale angleške in francoske čete. Nemške čete niso mogle dobiti nobene pomoči iz ozadja in še pomoč po zraku je bila zelo omejena zaradi vremenskih razmer. Navzlic temu se je nemskim četam skupno s posadkami rušilcev, ki so se izkrcale na Norveškem ter s pomočjo letalstva posrečilo izvršiti nalogo, da namreč zaščitijo železniško progo, ki vodi v Narvik, pred Angleži in Francozi.

Francosko poročilo

Pariz, 10. junija. AA. Havas: Sovražnik je ojačal svoj pritisk od morja do Oise posebno ob cestah, ki vodijo iz Amiensa v Rouen in iz Amiensa v Vernon. Sovražnik ima namen prodreti do spodnje Seine, kjer je zasedel gotove točke. Sovražni oddelki so tu prekorčili reko. Sovražnik je bil zadržan z našimi protinapadi na vsem prostoru. Ob cesti od Amiensa proti Vernonu in ob spodnjem toku Oise se sovražna pehota ni mnogo udeležila pri napadih. Sovražnik poskuša potom letalstva zvedeti za premike naših čet. Sovražno letalstvo je istočasno bombardiralo naše ozemlje. Sovražni oddelki, ki so se večraj popoldne začeli premikati iz Soissons, so prešli danes dopolne ponovno v napad v pokrajini Ferte Milona in Fere en Tardenois. Drugi sovražni oddelki so prešli istočasno v napad v dolini Vela. Sovražni napadi so se začeli že ob zori. Navzlic temu, da so bile sovražne čete ojačene z novimi divizijami in navzlic vsem naporom, sovražnik ni mogel priti do mostov ter se je moral vrniti. Na vzhodu Aisne je poskušal sovražnik razširiti svoje napore v vseh smereh, t. j. od Argonov do Meuse. Na vsem tem bojišču se naše čete ogorčeno upirajo, ter branijo korak za korakom. Mnogokrat pridejo v protinapade. Naša letala so izvršila številne ogledniške polete ob vsem bojišču, posebno nad Namurom Donau in Hengonom. Bombardirani so bili sovražni konvoji na več krajih. Naša lovska letala so imela nenavadno velik uspeh. Neka lovska eskadrila pod poveljstvom majorja Tibaudeta se je posebno odlikovala ter je v teku enega samega poleta zbila 12 sovražni letal. Vsa naša letala, ki so se udele-

žila današnjih borb, so se vrnila nepoškodovana. Nobeno nasprotno letalo ni niti z enim zadetkom zadelo kakega našega letala.

Ameriško mnenje

Washington, 10. jun. AA. Reuter: Vojni odbor predstavnikega doma je sprejel zakonski načrt, na osnovi katerega se zviša efektivno stanje redne ameriške vojske od 280.000 na 400.000 mož.

Washington, 10. jun. AA. Reuter: Ameriški zunanji minister Cordell Hull je izjavil, da ni poslušal Mussolinijevega govora in da še ni imel možnosti ta govor proučiti. Dejal je, da bosta minula eden ali dva dneva, da se prouči vprašanje razširitve zakona o nevtralnosti in da bo objavljena tozadevna uradna proklamacija. Sedaj se na Sredozemskem morju nahaja okoli 18 ameriških ladij. Predsednik senatskega odbora za zunanje zadeve Pittmann je izjavil, da bo italijansko dejanje pospešilo napore Zedinjenih držav za pomoč zaveznikom razen pomoči v moštvo. Istočasno se izve, da namerava vojno ministertvo vrniti 150 šolskih lovskih letal in bombnikov tovarnam, ki naj bi ta letala prodala zaveznikom. Občinstvo je na natpranih galerijah senata prekršilo prepise ter močno ploskalo scenatorju Lyju, ki je izjavil, naj Zedinjene države pošljejo zaveznikom vso pomoč, razen moštva, da bi se skupno postavili v obrambo proti skupnemu sovražniku.

Washington, 10. jun. AA. Reuter: Zunanji minister Cordell Hull je izjavil, da pomeni vstop Italije v vojno veliko tragedijo za človečanstvo.

Prpriave v Egiptu

Kairo, 10. jun. AA. Stefani: Egiptska vlada je odobrila nove izredne kredite, ki se bodo uporabili v prvi vrsti za vpolkde dela rezervistov, ki bodo čuvali važne prometne zveze in zgradbe. Ministrski svet je sklenil razdeliti med prebivalstvo 9000 mask za zaščito proti plinom.

Selitev francoske vlade

Pariz, 10. junija. Havas: Po sporočilu francoskega propagandnega ministertva je vrhovno vojaško poveljstvo svetovalo vladi, naj se izseli iz Pariza. Večina članov vlade je odšla iz Pariza, predsednik vlade g. Paul Reynaud pa se je podal na fronto.

Pariz, 10. jun. AA. Havas: Vlada je z ozirrom na današnje razmere sklenila preseliti parisko borzo v notranjost države.

Iz Londona

London, 10. jun. AA. Reuter: Vrata italijanskega poselaništva v Londonu so zaprta in vsi zastori na oknih so spuščeni. Osebe italijanskega poselaništva je odklonilo veako izjavo o tem, kdaj odpotuje iz Londona. Smatra se, da osebe italijanskega veleposelaništva ne bo odpotovalo iz Londona pred jutrišnjim dnem.

Slovenska atletska zveza v Ljubljani. (Službeno)

V zvezi z atletskim matchom Madžarska: Jugoslavija, ki bo dne 22. in 23. t. m. v Beogradu, priredi Slovenska atletska zveza v soboto in nedeljo, dne 15. in 16. t. m. izbirni meting v sledečih disciplinah, in sicer v soboto 15. t. m. z začetkom ob 16: 100 m. ekok v višino, met krogle tek 400 in 1500 m, troekok, disk in 10.000 m; v nedeljo 16. t. m. z začetkom ob 16: palica, 200 m, kope, 800 m, klavivo, daljava in 5000 m.

Pravico do nastopa imajo vsi atleti, kateri po dosedanjih rezultatih pridejo v postev za državno reprezentanco. Mesto tekmovalca bo objavljeno pravočasno.

KULTURNI OBZORNIK

Jubilejni koncert Trboveljskega slavčka

Ko govorimo o jubilejnih mladinskih zborov, imamo v mislih ustanovo kot tako, ne posameznih oseb. V mladinskih zborih ni članov, ki bi jim ob takih prilikah pripenjali na prvi zaslužni svetinje, jim dajali častne diplome ali kake druge vidne dokaze njihove požrtvovalnosti. Tu je vedno preplavanje in mladostno vrvenje; mladina se shaja in razhaja; eni odhajajo, drugi stopajo na njihova mesta. Tako se zgodi, da že po štirih, petih letih vidimo samo še nekaj znanih, že zrelejših obrazov v zboru, drugi so stopili v življenje in začeli borbo z njim. V srečo jim je ostal samo še topel spomin na brezskrbna leta, ko so drugi skrbeli zanje, jih vodili v široki svet, v tuje kraje, na sinje morje in jih, če je bilo treba, tudi obuli in oblekli. Zanje je vse to minilo. Tisti, ki edini še aktivno jubilira, je kvečjemu dirigent in pa delo, ki ga je zbor v tem času izvršil.

Pregled storjenega dela: ravno to je glavni namen jubilejev mladinskih zborov. Tega se je tudi Trboveljski slavček zavedal, ko je v zadnjih dneh javnosti pokazal, kod je v času svojega desetletnega obstoja vse hodil, koliko koncertov je priredil, kako je vplival na razvoj slovenske mladinske glasbe, kako je v umetniškem in tudi v materialnem oziru skrbel za svoje članstvo. Imel je kaj pokazati! Kogar zanimajo statistike, si je ob razstavljenih slikah, zaporedih, grafikoni, ocnah lahko ustvaril vsaj približno sliko o pomembnosti in vplivu tega mladinskega zbora. Glasbenika je pa predvsem zanimal koncert, ki ga je Trboveljski slavček ob tej priliki priredil in na katerem je prikazal pregled svojega umetniškega dela, glavne skladatelje in najizrazitejše skladbe, ki jih je v teku desetih let izvajal. Pod tem vidikom je tudi sestavil spored, ki je obsegal slovenske skladatelje Adamiča, Grbca, Kogoja, Lajovic, Osterca, Svaro, Tomca in Vodopivca, med njimi pa tudi Krejčima in Sina, oba sinova češkega naroda, h kateremu je Trboveljski slavček ponovno pobil in bil tam vedno z odprtimi rokami sprejet. Poleg zborovskih točk je režila Koritnikova, večletna solistinja Trboveljskega slavčka, sedaj gojenka Glasbene akademije v Ljubljani, zapela tri samospeve, med njimi po eno kolo-

rurno arijo Verdija in Offenbacha, v duetu z altistinja Pepco Vidergarjevo pa tri skladbe že imenovanih slovenskih skladateljev.

Več činitelev je, zaradi katerih petje Trboveljskega slavčka nikoli ne zgreši svojega učinka pri poslušalcih; to je poleg svežih mladinskih glasov zlasti stroga enotnost in disciplina v vsem izvajanju. Iz tega nujno sledi gotovost v zadevanju tudi najtežjih intervalov, čistost in intonaciji in neka virtuoznost, skoraj bi rekli bravuroznost v dinamičnih odtenkih. Povrh tega je v teh otrocih že neka prirojena muzikalnost, ki je navaden pojav v krajih, kjer se veliko poje in muzicira, kot je to ravno v Trbovljah slučaj. Taki otroci nekako instinktivno zaslutijo vsebino skladbe in ji tudi v izvajanju dajo pravi izraz. Zato nimajo težav pri prehodu od nabožne do razposajene skladbe, iz preproste narodne pesmi v komplcirano grajeno moderno pesem. S takimi pevci ima pevovodja razmeroma lahko delo. Kakor poslušalci, tako je tudi g. Suligoj kot dirigent lahko ugotovil, da njegov desetletni trud ni bil zastonj. Za dirigenta je ta tih zavest večje vrednosti kot vsa druga hvala! Obenem je pa zani tudi bodrilo za nadaljnje delo. V umetnosti ni višek nikoli dosežen, vzponi so še vedno možni. V trenutku, ko se v zboru vzbudi napačna zavest, da je na vrhuncu znanja, se začne zanj propad: umakniti se mora drugim zborom, ki čutijo v sebi svežost, neizrabljeno silo. Trboveljski slavček pa mora še dolgo vrsto let ostati kažipot našim mladinskim zborom! — Poleg zbora je tudi gđ. Koritnikova svojo nalogo lepo rešila. Njen glas, ki ima izredno veliki obseg, se ji je zdaj lepo okrepil in bo z velik močjo še pridobil. Dobro ji ležijo lirčne, pa tudi koloraturne skladbe, pri katerih zna izkoristiti prednosti svojega, zlasti proti višjim legam vzpenjajočega se glasu. Njena tovarišica gđ. Vidergarjeva ima mehek, poln, žametno barvan alt. Oba glasova sta se v dvospevih zlivala v prijetno celoto. Obe pevki kakor tudi nekatere zborovske točke je na klavirju spremljal dr. Danilo Svara, ki je po svoje pripomogel, da je koncert uspel v vsesplošno zadovoljnost številnega občinstva. M. Tomc.

Pogled na pristaniško mesto Calais, ki je padlo Nemcem v roke

Kolo živiljenja se vrti dalje

Živiljenje teče naprej in tudi veselejši občutki hočejo imeti svoj prav. Pod vojaškimi sukcnjami utripajo mlada srca in navzile trpljenju in vojski hrepenijo po ljubezni in veselju. V oglasnem delu nekoga pariškega češkega lista išče »vojak prijetne vnanjosti, 24 let star, pošteno dopisovan; e z mlado Čehinjo. Za zblizanje narodov pa je porok tale oglas: »Dva francoska člana tujske legije si želita dopisovati z dvema češkoslovaškima dekletoma.« Neki drug češki vojak prosi češko-francoske učne knjige, in neki pedesetletni Francoz išče Čehinjo iste starosti zaradi ženitve. »Pogoj je dobra kuharica; res, tudi v vojskah »gre ljubezen skozi želede«.

Zaloigra pa se razodeva iz malega oglasa iz lista »Paris Midi«: »Mlada žena bi rada koj zaposlitve kot hišna, zasebno ali v hotelu. Tozadevna

obvestila na grafico C. H. Ime je eno od najbolj znanih poljskih plemiških družin... »

Tudi majhne nekdanje žaloigre se zrcalijo v časopisnih oglasih. Tu prosi neka ženska iz Belgije, »ali bi kdo njenega zvestega Mufijca, psička za čas evakuacije sprejel v oskrbo. Neka druga bi rada dala komu svojega kanarčka v oskrbo.

So še drugi oglas, ki pričajo o dobroti in olji za pomoč. Neka družina, ki biva na posestvu v Champagniji, se ponuja, da je voljna sprejeti dva otroka-begunca in ju vzgojiti po svoje. Kar trije oglas navajajo imena in naslove družin, ki bi vojne sirote vzele za svoje.

To so »Mali oglas«. Zraven pa se človek zazre v veliko oznanilo, ki te vsega prevzame. Koj obstane sredi hude resnobe teh dni. Kakor na vseh vogalih v francoskih mestih, dobiš tudi v vseh listih pozive, naj ljudje podpišejo vojno posojilo. Najboljše slikarji Francije so zares umetniško naslikali lepake za to. Tu je poziv, ki se mu človek zares ne more izogniti: Zmaličen obraz borečega se vojaka, ki gleda kvikšu in vzklika: »Mi se vojskujemo! Pa ti? Podpiši!«

K razstavi Gojmira A. Kosa

G. A. Kos: Odlomek iz »Kmečkoga puntca

Ze ves teden je v Jakopičevem paviljonu odprta razstava monumentalnih slik iz slovenske zgodovine, ki jih je za reprezentančne prostore banske uprave naročil ban dr. Marko Natlačen ter jih je sedaj slikar razstavil na upogled občinstvu. Ob otvoritvi razstave smo v našem listu prinesli strokovno oceno teh edinstvenih slovenskih slikarskih umetnin, danes bi samo radi občinstvo opozorili na razstavo, ki je za en teden podaljšana, da bi si pač vsakdo lahko ogledal ta izredni dogodek v slovenskem slikarstvu, na katerega smo lahko ponosni. Ker bodo slike potem postavljene na hodnik banske uprave v reprezentančnih prostorih, ki je redko dostopen širšemu občinstvu, je zdaj edina prilika, da mali slovenski človek stopi pred ta ogromna platna, ki mu kažejo trenutke slovenske zgodovine, v katerih je odločil prav mali slovenski človek kot nosilec zgodovinskih dejanj. Kot nosilec prvega slovenskega državnopravnega akta ob ustoličenju vojvod ter kot kolektiv, ki se je v kmečkih puntih uprl tujim gospodarjem. Poleg teh dveh glavnih podob pa dve manjši kazeeta prihod Slovencev v kraj, kjer sedaj stoji glavno mesto Ljubljana, ter podpisovanje majske deklaracije, s katero smo dozorili v državno svobodo, ko si sami volimo postavte. Do sedaj je v enem tednu obiskalo razstavo že nad tisoč oseb, kar pa se nam zdi, da je v primeri s pomembnostjo teh podob v umetniškem, kakor tudi v narodno vzgojnem pogledu še vse premalo, zlasti če upoštevamo, da je že veliko šol tudi v Ljubljani sami, ki si še niso ogledale razstave. Zanimivo pa je, da je prišlo več dijaških izletov z dežele, zlasti s Kočevskega, da so se ob teh platnih načudili umetnosti slovenskega človeka in slovenskemu duhu. S Kosom smo Slovenci dobili monumentalno zgodovinsko podobo, kakor jih doslej nismo poznali, ter smo tudi v tem pogledu stopili ob stran drugih narodov, ki so tovrstno slikarstvo imeli že zdavnaj. Pomislimo samo na Hrivate, da ne omenjamo Čehov, Poljakov, Francozov in Italijanov. Naj na tem mestu citiramo samo, kaj piše s rbski list »Vremec« o tej razstavi dne 9. junija:

»Kosu je uspelo, da se predstavi kot velik slikar, ki je dal nedvomno umetniška dela, močna v kompoziciji in uporabi ter razdelitvi barv. Kosu se mora priznati, da je kultiviral kolorist in mojster v obvladanju velikih figurálnih slik. Če uvažujemo celokupno umetniško vrednost in splošni nacionalni pomen tega slikarskega dela, tedaj moremo reči, da je Kosova razstava prvovrsten kulturni dogodek za Ljubljano.«

Tako piše —st— v »Vremencu«, na kar smo hoteli danes opozoriti, le škoda, da ima članek v naslovu in potem vseskozi v članku veliko napako v pisavi imena našega umetnika, ki ga imenuje dosledno — Ivan K. S. s tem je zamenjana oseba, kajti Ivan Kos je slikar v Mariboru, Gojmir Anton Kosa, stvaritelj teh monumentalnih podob, pa je akad. slikar in profesor v Ljubljani.

Razstava teh podob bo odprta še prihodnji teden vsak dan od 9. do 19. zvečer.

Ugovori in popravki

Moje pripombe k letošnjemu Hamletu so vendar pripomogle, da je poročevalec ali bolje poročevalka »Slovenijec« stopila v javnost s polnim imenom. Toda poleg dr. Kristine Brenk-Vrhovčeve se je oglasil tudi Lev Modic. Ta bi me rad učil morale, medtem ko bi me ona hotela ponižati »na raven anonimnega paberkovanjca. Ponižujoče bi bilo zame, ki sem se vedno boril in se borim z odkritim obrazom in še nikoli nisem streljal izza brega anonimnosti, da bi na očitke take vrste sploh odgovarjal.

Kljub temu se mi zdi potrebno nekaj ugotovitev. Najprej naj zavrnem sumničenje, češ da sem »zagrabile« in »ponovile« neko anonimno misel iz »Jutrac«. V resnici je nastal moj sestavek stvarno in časovno popolnoma neodvisno od »Jutrac« takoj po izidu »Slovenijec«, čeprav je mogel iziti šele kasneje. Nadalje ni res, da bi bil piščol svoj odgovor »dobro vedel, kdo je kritiko v »Sloveniji« napisal;« gospa doktorica sama najbolje ve, da sem izvedel za njeno avtorstvo šele »post festum«. Predvsem pa moram odbiti obdolžitev, češ da sem »Slovenijec« razen izvenestetskih vidikov naravnost očital postranske namene, ko sem vendar nasprotno izrazil upanje, da njeno poročilo nima nič opraviti z onimi »motnimi viri«, ki sem jih bil na koncu svoje polemike omenil. Veseli me, da me to upanje ni razočaralo in da kritika v »Sloveniji« potemtakem ni v nikakoli zvezi s tistimi, proti katerim se je obračal zadnji odstavek moje polemike. Zato se tembolj čudim, da se čitajo ujaljene tisti, ki — po lastni izjavi — niso prizadeli.

Kar pa zadeva stvarno stran kritike dr. Brenk-Vrhovčeve, žal ne morem biti priprisan, da je nastala popolnoma samostojno in da je glas enega samega človeka. Za dokaz navajam poročilo nekoga — frb o istem predmetu v zadnji številki »Sodobnosti« (str. 281—3), ki so zanj značilni ne le isti ton in misli, ampak tudi iste fraze in stavki. Tu so zame možne samo štiri razlage: ali je — frb samo nov psevdonim gospe doktorice, ali gre — če je to drug kritik — za neodvisno kongenialnost, ali gre — vsaj glede nekaterih mest — za literarni duplikat, ali pa imamo — slednjič opraviti s kritičnim laboratorijem, v katerem pa očitvidno ne dela en sam strokovnjak. France Vodnik.

Vokalni in instrumentalni koncert Glasbene Matice v Ptuj

Dne 5. junija je priredila Glasbena Matica svoj zaključni vokalni in instrumentalni koncert v dvorani Glasbene Matice z zelo pestrim sporedom. Spored je otvoril pevski zbor Glasbene Matice, obstoječ iz novih in bivših pevcev, ki so se zopet zbrali na klic novega zborovodja g. Gregorca Jožeta, ki je prevzel meseca marca letos vodstvo Glasbene Matice. Mešani zbor je odpel dr. A. Dolinarjevo »Po gorah« ter od Gregorca J. »Sopek in fant«, Mokrančičev II. rukovet in Ocvirkovo »Igra kolec. Mešani zbor, akoravno je imel zelo kratak rok za ta nastop, je že dobro upet, v glasovih sorazmeren, pazi na enotnost in izgovorjavi in vsa dinamična znamenja, tako da je bilo petje zbora izredno živo in enotno vliito ter vsestransko lepo zaokroženo. Salonski orkester Glasbene Matice, ki je bil pred kratkim ustanovljen, je izvajal Plotov Alessandro Stradello (overtura), Kotelby: Na perzijskem trgu, in Leopold: Jugoslovanski biseri, ter je obiskovalce koncerta nad vse presenetil, saj so bile vse tri točke dovršeno izvajane z velikim muzikalnim razumevanjem, osobito je izzvenela prva točka overture v lepo zaokroženi entoti in lepi harmonični strnjnosti. — Gosp. Gregorc J. je odpel dve solo točki za bariton s spremljavo klavirja, in sicer Strauss: Noč in Donizetti ter je pokazal kot solist lepe zmožnosti, saj je odpel obe točki dovršeno s čutom, za kar je bil nagrajen z velikim aplavzom. Ga. Mara Kabajeva je zaigrala P. Cajkovski: Polka, Natha — valček in Valček sentimentalni ter Liszt-Chopin: Hulanka, vse skladbe je izvajala z veliko rutino in je pokazala, da obvlada najtežje skladbe do dna. — Kot zadnja točka sporeda je bila dr. A. Schwab: Zlata kanglica, ki sta jo izvajala mešani zbor z orkestrom. Mešani zbor kakor orkester sta rešila svojo nalogo dovršeno, saj je skladba donela živo, enotno ter lepo zaokroženo ter so želi izvajalci od navzočih poslušalcev obilo priznanja.

Temperamentno, sugestivno in sigurno je vodil zbor kakor orkester dirigent Gregorc Jože, ki bo s svojo energijo in zmožnostmi gotovo dovedel zbor in orkester do visoke stopnje. Obisk koncerta je bil dober in je občinstvo pokazalo, da zna ceniti delo Glasbene Matice. Fras Ferdo.

ŠPORT

To nedeljo je bil športni spored izredno obsežen

Počasi stopamo v poletno sezono, v čas, ki je najprimernejši za športno udejstvovanje v največ disciplinah. V nedeljo je bilo mnogo na sporedu doma in drugod po državi. V Ljubljani je bil nogometni spored bolj pičel, zato pa je bil drugod tem pestrejši. V prestolici Slovenije bi prav za prav v pogledu nogometnega programa vladalo popolno mrtvilo, če ne bi dve dobri moštvi v pomlajenih postavah odigrali zanimive in lepe prijateljske tekme, v kateri je zmagal rutiniranejši in prisrebnější napad SK Ljubljane nad enajstorice ZSK Hermesa v svojo korist.

V prvih dveh semifinalnih tekmah za prvenstvo Slovenske nogometne zveze je v Kraju domači SK Kranj zmagal nad SK Zelezničarjem 3 : 2, v Mariboru pa je I. SSK Maribor zmagal nad ČSK-om 4 : 2. Drugi dve semifinalni tekmi, ki bosta dali finalista, bosta odigrani ena v Mariboru, druga v Cankovcu.

V Belgradu je BSK premagal sarajevsko Slavijo, ki zadnjih štirinajst dni nekako prehaja iz svoje velike forme spet v povprečno, kar 6 : 0. V Splitu je belgrajska Jugoslavija predvsem po zaslugi svojega vratarja odšla z eno točko; igrala je s Hajdukom 1 : 1. V Zagrebu je imel Gradjanski s Haškom hudo delo, preden je — pa še to precej po sreči — zmagal z 2 : 1. Hašk postane navadno dober taktar, kadar je že prepoznano. V tabeli tekmovanja za državno nogometno prvenstvo krepko vodi Gradjanski, na drugem mestu je BSK, sarajevska Slavija pa je tretja. Zadnje kolo, ki bo odigrano prihodnje nedeljo, bo šele prineslo dokončno odločitev, kdo bo prvi, BSK ali Gradjanski. Zdi se nam, da ima za osovjitve letošnjega državnega prvenstva več šanc Gradjanski.

V soboto in včeraj je bilo na Stadionu tekmovanje za atletsko prvenstvo ljubljanske univerze. V nedeljo so bili doseženi v tem akademskem tekmovanju naslednji rezultati:

Disk: 1. Lužnik (T - A) 36.21, 2. Kajfež (I - J) 34.26, 3. Skaza (I - J) 34.33, 4. Banko (T - J) 32.71, 5. Drovencik (I - A) 31.20. Točke JASO 43, ASK 34. 110 m zapreke: 1. Lužnik (T - A) 18.3, 2. Vilar (I - J) 20.0, 3. Pohar (T - J) 21.0, 4. Salehar (T - A). Točke: JASO 48, ASK 40. Trosek: 1. Smolej (I - A) 12.47, 2. Drenik (I - A) 12.06, 3. Kraner (I - A) 11.73, 4. Skaza (I - A) 11.39. JASO 51, ASK 48.

200 m: Vilar (I - J) 24.0, 2. Sodnik (T - J) 25.6, 3. Kranec (I - A) 25.8, 4. Lotrič (I - A). JASO 59, ASK 51.

Palica: 1. Brunet (T - A) 270, 2. Lužnik (T - A) 270, 3. Pohar (T - J) 260, 4. Banko (T - J). JASO 62, ASK 59.

1500 m: 1. Pohar (T - J) 4:55.2, 2. Vilar (I - J) 5:00.8, 3. Lozar (I - A) 5:00.8, 4. Sehar (T - A) 5.02. JASO 80, ASK 62.

800 m: Babnik (T - A), 4. Pohar (T - J). JASO 76, 9SK 67.

Kopje: 1. Lužnik (T - A) 43.97, 2. Kajfež (I - J) 41.40, 3. Brunet (T - A) 40.38, 4. Drenik (I - A) 39.28, 5. Dular (T - A) 38.05.

Končno stanje po točkah: JASO : ASK 80 : 74, TEHNIKA : JUS 75 : 74.

Atletsko tekmovanje pa je bilo v soboto in v nedeljo tudi v Zagrebu. Slovenski atleti so dosegli odlične rezultate. Navajamo številke z nedeljskega tekmovanja.

100 m: Čičar (I) 11.4, 2. Urbič (Mt) 11.6. Skok v daljino: 1. Urbič (Mt) 6.56.

1500 m: Kohnik (C) 4:01.2 (izenačen jugoslovanski rekord Gorška) 2. Srakar (C) 4:08.4, 3. Glonar (I) 4:22.

Disk: Čučič (C) 42, 2. Kovačević (C) 41.42. 400 m: 1. Rem (Hašk) 53.9.

Skok v višino: Abramovič (H) 180.

10.000 m: Krajcar (C) 36:22.4, 2. Knez (Amater, Trbovlje) 27.01.

Na Savi pri Tacnu je bilo tekmovanje za državno prvenstvo v kajak-slalomu. Prve dve mesti sta si po odlični vožnji priborila člana Kajak-kluba Ljubljane. Tehnični rezultati so naslednji:

1. Malahovsky (SK Ljubljana) 731.5 točk. 2. Myky (KK Ljubljana) 793 točk. 3. Plan Drago (KK

Zagreb) 805 točk. 4. Močnik (KK Ljubljana) 817.07 točk. 5. Drovencik (KK Ljubljana) 821.3 točke.

I. Gorenjski motoklub je na Jesenicah izvedel na progi v Sv. Križu uspele motorne dirke. V naslednjem rezultati:

Turni motorji do 200 ccm: 1. Kavčič (Monet - Hermes) 3:30.2, 2. Zažar (Puch - Hermes) 4:00, 3. Derganc (DKW - Hermes) 5:05.4. — Turni motorji do 350 ccm: 1. Zajc (Puch - Avtoklub) 3:25.4, 2. Kovačič (Monet - Hermes) 3:36, 3. Ziherl (DKW - Avtoklub) 3:38. — Turni motorji nad 350 ccm: 1. Pengov (DKW - Avtoklub) 3:20, 2. Ziherl (DKW - Avtoklub) 3:36.2, 3. Kos (IGMK) 3:44. — Sportni motorji do 250 ccm: 1. Lapajne (Puch - Ilirija) 3:16.2, 2. Inglič (NSU - IGMK) 3:36.4, 3. Magušar (IGMK) 3:41.8. — Sportni motorji do 350 ccm: 1. Trampuš (AJS - Hermes) 3:03, 2. Šiška (NSU - Ilirija) 3:08.2, 3. Sušnik (NSU IGMK) 3:30. — Sportni motorji nad 350 ccm: 1. Šiška Janko (NSU - Ilirija) 3:04.4, 2. Trampuš (AJS - Hermes) 3:07.4, 3. Koritnik (IGMK) 3:08.4. — Prikolice: 1. Pogačnik (NSU - IGMK) 3:43.4, 2. Vidmar (NSU - IGMK) 4:11.4.

Pri novoustanovljeni Slovenski športni zvezi je bil izvoljen naslednji upravni odbor: predsednik: dr. Pavlin, I. podpredsednik: dr. Köstl, II. podpredsednik: dr. Lapajne, tajnik: Joso Gorec, blagajnik Jaka Gorjanc, v nadzorstvo pa gg. Cvetko, dr. Švigelj in Matela.

V nedeljo je bil v Ljubljani osemnajsti redni občni zbor Jugoslovanske zimekšportne zveze. Od 109 klubov, ki so včlanjeni v zvezi jih je prišlo na zborovanje 53, vse klube srbske zimekšportne zveze pa je zastopal Belgrajčan Linič, ki pa iz formalnih razlogov ni dobil glasovalne pravice. Glavna točka zborovanja je bilo vprašanje reorganizacije JZSS. Referent J. Gorec je predložil v razpravo — glavne točke so bile obravnavane že prejšnji dan — samo točke, pri katerih ni bilo mogoče doseči prej glasovanja. Pri tem je bilo sklenjeno, da bodo bodoči naslov zveze: Zimekšportna zveza kraljevine Jugoslavije. Doseženi je bil sporazum, da bodo razmerje sil med posameznimi narodnimi zvezami in upravnom odboru 3 : 3 : 3, za tri leta pa dobe Slovenci še tri odborniška mesta. Višina članarine za narodno zvezo pri ZSSJ bodi 3000 din letno. Pri volitvah je bila nato izvoljena naslednja nova uprava:

Za predsednika dr. Ivo Pirc, za tajnika I. Joso Gorec, za tajnika II. Lado Kosec, za blagajnika Bogga Šramel, za tehničnega referent Ante Gnidovec ter za odbornike Janez Kveder, dr. Zdenko Švigelj, Šetina, inž. Badovinac. V nadzornem odboru sta za enkrat Fran Pečar in Zvonko Kržič. Tri podpredsednike bodo določile posamezne narodne zveze, za srbsko zimekšportno zvezo pa sta ostali prosti dve odborniški mesti in eno v nadzornem odboru. Za načelnika zbora smuških učiteljev je bil izvoljen Jernej Jelenič, za sodniški zbor pa Stane Predalič.

Končno je bil dosežen tudi sporazum s srbsko narodno zvezo. Zastopnik Belgrada in Sarajeva sta pristala na vse sklepe glede reorganizacije JZSS ter izjavila, da bosta glede teritorialne razmejnitve še poročala pri svoji zvezi. Določila pa sta zastopnike v upravni odbor ZSSJ.

Popoldne je bil nato ustanovni občni zbor Slovenske zimekšportne zveze. Zastopniki je bilo od 61 klubov 33 delegatov. Vsi so se sporazumeli že v soboto zvečer. Vodstvo Slovenske zimekšportne zveze so prevzeli Jeseničani. Soglasno je bila sprejeta tudi njihova lista upravnega odbora, ki se glasi:

Predsednik mr. Jože Zabkar, tajnik I. Jože Činkovic, tajnik II. Drago Azman, blagajnik Stržinar, gospodar Razinger, načelnik mladinskega oddelka inž. Poženal, načelnik tehničnega oddelka Langus, načelnik propagandnostatiističnega oddelka Savinšek, načelnik zbora smuških učiteljev Praček (ali Smolej) in načelnik sodniškega zbora Ravnik. V nadzornem odboru je Tomaž Godec iz Bohinja, v razsodišču pa dr. Potočnik iz Jesenic in ing. Lah iz Maribora. Nezasedena mesta treh podpredsednikov so pridržana vsem trem podzvezam, prav tako pa tudi po tri odborniška mesta iz Ljubljane in Maribora.

Ustanovni občni zbor je nato pod predstvom drugega podpredsednika g. Zorutza iz Maribora izvolil še delegate za skupščino.